תלמוד ירושלמי מועד קטן

תלמוד ירושלמי

The Jerusalem Talmud, edition by Heinrich W. Guggenheimer. Berlin, De Gruyter, 1999-2015, ברישיון CC BY.
geulaquiz.com

פרק א

א משנה: מַשְׁקִין בֵּית הַשְּׁלָחִין בַּמּוֹעֵד וּבַשְּׁבִיעִית בֵּין מִמַּעְיָן שֶׁיּוֹצֵא בַּתְּחִילָּה בֵּין מִמַּעְיָן שֶׁאֵין יוֹצֵא בַּתְּחִילָּה. אֲבָל לֹא מִמֵּי גְשָׁמִים וְלֹא מִמֵּי קִילוֹן. וְאֵין עוֹשִׂין עוּגִיּוֹת לַגְּפָנִים:

הלכה: מַשְׁקִין בֵּית הַשְּׁלָחִין כול׳. נִיחָא מַעְיָן שֶׁלֹּא יָצָא כַתְּחִילָּה. מַעְיָן שֶׁיּוֹצֵא כַתְּחִילָּה. וְלֹא טָרִיחַ הוּא. אֶלָּא כְּרִבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. מַשְׁקִין מִמֶּנּוּ אֲפִילּוּ שְׁדֵה בֵית הַבַּעַל. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. דִּבְרֵי הַכֹּל כְּשֶׁהָיָה אֶחָד וְנַעֲשָׂה שְׁנַיִם אוֹ שֶׁהָיוּ מֵימָיו מוּעָטִין וְנִתְבָּרְכוּ. וְתַנֵּי כֵן. מַעְיָן שֶׁיָּצָא כַּתְּחִילָּה מַשְׁקִין מִמֶּנּוּ אֲפִילּוּ שְׁדֵה בֵית הַבַּעַל. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. אֵין מַשְׁקִין מִמֶּנּוּ אֶלָּא שְׁדֵה בֵית הַשְּׁלָחִין שֶׁחָרְבָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי מֵאִיר מַשְׁקִין מִמֶּנּוּ דָּבָר שֶׁאֵינוֹ אָבֵד. וְדָבָר שֶׁהוּא טָרִיחַ. עַל דַּעְתּוֹן דְּרַבָּנִן אֵין מַשְׁקִין מִמֶּנּוּ אֶלָּא דָּבָר שֶׁהוּא אָבֵד וּבִלְבַד דָּבָר שֶׁאֵינוֹ טָרִיחַ. אָבֵד וְטָרִחַ מָה אָמְרֵי בָהּ רַבָּנִן. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. כָּל שֶׁהִיא פְסִידָה וְהוֹלֶכֶת וְהוֹלֶכֶת זוֹ הִיא בֵּית הַשְּׁלָחִין. עָמְדָה מִלְּהַכְחִישׁ זוֹ בֵּית הַבַּעַל. מַחְלוֹקֶת דְּרִבִּי מֵאִיר וַחֲכָמִים. עַד כַּמָּה תִּשְׁהֵא וְתֵיעָשֶׂה בֵּית הַשְּׁלָחִין. עַד כְּדֵי שֶׁתִּשְׁהֵא שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה יָמִים קוֹדֶם לָרֶגֶל. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. קבריי נְגַב קוֹמֵי מוֹעֲדָא תְּלָתָא יוֹמִין. חָזַר בְּמוֹעֲדָא. אֲתָא עוֹבְדָה קוֹמֵי רַב חוּנָה וְאָמַר. אֵילֵּין דְּאַכְחֲשִׁין יְשְׁתְּיֶין. אֵילֵּין דְּלָא אַכְחֲשִׁין לָא יְשְׁתְּיֶין. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵי הוֹרוּן בְּהָדָא מִקְרֶת דְּצִילְיָא דַּהֲוָות זְרִיעָה סָעָרִין מֵיחַצְדִינוּן בְּמוֹעֲדָא דְּלָא יִפְקְעָן וְיֵיבְדָן.

נִיחָא מֵי קִילוֹן. מֵי גְשָׁמִים. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. גָּזְרוּ מֵי גְשָׁמִים מִפְּנֵי שֶׁהֵן כְּמֵי קִילוֹן. רִבִּי בִּיסְנָא בְשֵׁם רִבִּי לָא. לֹא שָׁנוּ אֶלָּא בַּמּוֹעֵד. הָא בַשְּׁבִיעִית מוּתָּר. מַה בֵּין שְׁבִיעִית מַה בֵּין מוֹעֵד. שְׁבִיעִית עַל יְדֵי שֶׁהִיא מוּתֶּרֶת בַּמְּלָאכָה הִתִּירוּ בֵּין דָּבָר שֶׁהוּא טָרִיחַ בֵּין דָּבָר שֶׁאֵינוֹ טָרִיחַ. מוֹעֵד עַל יְדֵי שֶׁהוּא אָסוּר בַּמְּלָאכָה לֹא הִתִּירוּ אֶלָּא דָּבָר שֶׁהוּא אָבֵד וּבִלְבַד דָּבָר שֶׁאֵינוֹ טָרִחַ. וְאִית דְּבָעֵי מֵישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. שְׁבִיעִית עַל יְדֵי שֶׁזְּמַנָּהּ מְרוּבֶּה הִתִּירוּ. מוֹעֵד עַל יְדֵי שֶׁזְּמַנּוֹ קָצוֹר אָסְרוּ. אוֹתָן שִׁבְעַת יָמִים הָאַחֲרוֹנִים לֹא מִסְתַּבָּרָא מֵיעַבְדִינוּן כְּשִׁבְעַת יְמֵי הֶרֶגֶל וְיִהְיוּ אֲסוּרִין.

רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. מֵי תַּמְצִיּוֹת שֶׁלֹּא פָסְקוּ מָה הֵן. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. אֵילּוּ הֵן מֵי תַּמְצִיּוֹת. כָּל זְמַן שֶׁהַגְּשָׁמִים יוֹרְדִין וְהָהָרִים בּוֹצְצִין. פָּסְקוּ גְשָׁמִים אַף עַל פִּי שֶׁהָהָרִים בּוֹצְצִין הָרֵי הֵן כְּמֵי תַּמְצִיּוֹת. פָּסְקוּ מִלְּהִיוֹת בּוֹצְצִין הָרֵי הֵן כְּמֵי גֶבִיִּים. עַד אֵיכָן. חִייָה בַּר בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. עַד כְּדֵי שֶׁתִּפָּרַח חברית. רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי תַּנְחוּם בֵּירִבִּי חִייָה. עַד כְּדֵי שֶׁיֵּיעָשׂוּ כְּרִגְלֵי הָאֲווֹז. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. פָּרְחָה חברית וְלֹא פָסְקוּ. לְמַפְרֵיעוֹ הוּא נַעֲשָׂה כְּמַעְיָן אוֹ מִיכָּן וְלָבֹא. לֵיי דָּא מִילְּתָה. הִטְבִּיל בּוֹ מַחֲטִים וְצִינּוֹרוֹת. אֵין תֵּימַר. לְמַפְרֵיעוֹ הוּא נַעֲשָׂה מַעְיָן. טָהֲרוּ. אֵין תֵּימַר. מִכָּן וְלָבֹא. לֹא טָהֲרוּ. רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי שָׁאַל. אֵילֵּין אַגַּטַרְגַטְיָיא מָה אַתְּ עָבִיד לוֹן. כְּמֵי קִילוֹן אוֹ אֵינָן כְּמֵי קִילוֹן. בְּרִיכָה שֶׁנִּתְמַלְּאַת מִן הַמַּעְיָן וְהִפְסִיק הַמַּעְיָן מִתּוֹכָהּ מָהוּ לְהַשְׁקוֹת מִמֶּנָּה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. אֲבָל אֵין מַשְׁקִין לֹא מִמֵּי הַגְּשָׁמִים וְלֹא מִמֵּי הַקִּילוֹן. מָה אֲנָן קַיָּימִין. אִם בְּשָׁעָה שֶׁהַגְּשָׁמִים יוֹרְדִין. וַהֲלֹא כְמוּשָׁקִין לַיָּם הַגָּדוֹל הֵן. אֶלָּא כִּי נָן קַיָּימִין בְּשָׁעָה שֶׁפָּסְקוּ גְשָׁמִים. אִם בְּשָׁעָה שֶׁפָּסְקוּ גְשָׁמִים לֹא כִבְרֵיכָה שֶׁנִּתְמַלְּאַת מִן הַמַּעְיָן וְהִפְסִיק הַמַּעְיָן מִתּוֹכָהּ הִיא. וְאַתְּ אָמַר. אֵין מַשְׁקִין מִמֶּנָּה. הָדָא אָמְרָה. בְּרִיכָה שֶׁנִּתְמַלְּאַת מִן הַמַּעְיָן וְהִפְסִיק הַמַּעְיָן מִתּוֹכָהּ אֵין מַשְׁקִין מִמֶּנָּה. בְּרִיכָה שֶׁנִּתְמַלְּאַת מִן הַקִּילוֹן וְהִמְשִׁיךְ הַמַּעְיָן לְתוֹכָהּ מָהוּ לְהַשְׁקוֹת מִמֶּנָּה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. שְׁדֵה בֵית הַשְּׁלָחִין שֶׁנִּיטּוֹפָה לְתוֹךְ שְׁדֵה בֵית הַשְּׁלָחִין אַחֶרֶת מַשְׁקִין מִמֶּנָּה. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה וְעוֹדָהּ מְנַטֶּפֶת. וְכִי מַחְמַת הַנִּיטּוּף הִיא יְכוֹלָה לְהַשְׁקוֹת. לֹא מַחְמַת עַצְמָהּ שֶׁהִיא מְלֵיאָה. וְאַתְּ אָמַר. מַשְׁקִין מִמֶּנָּה. הָדָא אָמְרָה. בְּרִיכָה שֶׁנִּתְמַלְּאַת מִן הַקִּילוֹן וְהִמְשִׁיךְ הַמַּעְיָן לְתוֹכָהּ מַשְׁקִין מִמֶּנָּה. וְתַנֵּי שְׁמוּאֵל כֵּן. הַפוסקון וְהַבְּרִיכָה שֶׁמִּילָּאן קוֹדֶם לָרֶגֶל לֹא יַשְׁקֶה מֵהֶן בָּרֶגֶל. אִם הָיְתָה אַמַּת הַמַּיִם עוֹבֶרֶת בֵּינֵיהֶן מַשְׁקֶה מֵהֶן וְאֵינוֹ נִמְנָע. וְאֵין עוֹשִׂין עוּגִיּוֹת לַגְּפָנִים. אֵילּוּ הֵן עוּגִיּוֹת אֵילּוּ הֵן הַבְּדִידִין שֶׁבָּעִיקְרֵי אֵילָנוֹת. כַּיי דְתַנִּינָן תַּמָּן. יַד הַבְּדִיד אַרְבָּעָה.

ב משנה: רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר אֵין עוֹשִׂין אֶת הָאַמָּה בַּתְּחִילָּה בַּמּוֹעֵד וּבַשְּׁבִיעִית וַחֲכָמִים אוֹמְרִים עוֹשִׂין אֶת הָאַמָּה בַּתְּחִילָּה בַּשְּׁבִיעִית וּמְתַקְּנִין אֶת הַמְּקוּלְקָלֶת בַּמּוֹעֵד. וּמְתַקְּנִין אֶת קִילְקוּלֵי הַמַּיִם שֶׁבִּרְשׁוּת הָרַבִּים וְחוֹטְטִין אוֹתָן. וּמְתַקְּנִין אֶת הַדְּרָכִים וְאֶת הָרְחוֹבוֹת וְאֶת מְקָווֹת הַמַּיִם וְעוֹשִׂין כָּל צוֹרְכֵי הָרַבִּים וּמְצַיְּינִין אֶת הַקְּבָרוֹת וְיוֹצְאִין אַף עַל הַכִּלְאַיִם:

הלכה: תַּמָּן תַּנִּינָן. רִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹסֵר עַד שֶׁיַּעֲמִיק שְׁלֹשָׁה אוֹ עַד שֶׁיַּגִּיבִיהַּ שְׁלֹשָׁה אוֹ עַד שֶׁיִּתֵּן עַל הַסֶּלַע. פָּתַר לָהּ תְּרֵין פְּתָרִין. בְּשֶׁהָיָה לוֹ דָּבָר מְמוּעָט בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ מֻעָרֶב שְׁבִיעִית וְהוּא מְבַקֵּשׁ לְהוֹצִיאוֹ בְּתוֹךְ שְׁדֵהוּ בַּשְּׁבִיעִית חֲרֵי זֶה מוֹסִיף עָלָיו וְהוֹלֵךְ מִשֶּׁיִּפְסְקוּ עוֹבְרֵי עֲבֵירָה. רִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹסֵר. מַה טָעֲמָא דְּרִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲזַרְיָה. שֶׁמָּא לֹא יִמְצָא לוֹ זֶבֶל וְנִמְצָא מְזַבֵּל אֶת אוֹתוֹ הַמָּקוֹם. אַתְיָא דְּרִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲזַרְיָה כְּרִבִּי יוֹסֵה. כְּמַה דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר. אֵין זֶבֶל מָצוּי. כֵּן רִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲזַרְיָה אָמַר. אֵין זֶבֶל מָצוּי. פָּתַר לָהּ פֶּתַח חוֹרָן. בְּשֶׁהָיָה לוֹ דָּבָר מְמוּעָט בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ בְּעֶרֶב שְׁבִיעִית וְהוּא מְבַקֵּשׁ לְהוֹצִיאוֹ לְתוֹךְ שְׁדֵהוּ בַּשְּׁבִיעִית חֲרֵי זֶה מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ מִשֶּׁיִּפְסְקוּ עוֹבְרֵי עֲבֵירָה. רִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹסֵר. מַה טָעֲמָא דְּרִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲזַרְיָה. שֶׁמָּא לֹא יִמְצָא לוֹ זֶבֶל וְנִמְצָא מְזַבֵּל אֶת אוֹתוֹ הַמָּקוֹם. וְאֵין מְזַבְּלִין אֶת הַשָּׂדֶה בַּשְּׁבִיעִית. רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן. עַד שֶׁיּוֹצִיא עֶשֶׂר

מַשְׁפֵּלוֹת כְּאַחַת. וְלֵית לָרַבָּנָן מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן. אָמַר רַבִּי אִידִי דְּחוּטְרָא. סַלּוֹ וּמַגְרִיפּוֹ מוֹכִיחִין עָלָיו שֶׁהוּא עוֹשֶׂה אַשְׁפָּה. רַבִּי יוֹסֵי בֵּירַבִּי בּוּן אָמַר אִילֵּין שְׁמוּעָתָא דְּהָכָא דְּתַנִּינָן תַּמָּן. רַבִּי לָעְזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר. אֵין עוֹשִׂין אֶת הָאַמָּה כַּתְּחִילָּה בַּמּוֹעֵד וּבַשְּׁבִיעִית. אָמַר רַבִּי יִרְמְיָה. מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַכְשִׁיר אֶת צְדָדֶיהָ לַזְּרִיעָה. רַבִּי יִרְמְיָה רַבִּי בּוּן בַּר חִייָה בְּשֵׁם רַבִּי בָּא בַּר מָמָל. מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן. חֲווֹן בָּעֵי מֵימַר. מָאן דְּאָמַר תַּמָּן מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן. וָכָא מַרְאִית הָעַיִן. וָכָא מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן. מָאן דְּאָמַר תַּמָּן. מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַכְשִׁיר אֶת צְדָדֶיהָ לַזְּרִיעָה. וָכָא מָה אִית לָךְ. לֵית לָךְ אֶלָּא כְּהָדָא. שֶׁמָּא לֹא יִמְצָא לוֹ זֶבֶל וְנִמְצָא מְזַבֵּל אֶת אוֹתוֹ הַמָּקוֹם. מַה נְפַק מִן בֵּינֵיהוֹן. חָפַר לַעֲשׂוֹת אַמָּה שֶׁלִּבֵינְיָין. חֲווֹן בָּעֵי מֵימַר. מָאן דְּאָמַר תַּמָּן מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן. וָכָא מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן. מָאן דְּאָמַר תַּמָּן. מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַכְשִׁיר אֶת צְדָדֶיהָ לַזְּרִיעָה. חֲרֵי אֵינוֹ מַכְשִׁיר אֶת צְדָדֶיהָ לַזְּרִיעָה. הַכֹּל מוֹדִין שֶׁאִם הָיָה לוֹ שָׁם אֲבָנִים אוֹ צְרוֹרוֹת אוֹ סִיד אוֹ גִיבְּסָס מוּתָּר.

וּמְתַקְּנִין אֶת הַמְּקוּלְקָלֶת בַּמּוֹעֵד. דָּבָר שֶׁהוּא לְצוֹרֶךְ הַמּוֹעֵד. אֲבָל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ לְצוֹרֶךְ הַמּוֹעֵד אָסוּר. בְּשֶׁלְרַבִּים אֲפִילּוּ דָּבָר שֶׁאֵינוֹ לְצוֹרֶךְ הַמּוֹעֵד מוּתָּר. כְּהָדָא דְּבָנֵי דְסַכּוּתָא אִיתְפָּחֲתַת בְּמוֹעֲדָא וּשְׁרָא לוֹן רִבִּי אַבָּהוּ מְעַבְּדִינָהּ בְּמוֹעֲדָא. בְּטָרִיחַ וְכִיוְונוֹ לָא סָבְרִינָן מֵימַר וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְכַוֵּין אֶת מְלַאכְתּוֹ בַּמּוֹעֵד. אָמְרִין. אֵין לָא מִתְעַבְּדָא כְּדוֹן לָא מִתְעַבְּדָא עוֹד. אֲיָירָא דְּצִיפּוֹרִין אִיתְפָּחֲתַת בְּמוֹעֲדָא. חֲבֵרַיָּיא סָבְרִין מֵימַר שָׁרֵי מִן הָדָא. וּמְתַקְּנִין אֶת קִילְקוּלֵי הַמַּיִם. אָמַר רִבִּי פִּינְחָס. לֹא אָסַר רִבִּי יִרְמְיָה אֶלָּא מִשֶּׁם הִלְכַת הַפַּטִּישׁ. בֵּית עָלְמָא דַּבָּר מְקַטְיָא אִיתְפָּחַת בְּמוֹעֲדָא. רַב חוּנָה סָבַר מֵימַר שָׁרֵי מִן הָדָא. וְעוֹשִׂין כָּל צוֹרְכֵי הָרַבִּים. אָמַר לֵיהּ רִבִּי מָנָא. וְלָא תַנֵּי רִבִּי שְׁמוּאֵל. אֶלָּא לְהָיוֹת שָׁפִין אֶת סִדְקֵיהֶן.

וְחוֹטְטִין אוֹתָן. גָּרְפִין לוֹן. כַּיי דְתַנִּינָן תַּמָּן. הַחוֹטֵט בַּצִּינּוֹר לְקַבֵּל צְרוֹרוֹת.

וְעוֹשִׂין כָּל צוֹרְכֵי הָרַבִּים. אֵילּוּ הֵן צוֹרְכֵי הָרַבִּים. דָּנִין דִּינֵי מָמוֹנוֹת וְדִינֵי נְפָשׁוֹת דִּינֵי מַכּוֹת. וּפוֹדִין אֶת הַשְּׁבוּיִין וָעָרָכִים וַחֲרָמִים וְהֶקְדֵּישׁוֹת וּמַשְׁקִין אֶת הַסּוֹטָה וְשׁוֹרְפִין אֶת הַפָּרָה וְעוֹרְפִין עֶגְלָה עֲרוּפָה וְרוֹצְעִין עֶבֶד עִבְרִי וּמְטַהֲרִין אֶת הַמְּצוֹרָע וּמְפָרְקִין אֶת הַמִּנְעָל מֵעַל גַּבֵּי הָאֵימוּם אֲבָל לֹא מַחֲזִירִין אוֹתוֹ.

וּמְצַיְּינִין עַל הַקְּבָרוֹת. לֹא כְבָר צִיְּינוּ מֵאָדָר. תִּיפְתָּר שֶׁיָּרַד שֶׁטֶף שֶׁלְּגְשָׁמִים וּשְׁטָפוֹ.

וְיוֹצְאִין אַף עַל הַכְּלָאִים. לֹא כְבָר יָצְאוּ בָאָדָר. תִּיפְתָּר שֶׁהָיְתָה הַשָּׁנָה אֲפֵילָה וְאֵין הַצְּמָחִים נִיכָּרִין.

וּמְנַיִּין לְצִיּוּן. רִבִּי בֶּרֶכְיָה רִבִּי יַעֲקֹב בַּר בַּת יַעֲקֹב בְּשֵׁם רִבִּי חוּנְיָיה דִּבְרַת חַוּוָרָן. רִבִּי יוֹסֵה אָמַר לָהּ רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי חוּנְיָיה דִּבְרַת חַוּוָרָן רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי עוּזִּיאֵל בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חוּנְיָיה דִּבְרַת חַוּוָרָן. וְטָמֵא טָמֵא יִקָּרֵא. כְּדֵי שֶׁתְּהֵא טוּמְאָה קוֹרְאָה לוֹ בְּפִיהָ וְאוֹמֶרֶת לוֹ. פָּרוֹשׁ. רִבִּי לָא בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. וְעָבְרוּ הָעוֹבְרִים בָּאָרֶץ וְרָאָה עֶצֶם אָדָם וּבָנָה אֶצְלוֹ צִיּוּן. מִיכָּן שֶׁמְּצַיְּינִין עַל הָעֲצָמוֹת. אָדָם. מִיכָּן שֶׁמְּצַיְּינִין עַל הַשִּׁזְרָה וְעַל הַגּוּלְגּוֹלֶת. וּבָנָה. מִיכָּן שֶׁמְּצַיְּינִין עַל גַּבֵּי אֶבֶן קְבוּעָה. אִם אוֹמֵר אַתְּ עַל גַּבֵּי אֶבֶן תְּלוּשָׁה. אַף הִיא הוֹלֶכֶת וּמִטַּמֵּא בְּמָקוֹם אַחֵר. אֶצְלוֹ. בְּמָקוֹם טָהֳרָה. צִיּוּן. מִיכָּן לְצִיּוּן. מָצָא אֶבֶן אַחַת מְצוּיֶּינֶת. אַף עַל פִּי שֶׁאֵין מְקַיְּימִין בֵּן הַמַּאֲהִיל עָלֶיהָ טָמֵא. אֲנִי אוֹמֵר. מֵת קַמְצוּץ וְהָיָה נָתוּן תַּחְתֶּיהָ. הָיוּ שְׁתַּיִם. הַמַּאֲהִיל עָלֶיהָן טָהוֹר וּבֵינֵיהֶן טָמֵא. אִם הָיָה חָרוּשׁ בִּנְתַיִם חֲרֵי הֵן כִּיחִידִיּוֹת. בֵּינֵיהֶן טָהוֹר סְבִיבוֹתֵיהֶן טָמֵא. תַּנֵּי. אֵין מְצַיְּינִין עַל הַבָּשָׂר שֶׁמָּא נִתְאַכֵּל הַבָּשָׂר. רִבִּי יוֹסְטָא בַּר שׁוּנֵם בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. וְלֹא נִמְצָא מְטַמֵּא טַהֲרוֹת לְמַפְרֵעַ. אָמַר לֵיהּ. מוּטָב יִתְקַלְקְלוּ בוֹ לְשָׁעָה וְאַל יִתְקַלְקְלוּ בוֹ לְעוֹלָם.

ג משנה: רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר מוֹשְׁכִין אֶת הַמַּיִם מֵאִילָן לְאִילָן אֲבָל לֹא יַשְׁקֶה אֶת כָּל הַשָּׂדֶה כּוּלָּהּ. זְרָעִים שֶׁלֹּא שָׁתוּ לִפְנֵי הַמּוֹעֵד לֹא יַשְׁקֵם בַּמּוֹעֵד. וַחֲכָמִים מַתִּירִין בָּזֶה וּבָזֶה:

הלכה: רִבִּי מָנָא אָמַר לָהּ סְתָם. רִבִּי אָבוּן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. בִּסְתָם חֲלוּקִים. מָה אֲנַן קַיָּימִין. אִם בְּמִרְוָחִין דִּבְרֵי הַכֹּל אָסוּר. אִם בִּרְצוּפִין דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. אֶלָּא כִּי נָן קַיָּימִין בִּנְטוּעִין מַטָּע עֶשֶׂר לְבֵית סְאָה. רִבִּי לֵיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב עָבַד לוֹן כִּמְרוּוָחִין. וְרַבָּנִן עָבְדִין לוֹן כִּרְצוּפִין. הָא רַבָּנִן אָמְרֵי. בִּמְרוּוָחִין אָסוּר לְהַשְׁקוֹת. מָהוּ לְהַמְשִׁיךְ. נַיילַף הָדָא דְרַבָּנִן מִן דְּרִבִּי לֵיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב. כְּמַה דְּרִבִּי לֵיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר. בִּמְרוּוָחִין אָסוּר לְהַשְׁקוֹת וּמוּתָּר לְהַמְשִׁיךְ. כֵּן רַבָּנִן אָמְרֵי. בִּמְרוּוָחִין אָסוּר לְהַשְׁקוֹת וּמוּתָּר לְהַמְשִׁיךְ. וְלָא כֵן סָבְרִינָן מֵימַר. בִּמְרוּוָחִין דִּבְרֵי הַכֹּל אָסוּר. וְהֵן עָפָר לָבָן לֹא כִמְרוּוָחִין הוּא. אֶלָּא כָּאן בַּשְּׁבִיעִית וְכָאן בְּמוֹעֵד. מַה בֵּין שְׁבִיעִית וּמָה בֵּין מוֹעֵד. שְׁבִיעִית עַל יְדֵי שֶׁהִיא מוּתֶּרֶת בַּמְּלָאכָה הִתִּירוּ בֵּין דָּבָר שֶׁהוּא טָרִיחַ בֵּין דָּבָר שֶׁאֵינוֹ טָרִיחַ. מוֹעֵד עַל יְדֵי שֶׁהוּא אָסוּר בַּמְּלָאכָה לֹא הִתִּירוּ אֶלָּא דָּבָר שֶׁהוּא אָבֵד וּבִלְבַד דָּבָר שֶׁאֵינוֹ טָרִיחַ. וְאִית דְּבָעֵי מֵימַר נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. שְׁבִיעִית עַל יְדֵי שֶׁזְּמַנָּהּ מְרוּבָּה הִתִּירוּ. מוֹעֵד עַל יְדֵי שֶׁזְּמַנּוֹ קָצוֹר אָסוּר. אוֹתָן שִׁבְעַת יָמִים הָאַחֲרוֹנִים לֹא מִסְתַּבְּרָא מֵיעַבְדִינוּן כְּשִׁבְעַת יְמֵי הֶרֶגֶל וְיִהְיוּ אֲסוּרִין. אַשְׁכַּח תַּנֵּי. מַרְבִּצִין בְּעָפָר לָבָן בַּשְּׁבִיעִית אֲבָל לֹא בַּמּוֹעֵד.

וַחֲכָמִים מַתִּירִין בָּזֶה וּבָזֶה. מָהוּ בָּזֶה וּבָזֶה. בֵּין שֶׁשָּׁתוּ קוֹדֶם לָרֶגֶל בֵּין שֶׁלֹּא שָׁתוּ קוֹדֶם לָרֶגֶל. אֶלָּא כָּאן בְּאִילָן כָּאן בִּזְרָעִים.

ד משנה: צָדִין אֶת הָאַיָּשׁוּת וְאֶת הָעַכְבָּרִים בִּשְׂדֵה הָאִילָן וּבִשְׂדֵה הַלָּבָן כִּדְרְכּוֹ בַּמּוֹעֵד וּבַשְּׁבִיעִית. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בִּשְׂדֵה הָאִילָן כִּדְרְכּוֹ וּבִשְׂדֵה הַלָּבָן שֶׁלֹּא כִּדְרְכּוֹ. וּמְקָרְין אֶת הַפִּירְצָה בַּמּוֹעֵד וּבַשְּׁבִיעִית בּוֹנֶה כִּדְרְכּוֹ:

הלכה: אֵישׁוּת זוֹ חוּלְדָּה. אַף עַל פִּי שֶׁאֵין רְאָיָיה לַדָּבָר זֵיכֶר לַדָּבָר. נֶפֶל אֵשֶׁת בַּל חָזוּ שָׁמֶשׁ.

נִיחָא בִּשְׂדֵה הָאִילָן. בִּשְׂדֵה הַלָּבָן. אֶלָּא בִּשְׂדֵה הַלָּבָן שֶׁהִיא סְמוּכָה לִשְׂדֵה הָאִילָן.

כְּדַרְכּוֹ. צָד בִּמְצוּדָה. שֶׁלֹּא כְדַרְכּוֹ. תּוֹחֵב בַּשָּׁפוּד וּמַכֶּה בַקַּרְדּוֹם וּמְרַדֵּד אֶת הָאֲדָמָה תַּחְתֶּיהָ. תַּנְיָ. מַחֲרִיבִין חוֹרְרֵי הַנְּמָלִים בַּמּוֹעֵד. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. נוֹטֵל מֵאִילּוּ וְנוֹתֵן בְּצַד אֵילּוּ וְהֵן מִתְנַקְּקִין אִילּוּ אֶת אִילּוּ. וְהוּא שֶׁתְּהֵא אֲמַת הַמַּיִם עוֹבֶרֶת בֵּינֵיהֶן.

וּמְקָרְקְרִין אֶת הַפִּרְצָה בַּמּוֹעֵד. אֶבֶן עַל גַּבֵּי אֶבֶן וּצְרוֹר עַל גַּבֵּי צְרוֹר. וּבַשְּׁבִיעִית בּוֹנֶה כְּדַרְכּוֹ. אֶבֶן עַל גַּבֵּי צְרוֹר וּצְרוֹר עַל גַּבֵּי אֶבֶן. וּבְפִירְצָה שֶׁאֵינָהּ סָגָה אֶת הֶעָפָר. אֲבָל פִּירְצָה שֶׁהִיא הָיְתָה סָגָה אֶת הֶעָפָר אָסוּר לְגוֹדְרָהּ בַּשְּׁבִיעִית. וְתַנְיָ כֵן. כָּל פִּירְצָה שֶׁהִיא סָגָה אֶת הֶעָפָר אָסוּר לְגוֹדְרָהּ בַּשְּׁבִיעִית. וְשֶׁאֵינָהּ סָגָה אֶת הֶעָפָר מוּתָּר לְגוֹדְרָהּ בַּשְּׁבִיעִית. בְּשֶׁאֵינָהּ מַכְשֶׁלֶת אֶת הָרַבִּים. אֲבָל אִם מַכְשֶׁלֶת הָרַבִּים אַף עַל פִּי שֶׁהִיא סָגָה אֶת הֶעָפָר מוּתָּר לְגוֹדְרָהּ בַּשְּׁבִיעִית. כְּהָדָא. אִם הָיָה כוֹתְלוֹ גוֹהֶה סוֹתְרוֹ וּבוֹנֶהוּ. וְיִסְתּוֹר וְלֹא יִבְנֶהוּ. רִבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הִתִּירוּ סוֹפוֹ מִפְּנֵי תְחִילָּתוֹ. שֶׁאִם אוֹמֵר אַתְּ לוֹ שֶׁלֹּא יִבְנֶה אַף הוּא אֵינוֹ סוֹתְרוֹ וְנִמְצָא בָא לִידֵי סַכָּנָה.

ה משנה: רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר רוֹאִין אֶת הַנְּגָעִים לְהָקֵל אֲבָל לֹא לְהַחְמִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים לֹא לְהָקֵל וְלֹא לְהַחְמִיר. וְעוֹד אָמַר רִבִּי מֵאִיר מְלַקֵּט אָדָם עַצְמוֹת אָבִיו וְאִמּוֹ מִפְּנֵי שֶׁשִּׂמְחָה הִיא לוֹ. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר אֲבָל הוּא לוֹ. וְלֹא יְעוֹרֵר עַל מֵתוֹ וְלֹא יַסְפִּידֶנּוּ קוֹדֶם לֶרֶגֶל שִׁלְשִׁים יוֹם׃

הלכה: תַּמָּן תַּנִּינָן. בַּהֶרֶת כַּגְּרִיס וּפָסַת כַּגְּרִיס [וְנוֹלַד לַפְּסִיוֹן מִחְיָה אוֹ שֵׂעָר לָבָן] וְהָלְכָה לָהּ הָאוֹם. רִבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים תֵּירָאֶה כַתְּחִילָּה. הָא רִבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא וּמַחְלִיט. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. תֵּירָאֶה בַתְּחִילָּה מַחְלִיטִין. וּמַה בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. עֶרֶב הֶרֶגֶל בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. הֵי קַדְמֵיְיתָא וְאֵין אַתְּ נִזְקָק לוֹ לֹא לְהָקֵל וְלֹא לְהַחְמִיר. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. חוֹרִי הִיא וְאַתְּ פּוֹטְרוֹ מִן הָרִאשׁוֹנָה. וְהֵיידָא הִיא שֶׁלֹּא לְהַחְמִיר שֶׁאֵין אַתְּ נִזְקָק לוֹ לְשַׁנְיָה לֹא לְהָקֵל וְלֹא לְהַחְמִיר. רִבִּי יוֹסֵה בְשֵׁם רִבִּי אָחָא. אַתְיָיא דִיחִידָיָיא דְהָכָא כִסְתַמָּא דְהָכָא. אַתְיָא דִיחִידָיָיא דְהָכָא כִסְתַמָּא דְתַמָּן. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. הִיא קַדְמֵיְיתָא וְאֵין אַתְּ נִזְקָק לוֹ לֹא לְהָקֵל וְלֹא לְהַחְמִיר. וְדִיחִידָיָיא דְתַמָּן כִסְתַמָּא דְהָכָא. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. חוֹרִי הִיא וְאַתְּ פּוֹטְרוֹ מִן הָרִאשׁוֹנָה. וְתַנִּינָן הָכָא. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר רוֹאִין אֶת הַנְּגָעִים כַּתְּחִילָּה לְהָקֵל אֲבָל לֹא לְהַחְמִיר. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי אָחָא. בֵּין דִיחִידָיָא דְהָכָא בֵּין דְרַבָּנִן דְּהָכָא מוֹדֵיי לְרַבָּנִן דְּתַמָּן לְהָקֵל אֲבָל לֹא לְהַחְמִיר. תַּמָּן בְּשֶׁהָלְכָה לָהּ הָאוֹם. בְּרַם הָכָא בְּשֶׁהָלְכוּ לָהֶם הַסִּימָנִין וְהָאוֹם קַיֶּימֶת. אָמַר רִבִּי. נִרְאִים דִּבְרֵי רִבִּי יוֹסֵי בְּמוֹסְגֵּר וְדִבְרֵי רִבִּי מֵאִיר בְּמוּחְלָט. רִבִּי זְעוּרָה אָמַר. יְמֵי הֶרֶגֶל בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. הִיא קַדְמֵיְיתָא וְהוּא נִכְנַס לָעֲזָרָה. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. חוֹרִי הִיא וְאֵינוֹ נִכְנַס לָעֲזָרָה. הָא רִבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא וּמַחְלִיט. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. תֵּירָאֶה כַתְּחִילָּה מַחְלִיטִין. וּמַה בֵּינֵיהוֹן. (עֶרֶב הָיָה לוֹ שָׁמוֹעַ פְּטוֹר מִפְּנֵי כֹהֵן שָׁעָה אַחַת.) שְׁמוּאֵל אָמַר. פְּרִיחָה בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. הִיא קַדְמֵיְיתָא בְּפוֹרֵחַ מִן הַטָּמֵא טָהוֹר. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. חוֹרִי הִיא. בְּפוֹרֵחַ מִן הַטָּהוֹר טָמֵא. וְאָמְרוּן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. פְּרִיחָה וּשְׁחִין הַמּוֹרֵד בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. הִיא קַדְמֵיְיתָא בְּפוֹרֵחַ מִן הַטָּמֵא טָהוֹר. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. חוֹרִי הִיא. בְּפוֹרֵחַ מִן הַטָּהוֹר טָמֵא. בְּגִין דְּהִיא חוֹרִי. הָא אֵין הִיא הִיא טָהוֹר. וַאֲתְיָיא כַּיי דְּאָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. דְּאִיתְפַּלְגוֹן. פָּרְחָה בוֹ בְּשְׁחִין הַמּוֹרֵד. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר טָהוֹר. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. טָמֵא.

וְעוֹד אָמַר רִבִּי מֵאִיר. מְלַקֵּט אָדָם עַצְמוֹת אָבִיו וְאִמּוֹ מִפְּנֵי שֶׁשִּׂמְחָה הִיא לוֹ. בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ קוֹבְרִין אוֹתָן בְּמַהֲמוֹרוֹת. נִתְאַכֵּל הַבָּשָׂר הָיוּ מְלַקְּטִין אֶת הָ[עַ]צָמוֹת וְקוֹבְרִין אוֹתָן בְּרָזִים. אוֹתוֹ הַיּוֹם הָיָה מִתְאַבֵּל וּלְמָחָר הָיָה שָׂמֵחַ. לוֹמַר שְׁנִינוּחוּ אֲבוֹתָיו מִן הַדִּין.

תַּנְיָ. הַמַּעֲבִיר אָרוֹן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם אֵין בּוֹ מִשּׁוּם לִיקּוּט עֲצָמוֹת. אָמַר רִבִּי אָחָא. הָדָא דַתְּ אָמַר בְּאָרוֹן שֶׁלְּאֶבֶן. אֲבָל בְּאָרוֹן שֶׁלְּעֵץ יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם לִיקּוּט עֲצָמוֹת. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹסֵי. וְאֶפִילּוּ תֵּימַר בְּאָרוֹן שֶׁלְּעֵץ אֵין בּוֹ מִשּׁוּם לִיקּוּט עֲצָמוֹת. אֵי זֶהוּ לִיקּוּט עֲצָמוֹת. מַעֲבִירָן בָּאֶפִּיקְלַרְסִין מִמָּקוֹם לְמָקוֹם. וְתַנְיָ כֵן. לִיקּוּט עֲצָמוֹת מְלַקֵּט עֶצֶם עֶצֶם מִשֶּׁיִּתְאַבֵּל הַבָּשָׂר. רִבִּי חַגַּיי בְּשֵׁם רִבִּי זְעוּרָה. לִיקּוּטֵי עֲצָמוֹת כִּשְׁמוּעָן. תַּנְיָ. אֵין שְׁמוּעָה לְלִיקּוּטֵי עֲצָמוֹת. אָמַר רִבִּי חַגַּיי. וְהוּא שֶׁשָּׁמַע לְמָחָר. אֲבָל אִם שָׁמַע בּוֹ בַיּוֹם יֵשׁ שְׁמוּעָה לְלִיקּוּטֵי עֲצָמוֹת. וְיֵשׁ שִׁיעוּר לְלִיקּוּטֵי עֲצָמוֹת. תַּנָּא נִיקוֹמַכִי קוֹמֵי רִבִּי זְעוּרָה. אֵין שִׁיעוּר לְלִיקּוּטֵי עֲצָמוֹת. כְּהָדָא רִבִּי מָנָא הוֹרֵי לְרִבִּי הִלֵּל דְּכִיפְרָא לִקְרוֹעַ וּלְהִתְאַבֵּל כְּרִבִּי אָחָא. שֶׁלֹּא לְהִיסַּמְאוֹת כְּרִבִּי יוֹסֵי. תַּנְיָ. לִיקּוּטֵי עֲצָמוֹת אֵין אוֹמְרִין עֲלֵיהֶן קִינִים וְנָהֵי. אֵין אוֹמְרִין עֲלֵיהֶן לֹא בִּרְכַּת אֲבֵלִים וְלֹא תַּנְחוּמֵי אֲבֵלִים. אֵילּוּ הֵן בִּרְכַּת אֲבֵלִים. מַה שֶּׁהֵן אוֹמְרִים בַּשּׁוּרָה. תַּנְיָ. אֲבָל אוֹמְרִין עֲלֵיהֶן דְּבָרִים. מָהוּ דְבָרִים. רַבָּנִן אָמְרֵי. קִילּוּסִין.

וְלֹא יְעוֹרֵר עַל מֵתוֹ. אֵי זֶהוּ הָעֵירוּר. מַזְכִּירָתוֹ בֵּין הַמֵּתִים. וְלֹא יַסְפִּידֶנּוּ. אֵי זֶה הוּא הֶסְפֵּד. שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לוֹ הֶסְפֵּד בִּפְנֵי עַצְמוֹ. הָדָא דַתְּ אָמַר בְּיָשָׁן. אֲבָל בְּחָדָשׁ מוּתָּר. אֵי זֶהוּ חָדָשׁ וְאֵי זֶהוּ יָשָׁן. חָדָשׁ בְּתוֹךְ שְׁלשִׁים יוֹם. יָשָׁן לְאַחַר שְׁלשִׁים יוֹם. תַּנְיָ. לֹא תַּעוֹרֵר אִשָּׁה לִיוָיֵיתָהּ בְּמוֹעֵד. רִבִּי נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי מָנָא אָמַר. לְוָיֵיתָהּ כְּמַה דְתֵימַר הָעֲתִידִים עוֹרֵר לִיוָיֵתָן. תַּנְיָ. לֹא יִשָּׂא אָדָם אִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ לָהּ בָּנִים אֲפִילּוּ בַּגֶּבֶר. אָמַר רִבִּי יָסָא. מִפְּנֵי מַעֲשֶׂה שֶׁאֵירַע.

ו משנה: אֵין חוֹפְרִין כּוּכִין וּקְבָרוֹת בַּמּוֹעֵד. אֲבָל מְחַנְּכִים אֶת הַכּוּכִין וְעוֹשִׂין נִבְרֶכֶת וְאָרוֹן עִם הַמֵּת בֶּחָצֵר. רִבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ עִמּוֹ נָסָרִים׃

הלכה: אִי זֶהוּ חִינּוּךְ קְבָרוֹת. רִבִּי יוֹסֵי בַּר נוֹחֲרֵיי אָמַר. סָדוֹ בַּסִּיד. רַב חִסְדָּא אָמַר. אִם הָיָה אָרוּךְ מְקַצְּרוֹ. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. מַאֲרִיךְ בּוֹ מִצַּד אֶחָד

וּמְרַחֵיב בּוֹ מִצַּד אֶחָד. תַּנְיָא רַבִּי חִיָּיה. מַאֲרִיךְ בּוֹ וּמְרַחֵיב בּוֹ בֵּין מִצַּד אֶחָד בֵּין מִשְּׁנֵי צְדָדִין.

וְעוֹשִׂין נִבְרֶכֶת בַּמּוֹעֵד. זֶה הַבְּקִיעַ. כָּל שֶׁהוּא תּוֹשָׁב נִקְרָא בְּקִיעַ.

וְאָרוֹן עִם הַמֵּת בֶּחָצֵר. הָדָא דַתְּ אָמַר בְּמֵת שֶׁאֵינוֹ מְפוּרְסָם. אֲבָל בְּמֵת שֶׁהוּא מְפוּרְסָם עוֹשִׂין לוֹ אָרוֹן אֲפִילוּ בַּשּׁוּק. כַּד דְּמָךְ רַבִּי חֲנַנְיָה חֲבֵרוֹן דְּרַבָּנִין עַבְדּוֹן לֵיהּ אָרוֹן בַּשּׁוּקָא. הַכֹּל מוֹדִין שֶׁלֹּא יִקּוֹץ לוֹ אֲרָזִים. וְדִכְוָותָהּ לֹא יַחְצוֹב לוֹ אֲבָנִים. הָיוּ חָצוּבוֹת. תַּפְלוּגְתָּא דְּרַבִּי יְהוּדָה וְרַבָּנָן.

ז משנה: אֵין נוֹשְׂאִין נָשִׁים בַּמּוֹעֵד לֹא בְּתוּלוֹת וְלֹא אַלְמָנוֹת וְלֹא מְיַיבְּמִין מִפְּנֵי שֶׁשִּׂמְחָה הִיא לוֹ. אֲבָל מַחֲזִיר אֶת גְּרוּשָׁתוֹ. וְעוֹשֶׂה אִשָּׁה תַּכְשִׁיטֶיהָ בַּמּוֹעֵד. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לֹא תָּסוּד מִפְּנֵי שֶׁנִּיווּל הוּא לָהּ׃

הלכה: אֵין נוֹשְׂאִין נָשִׁים בַּמּוֹעֵד. שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן. מִפְּנֵי בִיטּוּל פְּרָיָה וְרִבְיָיה. בְּעוֹן קוֹמֵי רַבִּי יָסָה. הֲעָבְדָה מָהוּ שֶׁיִּשָּׂא בַּמּוֹעֵד. אָמַר לוֹן. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. מִי שֶׁחָצְיוֹ עֶבֶד וְחָצְיוֹ בֶּן חוֹרִין. וְאָמַר שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן. מִפְּנֵי בִיטּוּל פְּרָיָה וְרִבְיָיה. הָדָא אָמְרָה שֶׁהָעֶבֶד מְצוּוֶּה עַל פְּרָיָה וְרִבְיָיה. וְכָל שֶׁהוּא מְצֻוֶּה עַל פִּירְיָיה וְרִיבְיָיה אָסוּר לוֹ לִישָּׂא בַּמּוֹעֵד.

רַבִּי אִילָא רַבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רַבִּי חֲנַנְיָה. עַל שֵׁם שֶׁאֵין מְעָרְבִין שִׂמְחָה בְּשִׂמְחָה. רַבִּי לָא שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא כִּי חֲנוּפַת הַמִּזְבֵּחַ עָשׂוּ שִׁבְעַת יָמִים וְהֶחָג שִׁבְעַת יָמִים. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא מַלֵּא שְׁבוּעַ זֹאת. רַבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רַבִּי לָעְזָר. מִפְּנֵי הַטּוֹרַח. תַּנְיָא אֲבָל מִתְכַּוְּנִין הוּא וְנוֹשֵׂא מֵעֶרֶב הֶרֶגֶל. לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רַבִּי לָעְזָר. לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רַבִּי יוֹחָנָן. וַאֲפִילוּ עַל רַבִּי חֲנַנְיָה לֵית הִיא פְלִיגָא. אָמַר רַבִּי בָּא. עֲלַת כַּלְתָּא נַפְקַת טְרַחוּתָא.

אֲבָל מַחֲזִיר הוּא אֶת גְּרוּשָׁתוֹ. מִפְּנֵי (שֶׁשִּׂמְחָה) [שֶׁאֵינָהּ שִׂמְחָה] הִיא לוֹ. הָדָא דַתְּ אָמַר מִן הַנִּישׂוּאִין. אֲבָל מִן הָאֵירוּסִין אָסוּר.

וְעוֹשֶׂה אִשָּׁה תַּכְשִׁיטֶיהָ בַּמּוֹעֵד. וְאִילּוּ הֵן תַּכְשִׁיטֵי אִשָּׁה. גּוֹרֶלֶת וְכוֹחֶלֶת וּפוֹקֶסֶת וְנוֹטֶלֶת אֶת שְׂעָרָהּ וְאֶת צִפָּרְנֶיהָ וּמְעַבֶּרֶת כְּלִי חָדָשׁ עַל פָּנֶיהָ. אָמַר רַבִּי יוּדָן אֲבוּי דְרַבִּי מַתַּנְיָה. בְּלָשׁוֹן נָקִי הִיא מַתְנִיתָא.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לֹא תָּסוּד מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִוּוּל לָהּ. תֵּרִין אֲמוֹרִין רַבִּי חֲנַנְיָה וְרַבִּי מָנָא. חַד אָמַר. בְּסִיד שֶׁהִיא מַתָּרָתוֹ בְתוֹךְ הַמּוֹעֵד נֶחְלְקוּ. אֲבָל בַּסִּיד שֶׁהִיא מַתָּרָתוֹ לְאַחַר הַמּוֹעֵד דִּבְרֵי הַכֹּל אָסוּר. וְחוֹרָנָה אָמַר. בַּסִּיד שֶׁהִיא מַתָּרָתוֹ לְאַחַר הַמּוֹעֵד נֶחְלְקוּ. אֲבָל בַּסִּיד שֶׁהִיא מַתָּרָתוֹ בְתוֹךְ הַמּוֹעֵד דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. וְלָא יָדְעִין מָאן אָמַר דָּא וּמָאן אָמַר דָּא. מִן מָה דְאָמַר רַבִּי חֲנַנְיָה רַבִּי יָסָא בְשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן. וְרַבִּי יוֹדָה כְּדַעְתֵּיהּ. כְּמַה דְרַבִּי יוּדָה אָמַר תַּמָּן. צָרַת שָׁעָה צָרָה. כֵּן הוּא אוֹמֵר הָכָא. נִיווּל שָׁעָה נִיווּל. חֲוֵי דוּ אָמַר. בְּסִיד שֶׁהוּא מַתָּרָתוֹ בְתוֹךְ הַמּוֹעֵד נֶחְלְקוּ. אֲבָל בַּסִּיד שֶׁהִיא מַתָּרָתוֹ לְאַחַר הַמּוֹעֵד דִּבְרֵי הַכֹּל אָסוּר.

ח משנה: הַהֶדְיוֹט תּוֹפֵר כְּדַרְכּוֹ וְהָאוֹמָּן מְכַלֵּב. וּמְסָרְגִין אֶת הַמִּיטּוֹת רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר אַף מְמַתְּחִין׃

הלכה: דְּבֵית רַבִּי יַנַּיי אָמְרוּ. כְּדַרְכּוֹ מְמַלֵּא אֶת הַמַּחַט. מְכַלֵּב אַחַת אַחַת. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר. כְּדַרְכּוֹ אַחַת אַחַת. מְכַלֵּב מַפְסִיעַ. מַתְנִיתָה מְסַיְיעָא לְרַבִּי יוֹחָנָן. הָרוֹצְעָנִין מַכְלְבִין בַּמּוֹעֵד. אֵין תֵּימַר אַחַת אַחַת. כָּךְ הִיא אוּמְנוּתָן. אֶלָּא כִּי נָן קַיָּימִין בְּמַפְסִיעַ. אִי זֶהוּ הֶדְיוֹט וְאִי זֶהוּ אוּמָּן. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. כָּל שֶׁהוּא מְזַוֵּיג אֶת הָאוֹמְרִיּוֹת זֶהוּ אוּמָּן. וְכָל שֶׁאֵינוֹ מְזַוֵּיג אֶת הָאוֹמְרִיּוֹת זֶה הוּא הֶדְיוֹט. אָמַר רַבִּי סִימוֹן. בְּתוֹפֵר כִּיסִּין כִּיסִּין הִיא מַתְנִיתָא.

מְמַתְּחִין. רַבִּי יָסָא אָמַר. אִיתְפַּלְגוֹן חִזְקִיָּה וְרַבִּי יוֹחָנָן. חִזְקִיָּה אָמַר. סִירוּג. שְׁתֵּי וָעֶרֶב. מִיתּוּחַ. אוֹ שְׁתֵּי אוֹ עֶרֶב. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר. סִירוּג. אוֹ שְׁתֵּי אוֹ עֶרֶב. מִיתּוּחַ. הָיְתָה רָפָה מְמַתְּחָהּ. אָמַר רַבִּי חִיָּיה בַּר בָּא. הַכֹּל מוֹדִין בְּסִירוּג שֶׁהוּא שְׁתֵּי וָעֶרֶב. מַה פְלִיגִין. בְּמִיתּוּחַ. חִזְקִיָּה אָמַר. אוֹ שְׁתֵּי אוֹ עֶרֶב. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אִם הָיְתָה רָפָה מְמַתְּחָהּ. רַבִּי יָסָא הוֹרֵי לִשְׁמוּאֵל בַּר חֲנִינָה. סִירוּג. שְׁתֵּי וָעֶרֶב. וְלָא יָדְעִין אִי כְהָדָא דְחִזְקִיָּה וְאִין כְּהָדָא דְרַבִּי חִיָּיה בַּר בָּא דְּבֵרֵי הַכֹּל. אָמַר רַבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה קוֹמֵי רַבִּי זְעוּרָה. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. סִירוּג. שְׁתֵּי וָעֶרֶב. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. הַחֶבֶל מֵאֵימָתַי הוּא חִיבּוּר לַמִּיטָּה. מִשֶּׁיִּסָּרֵג בָּהּ שְׁלֹשָׁה בָתִּים. אִית לָךְ מֵימַר. שְׁתֵּי וְלֹא עֶרֶב אוֹ עֶרֶב וְלֹא שְׁתֵּי. מָהוּ לְהַעֲרִיב וּלְסָרֵג.

רַב הוֹשַׁעְיָה אִית לֵיהּ קֶמַח וְטָחַן חִטִּין. רַבִּי זְעוּרָה אָמַר לְרַבִּי יוֹנָה. פּוֹק זְבוֹן לָן שִׂיחוֹרִין לְדוּכְנָה. אָמַר לֵיהּ. אִית לָן פִּילְחָא דְמוֹעֲדָא. וְאִיקְפַּד עֲלוֹי.

ט משנה: מַעֲמִידִין תַּנּוּר וְכִירַיִים בַּמּוֹעֵד. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵין מְכַבְּשִׁין אֶת הָרִיחַיִם בַּתְּחִילָּה׃

הלכה: תַּנָּא רַבִּי חַלַפְתָּא בַּר שָׁאוּל. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִגְדְּרֶנּוּ כַּתְּחִילָּה. תַּנֵּי. תַּנּוּר וְכִירַיִים חֲדָשִׁים אֵין סָכִין אוֹתָן בַּשֶּׁמֶן וְאֵין טוֹלִין אוֹתָן בְּמַטְלִית וְאֵין חוֹסְמִין אוֹתָן בְּצוֹנִין בִּשְׁבִיל שֶׁיִּתְחַסְּמוּ. וְאִם בִּשְׁבִיל לִשְׁפּוֹת עֲלֵיהֶן אֶת הַקְּדֵירָה מוּתָּר. וְתַנֵּי כֵן. תַּנּוּר וְכִירַיִים חֲדָשִׁים הֲרֵי הֵן כְּכָל הַכֵּלִים הַמִּיטַּלְטְלִין בֶּחָצֵר. רַבִּי יוּדָן בֵּירְבִּי יִשְׁמָעֵאל הוֹרֵי מִדּוֹחַק לְהָבִיא כִּירָה חֲדָשָׁה מִבֵּית הָאוּמָּן לִשְׁפּוֹת עָלֶיהָ אֶת הַקְּדֵירָה כַּתְּחִילָּה בְּיוֹם טוֹב.

י משנה: עוֹשִׂין מַעֲקֶה לַגַּג וְלַמִּרְפֶּסֶת מַעֲשֶׂה הֶדְיוֹט אֲבָל לֹא מַעֲשֶׂה אוּמָּן. שָׁפִין אֶת הַסְּדָקִין וּמַעֲגִילִין אוֹתָן בַּמַּעֲגִילָה בַּיָּד וּבָרֶגֶל אֲבָל לֹא בַּמַּחְלְצַיִים. הַצִּיר וְהַצִּינּוֹר וְהַקּוֹרָה וְהַמַּנְעוּל וְהַמַּפְתֵּחַ שֶׁנִּשְׁבְּרוּ מְתַקְּנָן בַּמּוֹעֵד וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְכַוֵּין מְלַאכְתּוֹ בַּמּוֹעֵד. כְּבָשִׁין שֶׁהוּא יָכוֹל לֶאֱכוֹל מֵהֶן בַּמּוֹעֵד כּוֹבְשָׁן׃

הלכה: לְגַג שְׁלֹשָׁה וּלְמִרְפֶּסֶת עֲשָׂרָה.

שָׁפִין אֶת הַסְּדָקִין. תַּנְיָא רִבִּי חִיָּיה. הַשָּׁף שָׁף בָּרֶגֶל וְהַמְּעַגֵּל מְעַגֵּל בַּיָּד. מַתְנִיתָא בְּמַעֲגִילָה קְטַנָּה. וּמַה דְּתַנְיָא רִבִּי חִיָּיה בְּמַעֲגִילָה גְּדוֹלָה.

הַצִּיר וְהַצִּינּוֹר וְהַקּוֹרָה וְהַמַּנְעוּל וְהַמַּפְתֵּחַ שֶׁנִּשְׁבְּרוּ מְתַקְּנָן בַּמּוֹעֵד וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְכַוֵּין אֶת מְלַאכְתּוֹ בַּמּוֹעֵד. כְּהָדָא רִבִּי מָנָא אִיתְבַּר עוּקָא דְסוּלְמֵיהּ. שְׁאַל לְרִבִּי יוֹנָה אֲבוֹי וְשָׁרָא לֵיהּ. אֲפִילּוּ כֵן אֲמַר לֵיהּ. פּוּק חֲמִי חַד סָב וּסְמוֹךְ עָלוֹי. נְפַק וְאַשְׁכַּח רִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא. וּשְׁאַל לֵיהּ וְשָׁרָא לֵיהּ.

וְכָל כְּבָשִׁים שֶׁהוּא יָכוֹל לוֹכַל מֵהֶן בַּמּוֹעֵד כּוֹבְשָׁן. הָא כְבָשִׁין שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לוֹכַל מֵהֶן בַּמּוֹעֵד לֹא. אָמַר רִבִּי בָּא. הָדָא דַתְּ אָמַר בְּשֶׁאֵינָן אֲבוּדִין. אֲבָל אִם הָיָה דָבָר אָבֵד מוּתָּר. מַתְנִיתָא בְּשֶׁלִּקְּטָן בֶּרֶגֶל. מַה דְאָמַר רִבִּי בָּא. בְּשֶׁלִּקְּטָן מֵעֶרֶב הָרֶגֶל.

פרק ב

א משנה: מִי שֶׁהָפַךְ אֶת זֵיתָיו וְאֵירְעוֹ אֵבֶל אוֹ אוֹנֶס אוֹ שֶׁהִטְעוּהוּ טוֹעֵן קוֹרָה רִאשׁוֹנָה וּמַנִּיחָהּ לְאַחַר הַמּוֹעֵד דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר זוֹלֵף וְגוֹמֵר כְּדַרְכּוֹ׃

הלכה: מִי שֶׁהָפַךְ אֶת זֵיתָיו כול׳. אֲנַן תַּנִּינָן. מִי שֶׁהָפַךְ אֶת זֵיתָיו. תַּנֵּי רִבִּי חִיָּיה. מִי שֶׁהָיוּ זֵיתָיו הֲפוּכִין וּשְׁנוּיִין. מַתְנִיתָן צְרִיכָה לְרִבִּי חִיָּיה וּדְרִבִּי חִיָּיה צְרִיכָה לְמַתְנִיתָן.

אִילּוּ תַנִּינָן וְלָא תַנָּא רִבִּי חִיָּיה הֲוִינָן אָמְרִין. לָא אֲמָרָן אֶלָּא מִי שְׁהָפְכָן (וּשְׁנָיִין. אֲבָל אִם הָפְכָן) פַּעַם אַחַת [אֲבָל אִם הָפְכָן וּשְׁנָיִין] דִּבְרֵי הַכֹּל (אָסוּר) [מוּתָּר]. חֲזֵי צוֹרְכָה לְמַתְנִיתֵיהּ דְּרִבִּי חִיָּיה. אוֹ אִילּוּ תַנָּא רִבִּי חִיָּיה וְלָא תַנִּינָן אֲנַן. הֲוִינָן אָמְרִין. לָא אֲמָרָן אֶלָּא מִי שְׁהָפְכָן (פַּעַם אַחַת) [וּשְׁנָיִין]. אֲבָל אִם הָפְכָן (וּשְׁנָיִין) [פַּעַם אַחַת] דִּבְרֵי הַכֹּל (מוּתָּר) [אָסוּר]. חֲזֵי צוֹרְכָה לְמַתְנִיתָן וְצוֹרְכָה לְמַתְנִיתָא דְּרִבִּי חִיָּיה.

אָמַר רִבִּי פִּינְחָס בְּיִרְבִּי זַבְּיי. מַתְנִיתָן בָּעֲטִינִים. מַה דְתַנֵּי רִבִּי חִיָּיה בְּגַרְגִּרִים. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין אָמְרִין. מַתְנִיתָן כְּרִבִּי יְהוּדָה. וּמַה דְתַנֵּי רִבִּי חִיָּיה כְּרִבִּי יוֹסֵה. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. יְאַבֵּד דָּבָר מְמוּעָט וְאַל יְאַבֵּד דָּבָר מְרוּבֶּה. רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר. אַל יְאַבֵּד דָּבָר כָּל עִיקָּר.

רִבִּי יְהוּדָה בַּר פָּזִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כְּשֵׁם שֶׁהֵן חֲלוּקִין כָּאן כָּךְ הֵן חֲלוּקִין בְּהֵילְכוֹת אֵבֶל. דְּתַנֵּי. אֵילּוּ דְבָרִים שֶׁעוֹשִׁין לָאֵבֶל בֵּימֵי אֵבְלוֹ. דּוֹרְכִין אֶת עֲבָטוֹ. וְזוֹלְפִין אֶת יֵינוֹ. וְנָפִין אֶת חֲבִיּוֹתָיו. וְזֵיתָיו הֲפוּכִין וּשְׁנוּיִין טוֹחְנָן כְּדַרְכָּן. וּמַשְׁקִין בֵּית הַשָּׁלְחִין שֶׁלּוֹ בְּשֶׁהִגִּיעַ זְמַנּוֹ לִשְׁתּוֹת. וְזוֹרְעִין אֶת נִירוֹ פִּשְׁתָּן בִּרְבִיעָה. דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. אָמְרוּ לוֹ. אִם אֵינָהּ נִזְרַעַת פִּשְׁתָּן תִּזָּרַע מִין אַחֵר. אִם אֵינָהּ נִזְרַעַת בְּשַׁבָּת זוֹ תִּזָּרַע בְּשַׁבָּת אַחֶרֶת. מָנוּ אָמְרוּ לוֹ. רִבִּי יוֹסֵה. מִחְלָפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוּדָה. תַּמָּן הוּא אָמַר. יְאַבֵּד דָּבָר מְמוּעָט וְאַל יְאַבֵּד דָּבָר מְרוּבֶּה. וָכָא אָמַר הָכֵין. שַׁנְיָיא הִיא. תַּמָּן שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַעֲרִים. וְכָל שֶׁכֵּן מִחְלָפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוּדָה. מָה אִית תַּמָּן שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַעֲרִים אַתְּ אָמַר מוּתָּר. כָּאן שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהַעֲרִים לֹא כָל שֶׁכֵּן. אָמַר רִבִּי חִינְנָא. מָנוּ אָמְרוּ לוֹ. חֲכָמִים. שֶׁהֵן בְּשִׁיטַת רִבִּי יְהוּדָה בַּמּוֹעֵד.

ב משנה: וְכֵן מִי שֶׁהָיָה יֵינוֹ בְּתוֹךְ הַבּוֹר וְאֵירְעוֹ אֵבֶל אוֹ אוֹנֶס אוֹ שֶׁהִטְעוּהוּ זוֹלֵף וְגוֹמֵר וְגָף כְּדַרְכּוֹ דִּבְרֵי רִבִּי יוֹסֵי. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר עוֹשֶׂה לוֹ לִימּוּדִים בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יַחְמִיץ׃

הלכה: אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. לֹא אָמַר אֶלָּא וְכֵן מִי שֶׁהָיָה יֵינוֹ בְּתוֹךְ הַבּוֹר. הָא כַתְּחִילָּה אָסוּר. מָה אָנָן קַיְימִין. אִם בְּשֶׁהִגִּיעַ זְמַנּוֹ לְבְצוֹר וְלָא בָצַר הוּא חָטָא עַל נַפְשֵׁיהּ. אִם בְּשֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנּוֹ לְבְצוֹר יְכִיל הֲוָה קָאִים. אֶלָּא כִּי נָן קַיְימִין בְּשֶׁהִגִּיעַ זְמַנּוֹ לְבְצוֹר הֲוָה סָבַר דּוּ יְכִיל קַיִים וְלָא קָם. כְּהָדָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בֵּירִבִּי יַנַּיי קְטַף כַּרְמֵיהּ בְּמוֹעֲדָא. חֲמוּנֵיהּ כָּל עַמָּא וְקָטְפוֹן בַּתְרֵיהּ בְּשַׁתָּא חוֹרִיתָא שָׁבְקֵיהּ וַיְבָשׁ. יָלְפוּן מִקַּלְקַלְתָּא וּמְתַקְּנָתָא לֹא יָלְפוּן.

רַב חִיָּיה בַּר אַשִׁי בְּשֵׁם רַב. הוֹהֲרָא שָׁרֵי מֵיעַבְדִינֵהּ בְּמוֹעֲדָא לְצוּד בֵּהּ דָּגִים בַּמּוֹעֵד. רַב יְהוּדָה הוֹרֵי בְּאֵילֵּין מָהוּלַיָּיא שָׁרֵי מֵעַבְדִינוֹן בְּמוֹעֲדָא לְצוֹרֶךְ הַמּוֹעֵד. רִבִּי אִמִּי הוֹרֵי בָּאֵילֵּין פּוֹמְפַיָּיא שָׁרֵי מֵיעַבְדִינוֹן בְּמוֹעֲדָא לְצוֹרֶךְ הַמּוֹעֵד. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין אָמְרֵי. מַסִּיקִין לָפַּסִּין וּקְדֵירוֹת לְצוֹרֶךְ הַמּוֹעֵד. שְׁמוּאֵל אָמַר. זָפְתִּין גַּרְבָּא וְלָא זָפְתִּין כּוּזְתָּא. וָפְתִּין גַּרְבָּא. דְּזִיפְתָּא דַקְדְּקִירָא. וְלָא זָפְתִּין כּוּזְתָּא. דְּזִיפְתָּא גְּלִידָא. אִית דְּמְחַלְפִין. זָפְתִּין כּוּזְתָּא וְלָא זָפְתִּין גַּרְבָּא. זָפְתִּין כּוּזְתָּא. שֶׁהִיא לְשָׁעָה. וְלָא זָפְתִּין גַּרְבָּא. שֶׁהִיא לִשְׁהוֹת.

ג משנה: מַכְנִיס אָדָם פֵּירוֹתָיו מִפְּנֵי הַגַּנָּבִים וְשׁוֹלֶה פִּשְׁתָּנוֹ מִן הַמִּשְׁרָה בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תֹּאבַד וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְכַוֵּין אֶת מְלַאכְתּוֹ בַּמּוֹעֵד. וְכוֹלֶן אִם כִּוְּונוּ אֶת מְלַאכְתָּן בַּמּוֹעֵד יֹאבֵדוּ׃

הלכה: וּדְלֹא כְרִבִּי יְהוּדָה. דְּרִבִּי יְהוּדָה אָמַר. יוֹשֵׁב וְשׁוֹמֵר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רַבָּנִן. פְּרַקְמַטְיָא אֲבֵדָה שָׁרֵי מְטַלְטְלָתָהּ בַּמּוֹעֲדָא. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא

בְּשֵׁם רִבִּי יָסָא. הָדָא שֶׁיֵּרְתָּא שָׁרֵי מִיזְבּוֹן מִינָהּ בְּמוֹעֲדָא. הֲוָה יָדַע דַּשְׁיֵירְתָּא מֵיעוּל וּמֵיזְלָא עֵיבִידְתֵּיהּ. אָמַר רִבִּי מָנָא. אֵין יָדַע דְּל[א] מִיזְבָּן וְהוּא פָּחַת מִן אַגְרָא יַזְבִּין. וְאֵילָא לָא יַזְבִּין. [אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בַּר בּוּן. אַגְרָא וְקָרְנָא קָרֵן הוּא. אֵין יָדַע דְּלָא מַזְבִּין וְהוּא פָּחַת מִן קַרְנָא יַזְבִּין. וְאִי לָא לָא יַזְבִּין.] רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵה הוֹרוּן בְּהֶדֵין לַסּוֹטָה שָׁרֵי מְזַבְּנְתֵּיהּ בְּמוֹעֲדָא לְצוֹרֶךְ הַמּוֹעֵד. רִבִּי יִצְחָק בֵּירִבִּי לָעְזָר מְפַקֵּד לְרִבִּי הוֹשַׁעְיָה בֵּירִבִּי שַׁמַּי דַּהֲוָה פָרוּשׁ. אֵין אַתְּ יָדַע דְּאַתְּ מַזְבֵּן וְאֵילְפָא מוּרְכָא לָךְ וְאַתְּ אָתֵי (מִסְתֵּי) [מִשְׁתֵּי] גַּבָּן זְבִין. וְאֵילָא לָא תַּזְבִּין. רִבִּי יוֹנָה בוֹצְרָיָה הֲוָה לֵיהּ סִפְרִין. שְׁאַל לְרִבִּי הוּנָא. מַהוּ מְזַבְּנָתוֹן בְּמוֹעֲדָא. אָמַר לֵיהּ. מַחְדֵּי אַתְּ מוֹעֲדָא שְׁתֵּי אַתְּ קוֹנְדִּיטוֹן.

רִבִּי חֲנַנְיָה חֲבֵרִין דְּרַבָּנִין אָמַר. פְּרָגְמַטְיָא נִגְבֵּית מִנְּכְסֵי יְתוֹמִין קְטַנִּים. הֲווֹן בָּעֵיי מֵימַר. בְּשֵׁשׁ עֲדִים. הָא אִם אֵין עֵדִים יוֹדְעִין לֹא. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין בְּשֵׁם רִבִּי לָא. לָכֵן צְרִיכָה בְּשֵׁשׁ עֲדִים יוֹדְעִין. הָא אִם אֵין עֵדִים יוֹדְעִין נַעֲשֵׂית כְּפִיקָּדוֹן. [כָּךְ אָנוּ אוֹמְרִים] פִּיקָּדוֹן לֹא יִיגָּבֶה מִנִּיכְסֵי יְתוֹמִין קְטַנִּים. מַה בֵּינוֹ לַמִּלְוֶה. מִלְוֶה נִיתְּנָה לְהוֹצָאָה. וְזֶה לֹא נִיתַּן לְהוֹצָאָה.

אָמַר רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. אִילּוּ הָיָה לִי מִי שֶׁיְּמָנֶה עִמִּי הֵיתַּרְתִּי בְּשַׂר בְּכוֹר לְהֵישָׁקֵל בְּלִיטְרָא וְהֵיתַּרְתִּי שֶׁיְּהוּ עוֹשִׂין מְלָאכָה בְּחוֹלוֹ שֶׁלְּמוֹעֵד. כְּלוּם אָסְרוּ בְּשַׂר בְּכוֹר לְהֵישָׁקֵל בְּלִיטְרָא לֹא כְּדֵי שֶׁיְּהוּ מוֹכְרִין אוֹתוֹ בְּזוֹל. וְהֵן מַעֲרִימִין עָלָיו וּמוֹכְרִין אוֹתוֹ בְּיוֹקֶר. כְּלוּם אָסְרוּ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּחוֹלוֹ שֶׁלְּמוֹעֵד אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּהוּ אוֹכְלִין וְשׂוֹתִין וְיִגִיעִין בַּתּוֹרָה. וְאִינּוּן אָכְלִין וְשָׁתִין וּפָחֲזִין.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אִם הִזְכִּירוּהָ לְבוּלֵי יִהְיֶה הַיַּרְדֵּן בַּעַל גְּבוּלָהּ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. קֶבְלִין [לָ]רְשׁוּת לְהִיפָּטֵר מִבּוּלֵי. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לוֹוִין בְּרִיבִּית לַחֲבוּרַת מִצְוָה וּלְקִידּוּשׁ הַחוֹדֶשׁ. רִבִּי יוֹחָנָן בְּצַפְּרָא הֲוָה נָחֵת לְכְנִישְׁתָּא וְהֲוָה מְלַקֵּט פֵּירוּרִין וַאֲכַל וַאֲמַר. יְהֵא חוֹלְקִי עִם אֵילֵּין דַּאֲכְלוּן הָכָא רוּמְשִׁית.

ד **משנה:** אֵין לוֹקְחִין בָּתִּים עֲבָדִים וּבְהֵמָה וַאֲבָנִים אֶלָּא לְצוֹרֶךְ הַמּוֹעֵד אוֹ לְצוֹרֶךְ הַמּוֹכֵר שֶׁאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל. אֵין מְפַנִּין מִבַּיִת לְבַיִת אֲבָל מְפַנֶּה הוּא לַחֲצֵרוֹ מִפְּנֵי שֶׁשִּׁמְחָה הִיא לוֹ. אֵין מְבִיאִין כֵּלִים מִבֵּית הָאוּמָּן אִם חוֹשֵׁשׁ לָהֶן מְפַנֶּן לְחָצֵר אַחֶרֶת:

הלכה: נִיחָא כוּלְּהֶן. אֲבָנִים. כְּהָדָא. אִם הָיָה כּוֹתְלוֹ גוֹהֶה סוֹתְרוֹ וּבוֹנֶהוּ. וְיִסְתּוֹר וְלֹא יִבְנֶה. רִבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הִתִּירוּ סוֹפוֹ מִפְּנֵי תְחִילָתוֹ. שֶׁאִם אוֹמַר אַתְּ לוֹ שֶׁלֹּא יִבְנֶה אַף הוּא אֵינוֹ סוֹתְרוֹ. וְנִמְצָא בָּא לִידֵי סַכָּנָה.

רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי שָׁאַל לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. מָהוּ לִיקַּח בָּתִּים מִן הַגּוֹי. אָמַר לֵיהּ. אֵימַת רִבִּי שָׁאַל. בַּשַּׁבָּת. תַּנֵּי. בַּשַּׁבָּת. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. מַרְאֶה לוֹ כִּיסֵּי שֶׁלְּדִינָרִין וְהַגּוֹי חוֹתֵם וּמַעֲלֶה לָאַרְכִּיִּים. שֶׁכֵּן מָצָאנוּ שֶׁלֹּא נִכְבְּשָׁה אֶלָּא יְרִיחוֹ אֶלָּא בַּשַּׁבָּת. דִּכְתִיב כֹּה תַּעֲשֶׂה שֵׁשֶׁת יָמִים. וּכְתִיב וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תָּסוֹבּוּ אֶת הָעִיר שֶׁבַע פְּעָמִים. וּכְתִיב עַד רִדְתָּהּ. אֲפִילּוּ בַּשַּׁבָּת.

חֲרֵי שֶׁאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל קוֹצֵר וּמְעַמֵּר וְדָשׁ וּבוֹלֵבֵד שֶׁלֹּא יִדּוֹשׁ בְּפָרָה. בִּמְסַפֵּק לְיָחִיד. אֲבָל בִּמְסַפֵּק לָרַבִּים דָּשׁ וַאֲפִילּוּ בְּפָרָה.

אֵין מְפַנִּין מִדִּירָה נָאָה לְדִירָה נָאָה וְלֹא מִדִּירָה (נָאָה) [כְּעוּרָה] לְדִירָה כְּאוּרָה וְלֹא מִדִּירָה כְּאוּרָה לְדִירָה נָאָה. אֵין צוֹרֶךְ לוֹמַר מִדִּירָה נָאָה לְדִירָה כְּאוּרָה. וּבְתוֹךְ שֶׁלּוֹ אֲפִילּוּ מִדִּירָה נָאָה לְדִירָה כְּאוּרָה. שִׂמְחָה לָאָדָם בְּשָׁעָה שֶׁהוּא דָר בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ.

אֵין מְפַנִּין אֶת הַמֵּת וְאֶת הָעֲצָמוֹת מִקֶּבֶר מְכוּבָּד לִמְכוּבָּד וְלֹא מִבָּזוּי לְבָזוּי וְלֹא מִבָּזוּי לִמְכוּבָּד. אֵין צוֹרֶךְ לוֹמַר מִן הַמְכוּבָּד לַבָּזוּי. וּבְתוֹךְ שֶׁלּוֹ אֲפִילּוּ מִן הַמְכוּבָּד לַבָּזוּי. עָרֵב הוּא לָאָדָם שֶׁהוּא נִינּוּחַ אֶצֶל אֲבוֹתָיו.

אֵין מְבִיאִין כֵּלִים מִבֵּית הָאוּמָּן. הָדָא אָמְרָה. פְּרָגְמַטְיָא אֲבֵדָה שָׁרֵי מְטַלְטְלָתָא בַּמּוֹעֲדָא.

ה **משנה:** מְחַפִּין אֶת הַקְּצִיעוֹת בַּקַּשׁ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אַף מְעַבִּין. מוֹכְרֵי פֵּירוֹת כְּסוּת וְכֵלִים מוֹכְרִין בְּצִנְעָה לְצוֹרֶךְ הַמּוֹעֵד. הַצַּיָּדִין וְהַדַּשּׁוֹשׁוֹת וְהַגַּרוֹסוֹת עוֹשִׂין בְּצִינְעָה לְצוֹרֶךְ הַמּוֹעֵד. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר הֵם הֶחְמִירוּ עַל עַצְמָן:

הלכה: כִּינֵי מַתְנִיתָא מְעַבִּין. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. יְאַבֵּד דָּבָר מִמּוּעָט וְאַל יְאַבֵּד דָּבָר מְרוּבֶּה. רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר. אַל יְאַבֵּד דָּבָר כָּל עִיקָּר. כַּהֲנָא אָמַר. אִית מִילִּין בְּמוֹעֵד דְּקַשְׁיָין מִן אֲהִילוּת וּמִן נְגָעִים. תַּמָּן אָמַר רַב יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַב. פּוֹרְסִין מַחֲצֶלֶת עַל גַּבֵּי שִׁיפּוּף בַּשַּׁבָּת. וָכָא הוּא אָמַר הָכֵין. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין בְּשֵׁם רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. לְתוֹלֵשׁ מִן הַקַּרְקַע בְּיָנֵיהֶן. רַבָּנִן אָמְרֵי. קוֹצֵר וּמְעַבֶּה. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. לֹא יִקְצוֹר אֶלָּא יְעַבֶּה.

קִיבְּלוּ עֲלֵיהֶן חַרְמֵי טִיבֶּרְיָה וּדְשׁוּשֵׁי עַכּוֹ וּגְרוֹסֵי צִיפּוֹרִין שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּחוֹלוֹ שֶׁלְּמוֹעֵד. נִיחָא גְּרוֹסֵי צִיפּוֹרִין דְּשׁוּשֵׁי עַכּוֹ. חַרְמֵי טִיבֶּרְיָה וְאֵינָן מְמָעֲטִין בְּשִׂמְחַת הָרֶגֶל. צָד הוּא בְּחָכָה צָד הוּא בְּמִכְמוֹרֶת. אֲפִילּוּ כֵן אֵינָן מְמָעֲטִין בְּשִׂמְחַת הָרֶגֶל. רִבִּי אִימִּי מֵיקַל לוֹן שֶׁהֵן מְמָעֲטִין בְּשִׂמְחַת הָרֶגֶל.

פרק ג

א **משנה:** וְאֵילּוּ מְגַלְּחִין בַּמּוֹעֵד הַבָּא מִמְּדִינַת הַיָּם וּמִבֵּית הַשְּׁבִיָּה וְהַיּוֹצֵא מִבֵּית הָאֲסוּרִים וּמְנוּוֶּה שֶׁהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים. וְכֵן מִי שֶׁנִּשְׁאַל לֶחָכָם וְהוּתַּר וְהַנָּזִיר וְהַמְצוֹרָע מִטּוּמְאָתוֹ לְטַהֲרָתוֹ:

הלכה: אֵילּוּ מְגַלְּחִין בַּמּוֹעֵד הַבָּא מִמְּדִינַת הַיָּם וּמִבֵּית הַשִּׁבְיָיה וְהַיּוֹצֵא מִבֵּית הָאֲסוּרִין. הָא שְׁאַר כָּל בְּנֵי אָדָם אֲסוּרִין. אָמַר רִבִּי סִימוֹן. גָּזְרוּ עֲלֵיהֶן שֶׁלָּא יְיַפְּנְסוּ לָרֶגֶל מְנוּוָלִין. תַּמָּן תַּנִּינָן. אַנְשֵׁי מִשְׁמָר וְאַנְשֵׁי מַעֲמָד אֲסוּרִין מִלְּסַפֵּר וּמִלְּכַבֵּס. וּבַחֲמִישִׁי מוּתָּרִין מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת. הָא שְׁאָר כָּל הַיָּמִים אֲסוּרִין. רִבִּי יוֹסֵה רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי אָבוּן בְּשֵׁם חִזְקִיָּה. גָּזְרוּ עֲלֵיהֶן שֶׁלָּא יְיַפְּנְסוּ לְשַׁבָּתָן מְנוּוָלִין.

תַּנֵּי בְּשֵׁם רִבִּי יוּדָה. הַבָּא מִמְּדִינַת הַיָּם אָסוּר לוֹ לְגַלַּח. רִבִּי יוּדָה אָמַר. אָסוּר לְפָרֵשׁ לַיָּם הַגָּדוֹל. מֵעַתָּה כֹּהֵן שֶׁיָּצָא חוּץ לָאָרֶץ הוֹאִיל וְיָצָא שֶׁלֹּא בִרְצוֹן חֲכָמִים יְהֵא אָסוּר לוֹ לְגַלַּח. חַד כֹּהֵן אֲתָא לְגַבֵּי רִבִּי חֲנִינָה. אָמַר לֵיהּ. מָהוּ לָצֵאת לְצוֹר לַעֲשׂוֹת דְּבַר מִצְוָה לַחְלוֹץ אוֹ לְיַיבֵּם. אָמַר לֵיהּ. אָחִיו שֶׁלֹּא בְרְצוֹן חֲכָמִים יְהֵא אָסוּר לוֹ לְגַלַּח. חַד כֹּהֵן אֲתָא לְגַבֵּי רִבִּי חֲנִינָה. אָמַר לֵיהּ. מָהוּ לָצֵאת לְצוֹר לַעֲשׂוֹת דְּבַר מִצְוָה לַחְלוֹץ אוֹ לְיַיבֵּם. אָמַר לֵיהּ. אָחִיו שֶׁלְּאוֹתוֹ הָאִישׁ יָצָא. בָּרוּךְ הַמָּקוֹם שֶׁנִּגְמְלוֹ. וְאַתְּ מְבַקֵּשׁ לַעֲשׂוֹת כְּיוֹצֵא בוֹ. אִית דְּבָעֵי מֵימַר. הָכֵין אָמַר לֵיהּ. אָחִיו שֶׁלְּאוֹתוֹ הָאִישׁ הִנִּיחַ חֵיק אִמּוֹ וְחִיבֵּק חֵיק נָכְרִיָּה. וּבָרוּךְ שֶׁנִּגְמְלוֹ. וְאַתְּ מְבַקֵּשׁ לַעֲשׂוֹת כְּיוֹצֵא בוֹ. שִׁמְעוֹן בַּר בָּא אֲתָא לְגַבֵּי רִבִּי חֲנִינָה. אָמַר לֵיהּ. כְּתוּב לִי חָדָא אִיגְּרָא דְּאִיקָר נִיפּוּק לְפַרְנָסְתִּי לְאַרְעָא בָּרַיְיתָא. אָמַר לוֹ. לְמָחָר אֲנִי הוֹלֵךְ אֶצֶל אַבּוֹתֶיךָ. יְהוּ אוֹמְרִים לִי. נְטִיעָה אַחַת שֶׁלְּחֶמְדָּה שֶׁהָיְתָה לָנוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיתִּירָתָהּ לָהּ לָצֵאת לְחוּץ לָאָרֶץ. וְהַיּוֹצֵא מִבֵּית הָאֲסוּרִין. הֲוִינָן סָבְרִין מֵימַר. בְּשֶׁהָיָה חָבוּשׁ אֶצֶל הַגּוֹיִם. אֲבָל אִם הָיָה חָבוּשׁ אֶצֶל יִשְׂרָאֵל לֹא. אֲתָא מֵימַר לָךְ. וַאֲפִילּוּ חָבוּשׁ אֶצֶל יִשְׂרָאֵל. אֵינוֹ עָרֵב לָאָדָם לְגַלֵּחַ בְּבֵית הָאֲסוּרִין.

וְהַמְנוּוָּה שֶׁהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים. מָה אָנָן קַיְימִין. אִם בְּשֶׁהִתִּירוּ לוֹ קוֹדֶם לָרֶגֶל יְגַלַּח. אִם בְּשֶׁלֹּא הִתִּירוּ לוֹ קוֹדֶם לָרֶגֶל אַל יְגַלַּח. אֶלָּא כִּי נָן קַיְימִין בְּשֶׁהִתִּירוּ לוֹ קוֹדֶם לָרֶגֶל וְחָל יוֹם שְׁלֹשִׁים שֶׁלּוֹ לִהְיוֹת בָּרֶגֶל. שֶׁאֵין נִידּוּי פָּחוּת מִשְּׁלֹשִׁים. וְאֵין נְזִיפָה פְּחוּתָה מִשִּׁבְעַת יָמִים. אֵין נִידּוּי פָּחוּת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם. עַד חוֹדֶשׁ יָמִים עַד אֲשֶׁר יֵצֵא מֵאַפְּכֶם. וְאֵין נְזִיפָה פְּחוּתָה מִשִּׁבְעָה יָמִים. הֲלֹא תִכָּלֵם שִׁבְעַת יָמִים. רִבִּי הֲוָה מוֹקֵר לְבַר אֶלְעָשָׁא. אָמַר לֵיהּ בַּר קַפָּרָא. כָּל עַמָּא שְׁאָלִין לְרִבִּי וְאַתְּ לֵית אַתְּ שְׁאַל לֵיהּ. אָמַר לֵיהּ. מַה נִישְׁאוֹל. שְׁאוֹל. מִשְּׁמַיִם נִשְׁקָפָה. הוֹמְיָה בְיַרְכְּתֵי בֵיתָהּ. מְפַחֶדֶת כָּל בַּעֲלֵי כְנָפַיִם. רָאוּהָ נְעָרִים וְנֶחְבָּאוּ. וִישִׁישִׁים קָמוּ עָמְדוּ. הַנָּפָ יֹאמַר הוֹ הוֹ. וְהַנִּלְכָּד נִלְכָּד בָּעֲוֹנוֹ. הָפַךְ רִבִּי וְחַמְתֵּיהּ גָּחִיךְ. אָמַר רִבִּי. אֵינִי מַכִּירְךָ זָקֵן. וְיָדַע דְּלִית הוּא מִתְמַנְיָיא בְיוֹמוֹי.

בִּיקְּשׁוּ לְנַדּוֹת אֶת רִבִּי מֵאִיר. אָמַר לָהֶן. אֵינִי שׁוֹמֵעַ לָכֶם עַד שֶׁתֹּאמְרוּ לִי אֶת מִי מְנַדִּין וְעַל מַה מְנַדִּין וְעַל כַּמָּה דְבָרִים מְנַדִּין.

בִּיקְּשׁוּ לְנַדּוֹת אֶת רִבִּי לִיעֶזֶר. אָמְרִין. מָאן אֲזַל מוֹדַע לֵיהּ. אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה. אֲנָא אֲזַל מוֹדַע לֵיהּ. אֲתָא לְגַבֵּיהּ אָמַר לֵיהּ. רִבִּי רִבִּי. חֲבֵירֶיךָ מְנַדִּין לָךְ. נַסְתֵּיהּ נְפַק לֵיהּ לְבָרָא אָמַר. חָרוּבִיתָא חָרוּבִיתָא. אֵין הֲלָכָה כִּדְבְרֵיהֶם אִיתְעוֹקְרִין. וְלָא אִיתְעֲקָרַת. אֵין הֲלָכָה כִּדְבָרַיי אִיתְעוֹקְרִין. וְאִיתְעֲקָרַת. אֵין הֲלָכָה כִּדְבְרֵיהֶן חוֹזְרִין. וְלָא חָזְרַת. אֵין הֲלָכָה כִּדְבָרַיי חוֹזְרִין. וְחָזְרַת. כָּל הֲדֵין שְׁבָחָא וְלֵית הֲלָכָה כְּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. מִשֶּׁנִּיתְּנָה לֹא נִיתְּנָה אֶלָּא אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטּוֹת. [וְלֵית רִבִּי אֱלִיעֶזֶר יָדַע שֶׁאַחֲרֵי רַבִּים לְהַטּוֹת.] לֹא הִקְפִּיד אֶלָּא עַל יְדֵי שֶׁשָּׁרְפוּ טַהֲרוֹתָיו בְּפָנָיו. תַּמָּן תַּנִּינָן. חִיתְּכוּ חוּלְיוֹת וְנָתַן חוֹל בֵּין חוּלְיָיא לְחוּלְיָיא. רִבִּי לִיעֶזֶר מְטַהֵר וַחֲכָמִים מְטַמִּין. זֶה תִּנּוּרוֹ שֶׁלְּחַכְינַיי. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. חָכָךְ גָּדוֹל נַעֲשָׂה בְאוֹתוֹ הַיּוֹם. כָּל מָקוֹם שֶׁהָיְתָה עֵינוֹ שֶׁלְּרִבִּי לִיעֶזֶר מַבֶּטֶת הָיָה נִשְׂדָּף. וְלֹא עוֹד אֶלָּא אֲפִילּוּ חִיטָּה אַחַת חֶצְיָיהּ נִשְׂדָּף וְחֶצְיָיהּ לֹא נִשְׂדָּף. וְהָיוּ עֲמוּדֵי בֵית הַוּועַד מְרוֹפָפִים. אָמַר לָהֶן רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. אִם חֲבֵרִים מִתְלַחֲמִים אַתֶּם מָה אִיכְפַּת לָכֶם. וְיָצָאָה בַת קוֹל וְאָמְרָה. הֲלָכָה כֶּאֱלִיעֶזֶר בְּנִי. אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. לֹא בַשָּׁמַיִם הִיא. רִבִּי קְרִיסְפִּי רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי. אִם יֹאמַר לִי אָדָם. כָּךְ שָׁנָה רִבִּי לִיעֶזֶר. שׁוֹנֶה אֲנִי כִדְבָרָיו. אֶלָּא דְתַנְיָא מְחַלְּפִין. חַד זְמַן הֲוָה עֲבַר בַּשּׁוּקָא וַחֲמַת חָדָא אִיתָּא סְחוֹתָה דְּבֵייתָא וּטְלָקַת וְנָפְלַת גַּו רֵישֵׁיהּ. אָמַר. דּוֹמֶה שֶׁהַיּוֹם חֲבֵירַיי מְקָרְבִין אוֹתִי. דִּכְתִיב מַאֲשְׁפּוֹת יָרִים אֶבְיוֹן.

רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי שְׁלַח בָּתָר חַד בַּר נַשׁ תְּלָתָה זִימְנִין וְלָא אֲתָא. שְׁלַח אָמַר לֵיהּ. אִילּוּלֵא דְלָא חֲרָמִית בַּר נַשׁ מִן יוֹמוֹי הֲוִינָא מְחַרֵם לְהַהוּא גּוּבְרָא. שֶׁעַל עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה דְבָרִים מְנַדִּין וְזֶה אֶחָד מֵהֶן. וְכֹל אֲשֶׁר לֹא יָבוֹא לִשְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים כַּעֲצַת הַשָּׂרִים וְהַזְּקֵנִים יָחֳרַם כָּל רְכוּשׁוֹ וְהוּא יִבָּדֵל מִקְּהַל הַגּוֹלָה. אָמַר רִבִּי יִצְחָק בֵּירִבִּי לָעְזָר. אִית סַגִּין מִינְּהוֹן מְבַדָּרָן בְּמַתְנִיתָא. תַּמָּן תַּנִּינָן. שָׁלַח לוֹ שִׁמְעוֹן בֶּן שֶׁטַח אָמַר לוֹ צָרִיךְ אַתָּה לִנְדּוֹת. שֶׁאִילּוּ נִגְזְרָה גְזֵירָה כְּשֵׁם שֶׁנִּגְזְרָה בִימֵי אֶלְיָהוּ [לֹא נִמְצֵאת מֵבִיא אֶת הָרַבִּים לִידֵי חִלּוּל הַשֵּׁם. שֶׁכָּל הַמֵּבִיא אֶת הָרַבִּים לִידֵי חִלּוּל הַשֵּׁם צָרִיךְ נִדּוּי. תַּמָּן תַּנִּינָן. שָׁלַח לוֹ רַבָּן גַּמְלִיאֵל אִם מְעַכֵּב אַתָּה אֶת הָרַבִּים נִמְצֵאתָ מַכְשִׁילָן לְעָתִיד לָבוֹא.] לֹא נִמְצֵאתָ מְעַכֵּב אֶת הָרַבִּים מִלַּעֲשׂוֹת מִצְוָה. שֶׁכָּל הַמְעַכֵּב אֶת הָרַבִּים לַעֲשׂוֹת דְּבַר מִצְוָה צָרִיךְ נִידּוּי.

תַּנֵּי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. תּוּוְדֵס אִישׁ רוֹמִי הִנְהִיג אֶת אַנְשֵׁי רוֹמִי שֶׁיְּהוּ אוֹכְלִין גְּדָיִים מְקוּלָּסִין בְּלֵילֵי פְסָחִים. שָׁלְחוּ חֲכָמִים וְאָמְרוּ לוֹ. אִילּוּלֵי שֶׁאַתְּ תְּוּוְדֵס לֹא הָיֵינוּ מְנַדִּין אוֹתָךְ. וּמָהוּ תְּוּוְדֵס. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה. דַּהֲוָה מְשַׁלֵּחַ פַּרְנָסְתְּהוֹן דְּרַבָּנָן. לֹא נִמְצֵאתָה מֵבִיא אֶת הָרַבִּים לִידֵי אֲכִילַת קָדָשִׁים בַּחוּץ. שֶׁכָּל הַמֵּבִיא אֶת הָרַבִּים לִידֵי אֲכִילַת קָדָשִׁים בַּחוּץ צָרִיךְ נִידּוּי.

תַּמָּן תַּנִּינָן. אֶת מִי נִידּוּ. אֶת אֶלְעָזָר בֶּן הַנָּד שֶׁפִּיקְפֵּק בְּטָהֳרַת הַיָּדַיִם. הָדָא אָמְרָה. הַמְפַקְפֵּק בְּדָבָר אֲפִילּוּ מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים צָרִיךְ נִידּוּי. תַּמָּן תַּנִּינָן. דִּכְמָה הִשְׁקוּהָ. מָהוּ דִּכְמָה. דִּכְוָותָהּ. נִידּוּהוּ וָמֵת בְּנִידּוּיוֹ וְסָקְלוּ בֵית דִּין אֲרוֹנוֹ. לְלַמְּדָךְ שֶׁכָּל הַמְנוּוָּה וּמֵת סוֹקְלִין אֲרוֹנוֹ. הָדָא אָמְרָה. הַמְבַזֶּה זָקֵן אֲפִילּוּ לְאַחַר מִיתָה צָרִיךְ נִידּוּי. בְּיוֹמוֹי דְּרִבִּי זְעוּרָה הֲווֹן מְרַחֲקִין וּמְקָרְבִין. אָמַר לוֹן [רִבִּי] לָא. הַשְׁתָּא מְרַחֲקִין וְהַשְׁתָּא מְקָרְבִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. חָזְרוּ וְנִמְנוּ. לְכְשֶׁיַּחֲזוֹר בּוֹ יְהוּ מְקָרְבִין אוֹתוֹ.

הַמְנוּדֶּה לְרַב מְנוּדֶּה לַתַּלְמִיד. הַמְנוּדֶּה לַתַּלְמִיד אֵינוֹ מְנוּדֶּה לָרַב. הַמְנוּדֶּה לָאַב בֵּית דִּין מְנוּדֶּה לַחֲכָם. הַמְנוּדֶּה לַחֲכָם אֵינוֹ מְנוּדֶּה לָאַב בֵּית דִּין. הַמְנוּדֶּה לַעֲשׂוֹת מְנוּדֶּה לְכָל אָדָם. עַד כְּדוֹן חָכָם שֶׁנִּידָּה. וַאֲפִילוּ חָבֵר שֶׁנִּידָּה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. חָדָא אַמְהָא מִן דְּבַר פָּטָא הֲוָות עָבְרָה קוֹמֵי חָדָא כְנִישָׁא. חֲמַת חַד סְפַר מָחִי לְחַד מִיינוֹק יְתִיר מִן צוֹרְכֵיהּ. אָמְרָה לֵיהּ. יְהַוֵי הַהוּא גוּבְרָא מֻחְרָם. אֲתָא שְׁאַל לְרִבִּי אָחָא. אָמַר לֵיהּ. צָרִיךְ אַתְּ חֲשַׁשׁ עַל נַפְשָׁךְ. הָדָא אָמְרָה. הָעוֹשֶׂה דָּבָר שֶׁלֹּא כְשׁוּרָה צָרִיךְ נִידּוּי. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ הֲוָה מְעַיְינֵי תֵּינִין בְּבֵרַבְּרִית. אָתוֹן לֵיסְטַיָא וְגָנְבוּן מִינְהוֹן בַּלַּיְלְיָא. וּבְסוֹפָא אַרְגַּשׁ בְּהוֹן. אָמַר לוֹן. לֵיהֲווֹן אִילֵּין עַמָּא מֻחְרָמִין. אָמְרוּן לֵיהּ. יֵיא הַהוּא גוּבְרָא מֻחְרָם. חָשׁ עַל נַפְשֵׁיהּ. אָמַר. מָמוֹן אֵינוּן חַיָּיבִין לִי. דִּילְמָא נַפְשָׁן. נְפַק פָּרַי בַּתְרֵיהוֹן. אָמַר לוֹן. שָׁרוּן לִי. אָמְרוּן לֵיהּ. שָׁרֵיי לָן וְנָן שָׁרֵיי לָךְ. הָדָא אָמְרָה. הַמְנַדֶּה אֶת מִי שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ וְנִידָּה אוֹתוֹ נִידּוּיוֹ נִידּוּי.

מִי מַתִּיר. לֹא כֵן תַּנֵּי. מֵת אֶחָד מִמְּנַדָּיו אֵין מַתִּירִין לוֹ. אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הָדָא דַתְּ אָמַר בְּשֶׁאֵין שָׁם נָשִׂיא. אֲבָל אִם יֵשׁ שָׁם נָשִׂיא הַנָּשִׂיא מַתִּיר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שְׁמֵת מִמְּנַדָּיו וְלֹא הִתִּירוּ לוֹ. וְלֹא כֵן אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הָדָא דַתְּ אָמַר בְּשֶׁאֵין שָׁם נָשִׂיא. אֲבָל אִם יֵשׁ שָׁם נָשִׂיא הַנָּשִׂיא מַתִּיר. וְקָמַת מַה דְאָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. בְּשֶׁלֹּא חָזַר בּוֹ. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אַבַּיי בְּשֵׁם רַב שֵׁשֶׁת. נִמְנוּ בְּאוּשָׁא שֶׁלֹּא לְנַדּוֹת זָקֵן. וַאֲתָיֵיא כַּיי דְאָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. זָקֵן שֶׁאֵירַע בּוֹ דָּבָר אֵין מוֹרִידִין אוֹתוֹ מִגְּדוּלָּתוֹ אֶלָּא אוֹמְרִים לוֹ. הִיכָּבֵד וְשֵׁב בְּבֵיתֶךָ. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אַבַּיי בְּשֵׁם רִבִּי אָחָא. זָקֵן שֶׁשָּׁכַח תַּלְמוּדוֹ מַחְמַת אוֹנְסוֹ נוֹתֲנִין בּוֹ (כִּ)קְדוּשַּׁת אָרוֹן. רִבִּי אָחָא רִבִּי תַּנְחוּם רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. זָקֵן שֶׁנִּידָּה לְצוּרֵךְ עַצְמוֹ אֲפִילוּ כַּהֲלָכָה אֵין נִידּוּיוֹ נִידּוּי.

בְּיוֹמוֹי דְּרִבִּי יִרְמְיָה אֲתַת עַקָּא עַל טִיבֶּרְיָיאֵי. שָׁלַח בָּעֵי מִנַּרְתָּא דְכַסְפָּא גַּבֵּי רִבִּי יַעֲקֹב בֵּירִבִּי בּוּן. שָׁלַח אָמַר לֵיהּ. אַדַּיִין לֹא שָׁב יִרְמְיָה מֵרָעָתוֹ. וּבִיקֵּשׁ לְנַדּוֹתוֹ. וַהֲוָה רִבִּי חִיָּיה בִּרֵיהּ דְּרִבִּי יִצְחָק עֲטוֹשָׁיָא יְתִיב תַּמָּן. אָמַר לֵיהּ. שָׁמַעְתְּ שֶׁאֵין מְנַדִּין זָקֵן אֶלָּא אִם כֵּן עָשָׂה כְיָרָבְעָם בֶּן נְבָט וַחֲבֵירָיו. אָמַר לֵיהּ. דִּכְמָה הִשְׁקוּהָ. וּכְיָרָבְעָם בֶּן נְבָט וַחֲבֵירָיו עָשָׂה. וְנִדּוּי אֵילִּין לָאֵילִּין. וְחָשׁוּן אֵילִּין עַל אֵילִּין וְצָרְכוּן מִישְׁתַּרְיָיא אֵילִּין מִן אֵילִּין.

וְכֵן מִי שֶׁנִּשְׁאַל לָחָכָם וְהוּתַּר. מָה אָנָן קַיְימִין. אִם בְּשֶׁנִּשְׁאַל קוֹדֶם לָרֶגֶל יִגָּלַח. אִם בְּשֶׁלֹּא נִשְׁאַל קוֹדֶם לָרֶגֶל אַל יִגָּלַח. אֶלָּא כִּי נָן קַיְימִין בְּשֶׁנִּשְׁאַל קוֹדֶם לָרֶגֶל וְלֹא מָצְאוּ פִּתְחוֹן לְנִדְרוֹ אֶלָּא בְרֶגֶל. כְּהָדָא. רִבִּי שִׁמְעוֹן בִּרְבִּי לֹא מָצְאוּ פִּתְחוֹן לְנִדְרוֹ עַד שֶׁבָּא אֶחָד מִזִּקְנֵי הַגָּלִיל. וְאִית דְּאָמְרִין רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר הֲוָה. וַהֲוָה נִסִּיב לֵיהּ מִן הָכָא וּמֵקִים לֵיהּ הָכָא. נִסִּב לֵיהּ מִן הָכָא וּמֵקִים לֵיהּ הָכָא. עַד דְּאַקִּימֵיהּ גַּו שִׁימְשָׁא מַפְלֵי מָאנוֹי. אָמְרוּן לֵיהּ. אִילּוּ הֲוִיתָה יֵדַע דְּהָדֵין סַבָּא עֲבַד לָךְ הָכֵין נְדַר הֲווֹיתָא. אֲמַר לוֹן. לָא. וְשָׁרוּן לֵיהּ. וְלֵיהּ אָמְרִין. הָדָא מְנָן לָךְ. אֲמַר לוֹן. מְשָׁרַת מֵאִיר הֲיִיתִי בְּבָרְחוֹ שְׁנַיִם. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. מַקְלוֹ שֶׁלְּרִבִּי מֵאִיר הָיְתָה בְיָדוֹ וְהִיא הָיְתָה מְלַמְּדָתוֹ דַּעַת.

תַּנֵּי. כָּל אֵילּוּ שֶׁאָמְרוּ. מְגַלְּחִין בַּמּוֹעֵד. מוּתָּרִין לְגַלֵּחַ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם שֶׁלְּאֵבֶל. אִית תַּנֵּיי תַּנֵּי. אָסוּר. [וְאִית תַּנֵּיי תַּנֵּי. מוּתָּר.] אָמַר רַב חִסְדָּא. מָאן דְּאָמַר. מוּתָּר. בְּשֶׁיֵּשׁ שָׁם רֶגֶל. מָאן דְּאָמַר. אָסוּר. בְּשֶׁאֵין שָׁם רֶגֶל. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רַב חִסְדָּא. חֲרֵי שְׁתִּיכְפּוּהוּ אֲבֵלָיו זֶה אַחַר זֶה חֲרֵי זֶה מֵיקַל בַּסַּכִּין וּבַמִּסְפֶּרֶת אֲבָל לֹא בַּמִּסְפָּרַיִים. וְיֵיעָשֶׂה אֵבֶל הַשֵּׁינִי אֶצֶל הָרִאשׁוֹן כְּמִי שֶׁהוּא אָנוּס וְיִגַּלַּח. חֲוֵי לֹא אִתְאֲמָרַת אֶלָּא מִפְּנֵי כְבוֹד הֶרֶגֶל. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בָּעֵי נִיחָא בְתוֹךְ שִׁבְעָה. בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים. הָתִיב רִבִּי חַנַנְיָה חֲבֵרוֹן דְּרַבָּנָן. וְהָא תָּאנִי. אֵילּוּ דְבָרִים שֶׁאֵבֶל אָסוּר בָּהֶן כָּל שִׁבְעָה. אִם בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים הוּא אָסוּר בְּתוֹךְ שִׁבְעָה לֹא כָל שֶׁכֵּן. לֹא אִיתְאֲמָרַת אֶלָּא בְּשֶׁתִּכְפּוּהוּ אֲבֵלִים. הָדָא אָמְרָה שֶׁהוּא מוּתָּר. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. מָאן דְּאָמַר. אָסוּר. כְּדַרְכּוֹ בַּמִּסְפָּרַיִים.

שָׁפָם וּנְטִילַת צִפּוֹרְנַיִם. אִית תַּנֵּיי תַּנֵּי. בָּרֶגֶל מוּתָּר וּבָאֵבֶל אָסוּר. אִית תַּנֵּיי תַּנֵּי. בָּרֶגֶל אָסוּר וּבָאֵבֶל מוּתָּר. מָאן דְּאָמַר. בָּרֶגֶל מוּתָּר. בְּשֶׁיֵּשׁ שָׁם רֶגֶל. וּבָאֵבֶל אָסוּר. בְּשֶׁאֵין שָׁם רֶגֶל. מָאן דְּאָמַר. בָּרֶגֶל אָסוּר. בְּשֶׁיֵּשׁ שָׁם הַעֲרָמָה. בָּאֵבֶל מוּתָּר. בְּשֶׁאֵין שָׁם הַעֲרָמָה. רַב חִיָּיה בַּר אַשִׁי בְּשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא אָסוּר. בְּשֶׁאֵין שָׁם רֶגֶל. מָאן דְּאָמַר. בָּרֶגֶל אָסוּר. בְּשֶׁיֵּשׁ שָׁם הַעֲרָמָה. בָּאֵבֶל מוּתָּר. בְּשֶׁאֵין שָׁם הַעֲרָמָה. רַב חִיָּיה בַּר אַשִׁי בְּשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא מֵיקַל כָּאן וְכָאן. רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר אַבָּא בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הֲלָכָה כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא מֵיקַל בְּהֵילְכוֹת אֵבֶל. רַב אָמַר. שָׁפָם כִּנְטִילַת צִפָּרְנַיִם לְכָל דָּבָר. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. וּבִלְבַד בִּנּוֹטוֹת. רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. זוּג בָּא לִפְנֵי רִבִּי בְּשָׁפָם וּבִנְטִילַת צִפָּרְנַיִם וְהִתִּיר לָהֶם רִבִּי. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. שְׁנֵי זוּגוֹת הָיוּ. אֶחָד מֵעַמְּתָן וְאֶחָד מִידֵד עָלֶיהָ. אֶחָד בְּשָׁפָם וְאֶחָד בִּנְטִילַת צִפָּרְנַיִם. וְהִתִּיר לָהֶן רִבִּי. כְּהָדָא רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אַבָּא דְּמַכַּת אַחְתֵּיהּ וַהֲוָה יְתִיב מַצְמֵי טֶפְרוֹיֵי. סְלַק רִבִּי לְעֶזֶר לְגַבֵּיהּ וְלָא כְסִיתוֹן. סְלַק רִבִּי נָתָן בַּר אַבָּא לְגַבֵּיהּ וְכְסִיתוֹן. אָמַר לֵיהּ. מִן קוֹמֵי רִבִּי לְעֶזֶר לָא כְסִיתִינוֹן. וּמִן קוֹמוֹי אַתְּ מְכַסֵּי לוֹן. אָמַר לֵיהּ. וּמַה אַתְּ סָבַר. דְּאַתְּ חָבִיב עָלַי כְּרִבִּי לְעֶזֶר.

ב משנה: וְאֵילּוּ מְכַבְּסִין בַּמּוֹעֵד הַבָּא מִמְּדִינַת הַיָּם וּמִבֵּית הַשִּׁבְיָה. וְהַיּוֹצֵא מִבֵּית הָאֲסוּרִין. וְהַמְנוּדֶּה שֶׁהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים. וְכֵן מִי שֶׁנִּשְׁאַל לָחָכָם וְהוּתַּר. מִטְפָּחוֹת הַיָּדַיִם וּמִטְפָּחוֹת הַסַּפָּרִים וּמִטְפָּחוֹת הַסָּפָג וְכָל הָעוֹלִין מִטּוּמְאָה לְטַהֲרָה חֲרֵי אֵילּוּ מוּתָּרִין וּשְׁאָר כָּל אָדָם אֲסוּרִין:

הלכה: תַּנֵּי. בַּלְנָרֵי נָשִׁים מוּתָּר לְכַבְּסָן בַּמּוֹעֵד. הֵיא בַּלְנָרֵי נָשִׁים הֵיא בַּלְנָרֵי אֲנָשִׁים. מָהוּ בַּלְנָרֵי נָשִׁים. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין אָמְרֵי. אַנְטִינַיָּא. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מִי שֶׁאֵין לוֹ אֶלָּא חָלוּק אֶחָד מוּתָּר לְכַבְּסוֹ בַּמּוֹעֵד. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. וּבִלְחוּד תְּרֵיי. דִּיהֵא שְׁלַח חַד וְלָבֵשׁ חַד. בָּעוּן קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. בִּגְדֵי קְטַנִּים מַהוּ. אָמַר לוֹן. כְּמִי שֶׁאֵין לוֹ אֶלָּא חָלוּק אֶחָד. בָּעוּן קוֹמוֹי. תַּנִּינָן. אֵין קוֹרְעִין וְלֹא חוֹלְצִין וְלֹא מַבְרִין אֶלָּא קְרוּבָיו שֶׁלְּמֵת. הֲוָות מַטְלָתֵיהּ זְעִירָא וּקְרִיבוּיֵי בְּעָן מֵיעוֹל לְגַבֵּיהּ. מָהוּ דְּיֵיתְבוּן פַּלְגּוֹן מִן לְגֵיו וּפַלְגּוֹן מִן לַבַּר. אָמַר לוֹן. יֵיעָלוֹן פַּלְגּוֹן יוֹמָא דֵין וּפַלְגּוֹן לְמָחָר. אָמַר רִבִּי מָנָא. הֵן דַּהֲווִינָן סָבְרִין דּוּ

מְקַלְקֵלְהּ חֲמֹר.

תַּנְיָא. מִטְפָּחוֹת סַפָּרִים אֵין מְכַבְּסִין אוֹתָן בְּמֵי רַגְלַיִם. אֲבָל מְכַבְּסִין אוֹתָן בְּנָתֶר וּבוֹרִית מִפְּנֵי הַכָּבוֹד.

ג משנה: וְאֵילּוּ כוֹתְבִין בַּמּוֹעֵד קִידּוּשֵׁי נָשִׁים גִּיטִּין וְשׁוֹבָרִין דְּיַיתִּיקֵי מַתָּנָה וּפְרוֹזְבּוּלִין אִיגְּרוֹת שׁוּם וְאִיגְּרוֹת מָזוֹן שְׁטָרֵי חֲלִיצָה וּמֵיאוּנִין וּשְׁטָרֵי בֵּרוּרִין וּגְזֵירוֹת בֵּית דִּין וְאִיגְּרוֹת שֶׁל רְשׁוּת:

הלכה: וְאֵינוֹ מֵיצַר. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. מִכֵּיוָן שֶׁנָּתַן דַּעְתּוֹ לְגָרֵשׁ אֵינוֹ מֵיצַר.

וְשׁוֹבָרִים. אִימּוֹלּוֹגִים. אִיגְּרוֹת שׁוּם. שׁוּם הַיְתוֹמִים. אִיגְּרוֹת מָזוֹן. מְזוּנוֹת אַלְמָנָה. שְׁטָרֵי חֲלִיצָה. אֵילּוּ הֵן שְׁטָרֵי חֲלִיצָה. תַּמָּן אָמְרִין. דֶּקָרֶבֶת קוֹדְמִינָא וְשָׁרַת סַיָּנֵיהּ מְעִילּוֹי רִיגְלֵיהּ דִּימִינָא וְרָקַת קוֹדְמִינָא רוֹקָא דְּמִיתְחֲזֵי עַל אַרְעָא וַאֲמִירַת. כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיו. וְשִׁטְרֵי מֵיאוּנִין. אֵילּוּ הֵן שְׁטָרֵי מֵיאוּנִין. לָא רְעִיינָא לֵיהּ לָא שְׁוִיינָא לֵיהּ. לָא צְבִינָא לְאִיתְנַסָּבָא לֵיהּ. וּשְׁטָרֵי בֵּרוּרִין. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. קוֹמְפְּרוֹמִיסִּין. זֶה בוֹרֵר לוֹ אֶחָד וְזֶה בוֹרֵר לוֹ אֶחָד. וּגְזֵירוֹת בֵּית דִּין. אֵילּוּ גִּיזְרֵי דִינִין. וְאִיגְּרוֹת שֶׁל רְשׁוּת. זוֹ שְׁאֵילַת שָׁלוֹם.

ד משנה: אֵין כּוֹתְבִין שְׁטָרֵי חוֹב בַּמּוֹעֵד. אִם אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ אוֹ שֶׁאֵין לוֹ מַה ׳אֹכַל חֲרֵי זֶה יִכְתּוֹב. אֵין כּוֹתְבִין סְפָרִים תְּפִילִּין וּמְזוּזוֹת בַּמּוֹעֵד וְאֵין מַגִּיהִין אוֹת אַחַת אֲפִלּוּ בְּסֵפֶר הָעֲזָרָה. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר כּוֹתֵב הוּא אָדָם תְּפִילִּין וּמְזוּזוֹת לְעַצְמוֹ וְטוֹוֶה לְעַצְמוֹ תְּכֵלֶת לְצִיצִית:

הלכה: אֵין כּוֹתְבִין שִׁטְרֵי אֲרִיסוּת וְקַבָּלָנוּת בַּמּוֹעֵד. הַשָּׁם שָׁם כְּדַרְכּוֹ. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִמּוֹד וְשֶׁלֹּא יִשְׁקוֹל וְלֹא יִמְנֶה. וּמְקַבְּלִין קִיבּוֹלֶת בַּמּוֹעֵד לַעֲשׂוֹתָהּ לְאַחַר הַמּוֹעֵד. וְאֵין מְקַבְּלִין קִיבּוֹלֶת בַּמּוֹעֵד לַעֲשׂוֹתָהּ בְּתוֹךְ הַמּוֹעֵד. הַשָּׁם שָׁם כְּדַרְכּוֹ וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִמּוֹד וְשֶׁלֹּא יִשְׁקוֹל וְלֹא יִמְנֶה.

אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. אִם אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ לַלָּוֶה. אוֹ שֶׁאֵין לוֹ מַה ׳אֹכַל לַלָּבֶן. אָמַר לוֹ רִבִּי יוֹסֵי. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן נִמְצֵאתָה מַתִּיר אֶת הָאוּמָּנוּת בַּמּוֹעֵד. אֶלָּא אִם אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ לַמַּלְוֶה שֶׁעָבְרָה. אוֹ שֶׁאֵין לוֹ מַה ׳אֹכַל לַמַּלְוֶה הַבָּאָה.

חַד בַּר נַשׁ אוֹבֵד תְּפִילּוֹי בְּמוֹעֲדָא. אֲתָא לְגַבֵּי רִבִּי חֲנַנְאֵל וּשְׁלָחֵיהּ לְגַבֵּי רִבִּי אַבָּא בַּר נָתָן. אָמַר לֵיהּ. הַב לֵיהּ תְּפִילָּךְ וְזִיל כְּתוֹב לָךְ. אָמַר לֵיהּ רַב. אִיזִיל כְּתוֹב לֵיהּ. מַתְנִיתָה פְּלִיגָא עַל רַב. כּוֹתֵב הוּא אָדָם תְּפִילִּין וּמְזוּזָה לְעַצְמוֹ. הָא לְאַחֵר לֹא. פָּתַר לָהּ בְּכוֹתֵב לְהָנִיחַ.

וְטוֹוֶה עַל יְרֵיכוֹ תְּכֵלֶת לְצִיצִיתוֹ. רַב יְהוּדָה בְשֵׁם שְׁמוּאֵל רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. טוֹוֶה וַאֲפִילּוּ בַּפָּלָךְ. רַב אָמַר. טוֹוֶה בַּפָּלָךְ. בֵּין לוֹ בֵּין לְאַחֵר. מַתְנִיתָא פְּלִיגָא עַל רַב. וְטוֹוֶה עַל יְרֵיכוֹ תְּכֵלֶת לְצִיצִיתוֹ. הָא לְאַחֵר לֹא. פָּתַר לָהּ בְּטוֹוֶה לְהָנִיחַ.

ה משנה: הַקּוֹבֵר אֶת מֵתוֹ שִׁלְשֶׁת יָמִים קוֹדֶם לָרֶגֶל בָּטְלוּ מִמֶּנּוּ גְּזֵירַת שְׁבָעָה. שְׁמוֹנַת יָמִים קוֹדֶם לָרֶגֶל בָּטְלוּ מִמֶּנּוּ גְּזֵירַת שְׁלֹשִׁים מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ שַׁבָּת עוֹלָה וְאֵינָהּ מַפְסֶקֶת רֶגֶל מַפְסִיקִין וְאֵינָן עוֹלִין:

הלכה: גְּזֵירַת שְׁבָעָה. סַנְדָּל וְסַפָּן. גְּזֵירַת שְׁלֹשִׁים. אִיחוּי וְגִיהוּץ וְתִגְלַחַת. אֵי זֶהוּ גִיהוּץ. כְּלֵי צֶמֶר מְגוּהָצִין חֲדָשִׁים. וּכְלֵי פִשְׁתָּן מְגוּהָצִין לְבָנִים. רִבִּי חֶלְבּוֹ רַב חוּנָה בְשֵׁם רַב. חָל יוֹם שְׁמִינִי שֶׁלּוֹ לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת מְגַלֵּחַ עֶרֶב שַׁבָּת. הֵיךְ אֶיפְשַׁר. תִּיפְתָּר שֶׁגִּדְּרָתוּ חַיָּה וְנִתְיָיאֲשׁוּ מִלְּבַקְּשׁ. וְתַנֵּי כֵן. הֲרֵי מִי שֶׁגִּדְּרָתוּ חַיָּה. מֵאֵימָתַי מוֹנִין לוֹ. מִשֶּׁנִּתְיָיאֲשׁוּ מִלְּבַקְּשׁ. מְצָאוּהוּ אֵיבָרִים אֵיבָרִים. מוֹנִין לוֹ מִשֶּׁיִּמְצְאוּ רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. הַשִּׁזְרָה וְהַגּוּלְגּוֹלֶת רוּבּוֹ. אָמַר רִבִּי אָבוּן. תִּיפְתָּר שֶׁנִּסְתַּם הַגּוֹלֵל עֶרֶב שַׁבָּת עִם חַשֵּׁיכָה. הֵיךְ אֶיפְשַׁר. אָמַר רִבִּי אָחָא. תִּיפְתָּר שֶׁסְּתָמוֹ גּוֹי. אִית דְּבָעֵי מֵימַר שֶׁבָּאת לוֹ שְׁמוּעָה קָרוֹבָה בַּשַּׁבָּת.

רִבִּי אִמִּי הֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא וְגִילַּח יוֹם שְׁלֹשִׁים. [וְאֶחָד רִבִּי] הֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא וְגִילַּח יוֹם שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד. אָמַר רִבִּי זְרִיקָן. מִן מַתְנִיתָן יִלַּף לָהּ רִבִּי אִמִּי. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. מִי שֶׁנָּזַר שְׁתֵּי נְזִירִיּוֹת מְגַלֵּחַ אֶת הָרִאשׁוֹנָה יוֹם שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד וְאֶת הַשֵּׁנִייָה יוֹם שִׁשִּׁים וְאֶחָד. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. תַּמָּן לְשֶׁעָבַר וְהָכָא כַּתְּחִילָּה. רִבִּי יִרְמְיָה הוֹרֵי לְרִבִּי יִצְחָק עַטוֹשְׁיָא. וְאִית דְּאָמְרֵי. לְרִבִּי חִייָה בְּרֵיהּ דְּרִבִּי יִצְחָק עַטוֹשְׁיָא. לְגַלֵּחַ יוֹם שְׁלֹשִׁים מִן מַתְנִיתָן. שְׁמוֹנַת יָמִים קוֹדֶם לָרֶגֶל בָּטְלוּ מִמֶּנּוּ גְּזֵירַת שְׁלֹשִׁים. הִיא שְׁמִינִי הִיא שְׁלֹשִׁים. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. שַׁנְיָיא הִיא תַּמָּן שֶׁמִּפְּנֵי כְבוֹד הָרֶגֶל הִתִּירוּ. תֵּדַע לָךְ שֶׁהִיא כֵן. דְּאָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ רַב חוּנָה בְשֵׁם רַב. חָל יוֹם שְׁמִינִי שֶׁלּוֹ לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת מְגַלֵּחַ עֶרֶב שַׁבָּת. אֵין תֵּימַר שֶׁלֹּא מִפְּנֵי הָרֶגֶל הִתִּירוּ. מֵעַתָּה אֲפִילּוּ חָל יוֹם שְׁלֹשִׁים שֶׁלּוֹ לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת מְגַלֵּחַ עֶרֶב שַׁבָּת. וְעוֹד מִן הָדָא דְתַנֵּי. עַל כָּל הַמֵּתִים הוּא שׁוֹלֵל לְאַחַר שִׁבְעָה וּמְאַחֶה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים. וְיִשְׁלוֹל יוֹם שִׁבְעָה וְיֹאַחֶה יוֹם שְׁלֹשִׁים. אָמַר רִבִּי חַגַּי. דִּיהֶוֶה שְׁמַעְתָּא כֵן. וּשְׁמַעְתָּא כֵן.

תַּנֵּי. זוֹ דִּבְרֵי אַבָּא שָׁאוּל. רַב יְהוּדָה בְשֵׁם שְׁמוּאֵל רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֲלָכָה כְּאַבָּא שָׁאוּל. וְתַנֵּי כֵן. הֲלָכָה כִּדְבָרָיו. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב. דִּבְרֵי אַבָּא שָׁאוּל בֵּין יָמִים בֵּין גְּזֵירוֹת בָּטְלוּ. אֲבָל דִּבְרֵי חֲכָמִים יָמִים בָּטְלוּ גְּזֵירוֹת לֹא בָּטְלוּ. מַה בֵּינֵיהוֹן. רַב חוּנָה אָמַר. עֶרֶב הָרֶגֶל בֵּינֵיהוֹן. אִם גִּילַּח עֶרֶב הָרֶגֶל יְגַלַּח אַחַר הָרֶגֶל. אִם לֹא גִילַּח עֶרֶב הָרֶגֶל אַל יְגַלַּח אַחַר הָרֶגֶל. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא גִילַּח עֶרֶב הָרֶגֶל יְגַלַּח לְאַחַר הָרֶגֶל. רִבִּי לָעְזָר הוֹרֵי לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר בָּא לְגַלֵּחַ לְאַחַר הָרֶגֶל. וְלֹא יָדְעִין אִי כְהָדָא דְאַבָּא שָׁאוּל וְאִין כְּהָדָא דְרַבָּנִן דִּבְרֵי הַכֹּל.

רִבִּי לָעְזָר הוֹרִי לִשְׁמְעוֹן בַּר בָּא. הֶרֶגֶל עוֹלֶה לִמְנַיִן שְׁלֹשִׁים. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. אַשְׁכְּחוֹן תַּלְתִּין קוֹדְמִין לִשְׁבָעָה. הַקּוֹבֵר אֶת מֵתוֹ שְׁלֹשֶׁת יָמִים קוֹדֶם לָרֶגֶל בָּטְלוּ מִמֶּנּוּ גְּזֵירַת שִׁבְעָה. לֹא אָמַר אֶלָּא שְׁלֹשָׁה. הָא שְׁנַיִם לֹא. הָדָא דַתְּ אָמַר בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ. אֲבָל הָרַבִּים אֵין הָרַבִּים מִתְעַסְּקִין עִמּוֹ. וְתַנֵּי כֵן. הַקּוֹבֵר אֶת מֵתוֹ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּתוֹךְ הֶרֶגֶל מוֹנֶה שִׁבְעָה לְאַחַר הֶרֶגֶל. שְׁלֹשָׁה יָמִים הָרִאשׁוֹנִים הָרַבִּים מִתְעַסְּקִין עִמּוֹ. אַרְבָּעָה יָמִים הָאַחֲרוֹנִים אֵין הָרַבִּים מִתְעַסְּקִין עִמּוֹ. וּמְלַאכְתּוֹ נַעֲשֵׂית בָּאֲחֵרִים. וַעֲבָדָיו וּבְהֶמְתּוֹ עוֹשִׂין בְּצִינְעָה בְּמָקוֹם אַחֵר. מָהוּ לְהַרְאוֹת לוֹ פָּנִים. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. וַהֲלֹא אָמְרוּ. אֵין אֵבֶל בַּשַּׁבָּת. מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ לְהַרְאוֹת לוֹ פָּנִים. לֹא מִפְּנֵי הַכָּבוֹד. וְהָכָא מִפְּנֵי הַכָּבוֹד. וְדִכְוָותָהּ. יוֹם אֶחָד לִפְנֵי הֶרֶגֶל בָּטְלוּ מִמֶּנּוּ גְּזֵירַת שְׁנַיִם.

אֲבָל בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֵינוֹ נוֹתֵן תְּפִילִין. בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי הוּא נוֹתֵן תְּפִילִין. אִם בָּאוּ פָנִים חֲדָשׁוֹת חוֹלְצָן כָּל שִׁבְעָה. דִּבְרֵי רִבִּי לִיעֶזֶר. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר. בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי אֵינוֹ נוֹתֵן תְּפִילִין. בַּשְּׁלִישִׁי הוּא נוֹתֵן תְּפִילִין. אִם בָּאוּ פָנִים חֲדָשׁוֹת אֵינוֹ חוֹלְצָן. אִם בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי אֵינוֹ נוֹתֵן תְּפִילִין. צוֹרְכָה מֵימַר מִי שְׁמֵתוֹ מוּטָל לְפָנָיו. אֶלָּא בְּגִין דְּתַנָּא דָא תַּנָּא דָא. רִבִּי זְעוּרָה מַר עוּקְבָן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. רִבִּי זְעוּרָה רַב יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּרִבִּי לִיעֶזֶר בְּנִתְינָה וּכְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בַּחֲלִיצָה. רִבִּי זְעוּרָה בָּעֵי. אִם נָתַן בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי כְּרִבִּי לִיעֶזֶר מָהוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה רִבִּי לִיעֶזֶר כְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁלֹּא לַחֲלוֹץ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. וְכֵינִי. אִם נָתַן בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי כְּרִבִּי לִיעֶזֶר נַעֲשֶׂה רִבִּי לִיעֶזֶר כְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁלֹּא לַחֲלוֹץ. אֵין כֵּינִי נֹאמַר. הֲלָכָה כְּרִבִּי לִיעֶזֶר.

חֲרֵי שֶׁאֵין לוֹ מַה לוֹכַל. בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן וּבַשֵּׁנִי אֵינוֹ עוֹשֶׂה מְלָאכָה. בַּשְּׁלִישִׁי הוּא עוֹשֶׂה בְּצִינְעָה. אֲבָל אָמְרוּ. תָּבוֹא מְאֵירָה לִשְׁכֵנָיו שֶׁהִצְרִיכוּהוּ לָכַךְ. בַּר קַפָּרָא אָמַר. אֲפִילוּ בַשְּׁלִישִׁי לֹא יַעֲשֶׂה כָּל עִיקָּר. בַּר קַפָּרָא כִּדַּעְתֵּיהּ. דְּבַר קַפָּרָא אָמַר. אֵין תּוֹקְפוֹ שֶׁלְּאֵבֶל אֶלָּא עַד שֶׁלֹּשָׁה יָמִים. רִבִּי אַבָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי פַּפַּי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּסִיכְנִין בְּשֵׁם רִבִּי לֵוִי. כָּל תְּלָתָא יוֹמִין נַפְשָׁא טַיְיסָא עַל גּוּפָא. סְבִירָה דְּהִיא חָזְרָה לְגַבֵּיהּ. כֵּיוָן דְּהִיא חַמְיָיא דְּאִישְׁתַּנֵּי זִיוֵיהוֹן דְּאַפּוֹי הִיא שָׁבְקָא לֵיהּ וְאָזְלָה לָהּ. לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים הַכֶּרֶס נִבְקַעַת עַל פָּנָיו וְאוֹמֶרֶת לוֹ. הֵא [לָךְ] מַה שֶּׁגָּזַלְתָּה וְחָמַסְתָּה וְנִתַּתָּ בִּי. רִבִּי חַגַּיי בְּשֵׁם רִבִּי יֹאשִׁיָּה מַיְיתֵי לָהּ מִן הָכָא. וְזֵירִיתִי פֶּרֶשׁ עַל פְּנֵיכֶם וַאֲפִילוּ פֶּרֶשׁ חַגֵּיכֶם. בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה אַף בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכְאָב וְנַפְשׁוֹ עָלָיו תֶּאֱבָל. אָרִיסָיו וַחֲכִירָיו וְקַבָּלָיו חֲרֵי אֵילּוּ עוֹשִׂין. אִיכָּרָיו וְסַפָּנָיו וּגְמַלָּיו אֵינָן עוֹשִׂין. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. הָיְתָה לוֹ פָּרָה מְגַמָּלֶת בָּעִיר חֲרֵי זֶה עוֹשֶׂה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹסֵה. הָדָא דַתְּ אָמַר בָּהוּא דְּחַיָּיב לֵיהּ. הָא בַתְּחִילָּה אָסוּר.

שְׁנֵי אַחִין שְׁנֵי שׁוּתָפִין שְׁנֵי טַבָּחִים שְׁנֵי חֲנָוָנִים שֶׁאֵירַע לְאֶחָד מֵהֶן דָּבָר חֲרֵי אֵילּוּ נוֹעֲלִין אֶת חֲנוּתָן. (וַחֲבֵירָיו וּפוֹעֲלִין) [וַחֲמָרָיו וּפוֹעֲלִין] עוֹשִׂין בְּצִינְעָה בְּמָקוֹם אַחֵר.

אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁמֵּתוֹ מוּטָל לְפָנָיו אוֹכֵל אֶצֶל חֲבֵירוֹ. אֵין לוֹ חֶבֶר אוֹכֵל בְּבֵית אַחֵר. אֵין לוֹ בַּיִת אַחֵר עוֹשֶׂה מְחִיצָה וְאוֹכֵל. אִם אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מְחִיצָה הוֹפֵךְ אֶת פָּנָיו כְּנֶגֶד הַכּוֹתֶל וְאוֹכֵל. וְאֵינוֹ לֹא מֵיסַב וְאוֹכֵל. וְלֹא אוֹכֵל כָּל צוֹרְכּוֹ. וְלֹא שׁוֹתֶה כָּל צוֹרְכּוֹ. וְלֹא אוֹכֵל בָּשָׂר וְלֹא שׁוֹתֶה יַיִן. וְאֵין מְזַמְּנִין עָלָיו. וְאִם בֵּירַךְ אֵין עוֹנִין אַחֲרָיו אָמֵן. וַאֲחֵרִים שֶׁבֵּירְכוּ אֵינוֹ עוֹנֶה אַחֲרֵיהֶן אָמֵן. בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים. בַּחוֹל. אֲבָל בַּשַּׁבָּת מֵיסַב וְאוֹכֵל. וְאוֹכֵל כָּל צוֹרְכּוֹ. וְשׁוֹתֶה כָּל צוֹרְכּוֹ. וְאוֹכֵל בָּשָׂר וְשׁוֹתֶה יַיִן. וּמְזַמְּנִין עָלָיו. וְאִם בֵּירַךְ עוֹנִין אַחֲרָיו אָמֵן. וַאֲחֵרִים שֶׁבֵּירְכוּ עוֹנֶה אַחֲרֵיהֶן אָמֵן. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. הוֹאִיל וְהִיתַּרְתָּה לוֹ אֶת כָּל אֵילּוּ חַייְבֵיהוּ בִּשְׁאַר מִצְוֹתֶיהָ שֶׁלְּתוֹרָה. חַיֵּי שָׁעָה הִיתַּרְתָּה לוֹ חַיֵּי עוֹלָם לֹא כָל שֶׁכֵּן. רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הֲלָכָה כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. נִמְסַר לָרַבִּים אוֹכֵל בָּשָׂר וְשׁוֹתֶה יַיִן. נִמְסַר לַכַּתָּפִים כְּמִי שֶׁנִּמְסַר לָרַבִּים.

אֲבָל בַּשַּׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה אֵינוֹ הוֹלֵךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת. בַּשֵּׁנִיָּה הוֹלֵךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְאֵינוֹ יוֹשֵׁב בִּמְקוֹמוֹ. בַּשְּׁלִישִׁית יוֹשֵׁב בִּמְקוֹמוֹ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר. בָּרְבִיעִית שׁוֹוֶה לְכָל אָדָם. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. אֵיפְשָׁר לוֹמַר בַּשַּׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁהָרַבִּים מִתְעַסְּקִין עִמּוֹ. אֶלָּא הַשֵּׁנִיָּה הִיא הָרִאשׁוֹנָה. הַשְּׁלִישִׁית הִיא הַשֵּׁנִיָּה. הָרְבִיעִית הִיא הַשְּׁלִישִׁית. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אֲבָל בַּשַּׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה הוֹלֵךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְאֵינוֹ יוֹשֵׁב בִּמְקוֹמוֹ. בַּשֵּׁנִיָּה יוֹשֵׁב בִּמְקוֹמוֹ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר. בַּשְּׁלִישִׁית שׁוֹוֶה לְכָל אָדָם. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. הֲלָכָה כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא מוֹסִיף יָמִים.

חֲרֵי שָׁבָא וּמָצָא אֲבֵל בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ. בַּשֵּׁנִי וּבַשְּׁלִישִׁי מַשְׁלִים עַמָּהֶן. בָּרְבִיעִי מוֹנֶה לְעַצְמוֹ. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אֲפִילוּ (בַּשִּׁישִׁי) [בָּרְבִיעִי] מַשְׁלִים עַמָּהֶן. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בְּשֶׁאֵינוֹ גְּדוֹל מִשְׁפָּחָה. אֲבָל אִם הָיָה גְּדוֹל מִשְׁפָּחָה מוֹנֶה לְעַצְמוֹ. כְּהָדָא רִבִּי מָנָא הוֹרֵי לְרִבִּי אַרְמֶנְיָיא. מִכֵּיוָן שֶׁאַתְּ גְּדוֹל מִשְׁפָּחָה מְנֵה לְעַצְמָךְ. בְּשֶׁלֹּא הוּרְאוּ לוֹ רוֹב פָּנִים. אֲבָל אִם הוּרְאוּ לוֹ רוֹב פָּנִים נוֹטְלוֹ לַמֶּרְחָץ. כְּהָדָא רַב הוּנָא הוֹרֵי לַאֲחוֹי דְּרִבִּי יְהוּדָה בַּר זַבְדִּי. מִכֵּיוָן שֶׁהוּרְאוּ לוֹ רוֹב פָּנִים נוֹטְלוֹ לַמֶּרְחָץ.

חֲרֵי שֶׁמּוֹלִיכִין אוֹתוֹ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם. כְּגוֹן אֵילֵין דְּקָבְרִין בְּבֵית שָׁרֵיי. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. אֵילּוּ שָׁכָן מוֹנִין מִשָּׁעָה הַמֵּת. וְאֵילּוּ שֶׁשָּׁם מוֹנִין מִשֶּׁיִּסָּתֵם הַגּוֹלֶל. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. אֵילּוּ וְאֵילּוּ מוֹנִין מִשֶּׁיִּסָּתֵם הַגּוֹלֶל. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר גְּדוֹל הַמִּשְׁפָּחָה. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי אַסִי. לְחוֹמָרִין. מָהוּ חוֹמָרִין. אִם הָיָה גְּדוֹל הַמִּשְׁפָּחָה כָּאן. אֵילּוּ שֶׁכָּאן מוֹנִין מִשָּׁעָה הַמֵּת וְאֵילּוּ שֶׁשָּׁם מוֹנִין מִשֶּׁיִּסָּתֵם הַגּוֹלֶל. אִם הָיָה גְּדוֹל מִשְׁפָּחָה שָׁם. אֵילּוּ וְאֵילּוּ מוֹנִין מִשֶּׁיִּסָּתֵם הַגּוֹלֶל. כְּהָדָא. גַּמְלִיאֵל זוּגָא דְמַכַּת אַחְתֵּיהּ. סְלַק הֵילֵל אַחֲוֵה עִימֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי מָנָא. מִכֵּיוָן שֶׁאַתְּ גְּדוֹל הַמִּשְׁפָּחָה כַּד תְּהֵא סְלַק גַּב אָחוּךְ חֲרֵי שְׁלַף סַנְדָּלָךְ.

הֲרֵי שֶׁמְּפַנִּין אוֹתוֹ מִקֶּבֶר לְקֶבֶר. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. מִשֶּׁיִּסָּתֵם הַגּוֹלֵל הָרִאשׁוֹן. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. מִשֶּׁיִּסָּתֵם הַגּוֹלֵל הַשֵּׁינִי. רִבִּי יוֹנָה הֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָה. שָׁאַל לְרִבִּי חֲנַנְיָה חֲבֵרוֹן דְּרַבָּנָן. אָמַר לֵיהּ. מִשֶּׁיִּסָּתֵם הַגּוֹלֵל הָרִאשׁוֹן. רִבִּי יִרְמְיָה הֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא. שָׁאַל לְרִבִּי זְעוּרָה. שָׁאַל רִבִּי זְעוּרָה לְרִבִּי אִמִּי. אָמַר לֵיהּ. מִשֶּׁיִּסָּתֵם הַגּוֹלֵל הַשֵּׁינִי. אַתָּא לְגַבֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ. לְחוּמְרָא הוֹרִי לָךְ. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵה תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. הָדָא דַתְּ אָמַר. בְּתוֹךְ שִׁבְעָה. אֲבָל לְאַחַר שִׁבְעָה כְּבָר עָבַר הָאֵבֶל. בְּשֶׁנָּתְנוּ דַּעְתָּן לְפַנּוֹתוֹ מִשֶּׁיִּסָּתֵם הַגּוֹלֵל הָרִאשׁוֹן. כְּהָדָא. (גַּמְלִיאֵל) [גַּמְלִיאֵל] דִּיקוֹנְתִּיָּה קָבְרוּנֵיהּ בּוּרְסָאֵי גַּבּוֹן. בָּתַר תְּלָתָא יוֹמִין אִיתְמְלְכוֹן מְחַזְּרָא יָתֵיהּ. אֲתוֹן וּשְׁאָלוֹן לְרִבִּי סִימוֹן. אֲמַר לוֹן רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מִכָּאן שֶׁלֹּא נָתַתֶּם דַּעְתְּכֶם לְפַנּוֹתוֹ מִשֶּׁיִּסָּתֵם הַגּוֹלֵל הָרִאשׁוֹן. יֵישׁוּעַ אֲחוֹי דְּרוֹרֵיי הֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא. אֲתָא שְׁאַל לְרִבִּי אַבָּהוּ. אֲמַר לֵיהּ. מִשֶּׁיִּסָּתֵם הַגּוֹלֵל הַשֵּׁינִי. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. עִמָּךְ הָיִיתִי וּשְׁאַלְתִּינָהּ לְרִבִּי אֶבְוּדַּמָא דְמִן חֵיפָה. אָמַר. מִשֶּׁיִּסָּתֵם הַגּוֹלֵל הָרִאשׁוֹן. אֲמַר לֵיהּ. אֲנָא לָא שְׁמָעִית. אִין שָׁמַעַתּ פּוּק וְהוֹרִי.

מְנַיִין לָאֵבֶל מִן הַתּוֹרָה שִׁבְעָה. יַעַשׂ לְאָבִיו אֵבֶל שִׁבְעַת יָמִים. וּלְמִידִין דָּבָר קוֹדֶם לְמַתַּן תּוֹרָה. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי זְעוּרָא שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. וּפָתַח אוֹהֶל מוֹעֵד תֵּשְׁבוּ יוֹמָם וָלַיְלָה שִׁבְעַת יָמִים וּשְׁמַרְתֶּם אֶת מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן יי. כְּשֵׁם שֶׁשִּׁימֵּר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל עוֹלָמוֹ שִׁבְעָה. כָּךְ אַתֶּם שִׁמְרוּ עַל אֲחֵיכֶם שִׁבְעָה. וּמְנַיִין שֶׁשִּׁימֵּר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל עוֹלָמוֹ שִׁבְעָה. וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים וּמֵי הַמַּבּוּל הָיוּ עַל הָאָרֶץ. וּמִתְאַבְּלִין קוֹדֶם שֶׁיָּמוּת הַמֵּת. אֶלָּא בָּשָׂר וָדָם שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ מָה עָתִיד לִהְיוֹת אֵינוֹ מִתְאַבֵּל עַד שֶׁיָּמוּת הַמֵּת. אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא יוֹדֵעַ מָה עָתִיד לִהְיוֹת שִׁימֵּר עַל עוֹלָמוֹ תְּחִילָּה. אִית דְּבָעֵי מֵימַר. אֵילּוּ שִׁבְעַת יְמֵי אֵבְלוֹ שֶׁלְּמִתּוּשֶׁלַח הַצַּדִּיק. אָמַר רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. כִּי שָׁמָּן מִשְׁחַת יי עֲלֵיכֶם. כְּשֵׁם שֶׁנִּתְרַוִּיתֶם בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה כָּל שִׁבְעָה. כָּךְ אַתֶּם שִׁמְרוּ עַל אֲחֵיכֶם כָּל שִׁבְעָה. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אַל נָא תְהִי כַּמֵּת. תִּפְגֹּר. מַה יְמֵי הַמֵּת שִׁבְעָה אַף יְמֵי הֶסְגֵּר שִׁבְעָה. חַד בְּרִבִּי אֲמַר הָדָא דְרִבִּי יוֹחָנָן קוֹמֵי דְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ וְלָא קְבִיל עֲלוֹי. אֲמַר. הָכָא עֲבַד לָהּ לְהֶסְגֵּר. וְהָכָא הוּא עֲבַד לְהֶחְלֵט. דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּיי. אַל נָא תְהִי כַּמֵּת. מַה יְמֵי הַמֵּת אֵינָן עוֹלִין. אַף יְמֵי הֶחְלֵט אֵינָן עוֹלִין. רִבִּי יִרְמְיָה וְרִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. רִבִּי אַבָּהוּ רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. וַיִּתְּמוּ יְמֵי בְכִי אֵבֶל מֹשֶׁה. יְמֵי שִׁבְעָה. בְּכִי שְׁנַיִם. אֵבֶל שְׁלֹשִׁים. וְאִית דְּמְחַלְּפִין. יְמֵי שְׁנַיִם. בְּכִי שִׁבְעָה. אֵבֶל שְׁלֹשִׁים. רִבִּי יוֹסֵה רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי חִיָּיה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּשֵׁם רִבִּי יוּדָן נְשִׂיאָא. וְהָכַפְתִּי חַגֵּיכֶם לְאֵבֶל. מַה יְמֵי הַחַג שִׁבְעָה. אַף יְמֵי הָאֵבֶל שִׁבְעָה. אָמַר רִבִּי אִמִּי לְרִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא. אוֹ מַה יְמֵי הַחַג שְׁמוֹנָה. אַף יְמֵי הָאֵבֶל שְׁמוֹנָה. אָמַר לֵיהּ. שְׁמִינִי רֶגֶל בִּפְנֵי עַצְמוֹ הוּא. אוֹ מַה הָעֲצֶרֶת יוֹם אֶחָד. אַף הָאֵבֶל יוֹם אֶחָד. אָמַר לֵיהּ. מִיכָּן לַשְּׁמוּעָה רְחוֹקָה. וְתַנֵּי כֵן. שְׁמוּעָה קְרוֹבָה יֵשׁ לָהּ שִׁבְעָה וּשְׁלוֹשִׁים. וּרְחוֹקָה אֵין לָהּ שִׁבְעָה וּשְׁלֹשִׁים.

אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. שְׁמוּעָה קְרוֹבָה בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים. וּרְחוֹקָה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. שְׁמוּעָה קְרוֹבָה בְּתוֹךְ שְׁנֵים עָשָׂר חוֹדֶשׁ. וּרְחוֹקָה לְאַחַר שְׁנֵים עָשָׂר חוֹדֶשׁ. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֲלָכָה כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא אוֹמֵר. שְׁמוּעָה קְרוֹבָה בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים וּרְחוֹקָה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים.

הֲרֵי שֶׁשָּׁמַע שֶׁמֵּת לוֹ מֵת בָּרֶגֶל. לֹא הִסְפִּיקוּ יְמֵי הָרֶגֶל לָצֵאת עַד שֶׁשָּׁלְמוּ לוֹ שְׁלֹשִׁים. חֲבֵרַיָּא אָמְרֵי. מִכָּאן שֶׁשָּׁמַע בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים מוֹנֶה שִׁבְעָה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים. אָמַר לוֹן רִבִּי יוֹסֵי. מִכָּאן שֶׁשָּׁמַע בְּשָׁעָה שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְאַבֵּל כְּמִי שֶׁשָּׁמַע לְאַחַר שְׁלֹשִׁים. [וְ]אֵין לוֹ אֶלָּא יוֹם אֶחָד בִּלְבַד. רִבִּי אִידִי דְקַיְסָרִין בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בָּאת לוֹ שְׁמוּעָה קְרוֹבָה בַּשַּׁבָּת. קוֹרֵעַ לְמָחָר וּמִתְאַבֵּל. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה. אֵינוֹ מִתְאַבֵּל. אָמַר לֵיהּ רִבִּי מָנָא. וְיֵשׁ קְרִיעָה בְלֹא אֵיבּוּל. שֶׁכֵּן עַל אָבִיו וְעַל אִמּוֹ אֲפִילּוּ לְאַחַר כַּמָּה חַיָּיב לִקְרוֹעַ. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אֲפִילּוּ טְפֵילָה לַטְּפֵילָה אָסוּר בְּתִגְלַחַת. כְּהָדָא רִבִּי מָנָא הֲוָה בְקַיְסָרִין. שָׁמַע דְּדָמָךְ בַּר בְּרֵיהּ וַאֲזַל וּסְפַד. אָמְרוּן לֵיהּ. לֹא כֵן אַלְפָּן רִבִּי. אֲפִילּוּ טְפֵילָה בִּטְפֵילָה אָסוּר בְּתִגְלַחַת. אָמַר לוֹן. בְּאִינּוּן דַּהֲווֹן גַּבֵּיהּ. אֲנָן לָא הֲוִינָן גַּבֵּיהּ. רִבִּי אֶבּוּדַמִי בַּר טוֹבִי בְשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. וַאֲפִילּוּ טְפֵילָה לַטְּפֵילָה חַיָּיב לִקְרוֹעַ. דְּאָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. הֵאָנַק דּוֹם מִיכָּן שֶׁהוּא צָרִיךְ לְצַוּוֹחַ. מֵתִים אֵבֶל לֹא תַעֲשֶׂה. מִיכָּן שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהִתְאַבֵּל. פְּאֶרֶךְ חֲבוֹשׁ עָלֶיךָ. אִית דְּבָעֵי מֵימַר. אֵילּוּ הַתְּפִילִּין. אִית דְּבָעֵי מֵימַר. זֶה הַגִּיהוּץ. מָאן דְּאָמַר. אֵילּוּ הַתְּפִילִּין. אִי מַה הַתְּפִילִּין לִשְׁנֵי יָמִים. אַף הָאֵבֶל לִשְׁנֵי יָמִים. מָאן דְּאָמַר. זֶה הַגִּיהוּץ. אִי מַה הַגִּיהוּץ שְׁלֹשִׁים יוֹם. אַף הָאֵבֶל שְׁלֹשִׁים. וּנְעָלֶיךָ תָּשִׂים בְּרַגְלֶיךָ. מִיכָּן שֶׁהוּא אָסוּר בִּנְעִילַת הַסַּנְדָּל. וְלֹא תַעֲטֶה עַל שָׂפָם. מִיכָּן שֶׁהוּא צָרִיךְ לְכַסּוֹת אֶת פִּיו. וְיִכָּסֶינָּה מִלְרַע. אָמַר רַב חִסְדָּא. דְּלָא יְהַוּוֹן אָמְרִין. פּוּמֵיהּ הוּא חַשַּׁשׁ. וְלֶחֶם אֲנָשִׁים לֹא תֹאכֵל. מִיכָּן שֶׁהַקְּטָנִים הוֹלְכִין אֵצֶל הַגְּדוֹלִים. וּמְנַיִין שֶׁהַגְּדוֹלִים הוֹלְכִין אֵצֶל הַקְּטַנִּים. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. כְּתִיב כִּי כֹה אָמַר יי אַל תָּבוֹא בֵּית מַרְזֵחַ וגו׳.

תַּנֵּי. אֵילּוּ דְּבָרִים שֶׁאֵבֶל אָסוּר בָּהֶן כָּל שִׁבְעָה. בִּרְחִיצָה בְּסִיכָה בִּנְעִילַת הַסַּנְדָּל וּבְתַשְׁמִישׁ הַמִּיטָּה מִלְּסַפֵּר וּמִלְּכַבֵּס מִלְּקְרוֹת בַּתּוֹרָה וּמִלְּשַׁנּוֹת מִדְּרָשׁ הֲלָכוֹת וְהַגָּדוֹת מִשְּׁאֵילַת שָׁלוֹם וּמִלַּעֲשׂוֹת מְלָאכָה. מָאן תַּנָּא. אָבֵל אָסוּר בִּרְחִיצָה כָּל שִׁבְעָה. רִבִּי נָתָן. רִבִּי אִמִּי הֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא. שָׁאַל לְרִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא וְהוֹרֵי לֵיהּ כָּל שִׁבְעָה כְּרִבִּי נָתָן. רִבִּי יוֹסֵה הֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא. שָׁלַח לְרִבִּי בָּא בַּר כַּהֲנָן. אָמַר לֵיהּ. וְלֹא כֵן אַלְפָּן רִבִּי. רִבִּי אִמִּי הֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא. וְשָׁאַל לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ וְהוֹרֵי לֵיהּ כָּל שִׁבְעָה כְּרִבִּי נָתָן. אָמַר לֵיהּ. וְדִילְמָא תְּרֵין עוֹבְדִין אינּוּן. אֲנָן אָמְרִין לָהּ עַל דְּרִבִּי חִיָּיה בַּר אַבָּא וְאַתּוֹן אָמְרִין לָהּ עַל דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. וְעוֹד מִן הָדָא. רִבִּי חָמָא אָבוֹי דְּרַב הוֹשַׁעְיָה הֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא. שְׁאַל לְרַבָּנִן וְאָסְרִין. רִבִּי יוֹסֵה בָּעֵי. הֵיידָן רַבָּנִן. רַבָּנִן דְּהָכָא [אוֹ] רַבָּנִן מִדְּרוֹמָא. אִין תֵּימַר רַבָּנִן דְּהָכָא. נִיחָא. אִין תֵּימַר רַבָּנִן דִּדְרוֹמָא. רַבְרְבַיָּיא קוֹמוֹי וְהוּא שְׁאִיל לְזְעִירַיָּיא. אִין תֵּימַר רַבָּנִן דְּהָכָא. נִיחָא. אִין תֵּימַר רַבָּנִן דִּדְרוֹמָא. אַתּוֹן שָׁרְיִין וְאִינּוּן אָסְרִין. דְּתַנֵּי. מְקוֹם שְׁנָהֲגוּ לְרַחוֹץ אַחַר הַמִּיטָּה מַרְחִיצִין. וּבְדָרוֹם מַרְחִיצִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. מִי שֶׁהוּא מַתִּיר אֶת הָרְחִיצָה עוֹשֶׂה אוֹתָהּ

כַּאֲכִילָה וּשְׁתִיָה. הָדָא דְאַתְּ מַר בִּרְחִיצָה שֶׁהִיא שֶׁלְתַּעֲנוּג. אֲבָל בִּרְחִיצָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁלְתַּעֲנוּג מוּתָּר. שְׁמוּאֵל בַּר אַבָּא עָלוּ בוֹ חַטָּטִין. אֶתוֹן וּשְׁאָלוּן לְרִבִּי יָסָא. מָהוּ דְיַסְחֵי. אֲמַר לוֹן. וְאִין לָא סְחֵי מַיִית הוּא. אִין כֵּינִי אֲפִילוּ בְתִשְׁעָה בְאַב. אִין כֵּינִי אֲפִילוּ בְיוֹם הַכִּיפּוּרִים. רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה רָאוּ אוֹתוֹ טוֹבֵל. אִין לְקֵירוּיֵי לָא יָדְעִין וְאִין לְהַקֵּר גּוּפוֹ שֶׁאֵין רְחִיצַת צוֹנִין רְחִיצָה לָא יָדְעִין. הוֹרֵי רִבִּי בָּא בַּר כָּהֵן כָּהֵן תַּנָּיָא.

הוֹרֵי רִבִּי אָחָא בַּבָּא מִן הַדֶּרֶךְ וְהָיוּ רַגְלָיו קֵיהוֹת עָלָיו שֶׁמּוּתָּר לְהַרְחִיצָם בַּמַּיִם. תַּנֵּי. אֲבֵל וּמְנוּוָּד שֶׁהָיוּ מְהַלְכִין בַּדֶּרֶךְ מוּתָּרִין בִּנְעִילַת הַסַּנְדָּל. לְכְשֶׁיָּבוֹאוּ לָעִיר יַחֲלוֹצוּ. וְכֵן בְּתִשְׁעָה בְאַב וְכֵן בְּתַעֲנִית צִיבּוּר. תַּנֵּי. מְקוֹם שְׁנָּהֲגוּ לִשְׁאוֹל בְּשָׁלוֹם אֲבֵילִים בַּשַּׁבָּת שׁוֹאֲלִין. וּבַדָּרוֹם שׁוֹאֲלִין. רִבִּי הוֹשַׁעְיָה רַבָּא אֲזַל לְחַד אֲתַר. חֲמָא אֲבֵילַיָּא בְּשׁוּבְתָא וּשְׁאַל בּוֹן. אֲמַר. אֲנִי אֵינִי יוֹדֵעַ מִנְהָג מְקוֹמְכֶם. אֶלָּא שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם כְּמִנְהַג מְקוֹמֵינוּ. רִבִּי יוֹסֵי בִּירִבִּי חֲלַפְתָּא הֲוָה מְשַׁבֵּחַ בִּירִבִּי מֵאִיר קוֹמֵי צִיפּוֹרְאֵי. אָדָם גָּדוֹל אָדָם קָדוֹשׁ אָדָם צָנוּעַ. חַד זִמְנָן חֲמָא אֲבֵילַיָּא בְּשַׁבְּתָא וּשְׁאַל בּוֹן. אָמְרִין לֵיהּ. רִבִּי. אָהֲנוּ דְאַתְּ מַתְנֵי לֵיהּ. אֲמַר לוֹן. מָה עֲבַד. אָמְרוּ לֵיהּ. חֲמָא אֲבֵילַיָּא בְּשׁוּבְתָא וּשְׁאַל בּוֹן. אֲמַר לוֹן. בָּעֵיי אַתּוֹן מֵידַע מָהוּ חֵיילֵיהּ. בָּא לְהוֹדִיעֲנוּ שֶׁאֵין אֶבֶל בַּשַּׁבָּת. דְּכְתִיב בִּרְכַת יי הִיא תַּעֲשִׁיר. זוֹ בִּרְכַת שַׁבָּת. וְלֹא יוֹסִיף עֶצֶב עִמָּהּ. זוֹ אֲבֵילוּת. כְּמַה דַתְּ אֲמַר נָעֱצַב הַמֶּלֶךְ עַל בְּנוֹ.

שְׁמוּאֵל אָמַר. פח״ד חוֹבָה. נת״ר רְשׁוּת. פְּרִיעַת רֹאשׁ חֲזִירַת קֶרַע זְקִיפַת הַמִּיטָּה חוֹבָה. נְעִילַת סַנְדָּל תַּשְׁמִישׁ הַמִּיטָּה רְחִיצָה רְשׁוּת. חַד תַּלְמִיד מִן דְּשְׁמוּאֵל שִׁימֵּשׁ מִיטָּתוֹ. שָׁמַע שְׁמוּאֵל וְאִיקְפַּד עָלוֹי וָמִית. אֲמַר. לַהֲלָכָה אִיתְאֲמָרַת. דִּילְמָא לְמַעֲשֶׂה. רַב אָמַר. ח״ד חוֹבָה. פ״ן רְשׁוּת. חֲזִירַת קֶרַע זְקִיפַת הַמִּיטָּה חוֹבָה. פְּרִיעַת רֹאשׁ נְעִילַת סַנְדָּל רְשׁוּת. תְּרֵין בְּנוֹי דְּרִבִּי נַפְקוּן. חַד רֵישֵׁיהּ מְגַלֵּי וּשְׁלִיחַ סַנְדָּלוֹי. וְחַד רֵישֵׁיהּ מְכַסֵּי וּלְבִישׁ סַנְדָּלוֹי. רִבִּי יוֹנָה סָלַק לְגַבֵּי רִבִּי גּוֹרְיוֹן. נָפַק לְגַבֵּיהּ לְבִישׁ סַנְדָּלוֹי. אֲמַר לֵיהּ. מָה אַתְּ סָבַר דְּיַלְפִּינָן עוֹבְדָא מִינָּךְ. לָא יָלְפִין עוֹבְדָא מִן בַּר נַשׁ זְעִיר.

וּמִלְקָרוֹת בַּתּוֹרָה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. וְאֵין דּוֹבֵר אֶלָּיו דָּבָר. וַאֲפִילוּ דָּבָר שֶׁלְתּוֹרָה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. כָּל גַּרְמֵיהּ אִילּוּ תַּנָּא לֹא הֲוָה מַיִית. מַאי כְּדוֹן. כַּיי דְּאָמַר רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּשֶׁלֹּא הָיוּ יוֹדְעִין כְּמָה לִפְתּוֹחַ לוֹ. אִם בְּגוּפוֹ אִם בְּמָמוֹנוֹ אִם בְּנַפְשׁ בָּנָיו וּבְנֹתָיו. חַד תַּלְמִיד מִן דְּרַב חִסְדָּא אִיבְאַשׁ. שְׁלַח לֵיהּ תְּרֵין תַּלְמִידִין דִּיתְנוּן עִימֵּיהּ. אִיתְעֲבִיד קוֹמֵיהוֹן כְּמִין חִירוּ וַאֲפְסְקוּן וּדְמָךְ. חַד תַּלְמִיד מִן דְּבַר פְּדָיָה אִיבְאַשׁ. שְׁלַח לֵיהּ תְּרֵין תַּלְמִידִין דִּיתְנוּן עִימֵּיהּ. אִיתְעֲבִיד קוֹמֵיהוֹן כְּמִין חִירוּ וַאֲפְסְקוּן וּדְמָךְ. חַד תַּלְמִיד מִן דְּבַר פְּדָיָה אִיבְאַשׁ. שְׁלַח לֵיהּ תְּרֵין תַּלְמִידִין דִּיתְנוּן עִימֵּיהּ. אִיתְעֲבִיד קוֹמֵיהוֹן כְּמִין (כּוֹסְבָּא) [כּוֹכְבָא] וַאֲפְסְקוּן וּדְמָךְ. תַּנֵּי. אֲבָל שׁוֹנֶה הוּא בְמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ רָגִיל. כְּהָדָא רִבִּי יָסָא הֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא. שְׁלַח לֵיהּ רִבִּי יוֹחָנָן תְּרֵין תַּלְמִידִין דִּיתְנוּן עִימֵּיהּ. אֵין מִשּׁוּם דְּשָׁרֵי לָא יָדְעִין. וְאֵין מִשֵּׁם דְּלָא רָגִיל לָא יָדְעִין. וְרִבִּי יָסָא לֹא רָגִיל. אֶלָּא כְּגוֹן אִילֵּין מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִן דְּבַר נַשׁ מִישְׁתָּאִיל בְּהוֹן וְקַיֵּים לֵיהּ כְּמָאן דְּלָא רָגִיל. רִבִּי יוֹסֵי בַּר פִּיטְרַס חְמוּי דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי קַדְמַיָּא הֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא. שְׁלַח לֵיהּ בַּר קַפָּרָא תְּרֵין תַּלְמִידִין דִּיתְנוּן עִימֵּיהּ. אֵין דְּשָׁרֵי לָא יָדְעִין. וְאֵין מִשֵּׁם שְׁהָיָה לָהוּט אַחַר הַתּוֹרָה לָא יָדְעִין. וְתַנֵּי כֵן. אִם הָיָה לָהוּט אַחַר הַתּוֹרָה מוּתָּר.

עַל כָּל דָּבָר הָאָמוּר בַּתּוֹרָה כֹּהֵן מִיטַּמֵּא יִשְׂרָאֵל מִתְאַבֵּל. הוֹסִיפוּ עֲלֵיהֶם אָחִיו וַאֲחוֹתוֹ מֵאִמּוֹ וַאֲחוֹתוֹ הַנְּשׂוּאָה מִתְאַבֵּל וְאוֹנֵן אֲבָל לֹא מִיטַּמֵּא. אָרוּסְתּוֹ לֹא מִתְאַבֵּל וְלֹא אוֹנֵן וְלֹא מִיטַּמֵּא. תַּנֵּי. כָּל שֶׁמִּתְאַבְּלִין עָלָיו מִתְאַבְּלִין עִמּוֹ. רַב דָּמְכַת אַחְתֵּיהּ. וּפְקִיד לְחִיָּיה בְּרֵיהּ. אֲמַר לֵיהּ. כַּד תֵּי סְלִיק לְגַבֵּיי חֲוִי שְׁלַח סַנְדָּלָךְ. רִבִּי מָנָא הֲוֹן בְּנוֹיֵי דְּרִבִּי חֲנִינָה אָחוֹי מֵיתִין. אָתוּן וּשְׁאָלוּן לְרִבִּי יוֹסֵי. מָהוּ לְכְפּוֹת אֶת הַמִּיטָּה. אֲמַר לוֹן. לֹא צָרִיךְ. מַהוּ לִישַׁן עַל גַּבֵּי מִיטָּה כְּפוּיָיה. אֲמַר לוֹן. לֹא צָרִיךְ. מַהוּ לִקְרוֹת אֶת שְׁמַע וּלְהִתְפַּלֵּל. אֲמַר לוֹן. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. חֲרֵי שֶׁהָיָה עָסוּק עִם הַמֵּת בַּקֶּבֶר וְהִגִּיעָה עוֹנַת קְרִיַּת שְׁמַע. פּוֹרֵשׁ לִמְקוֹם טַהֲרָה וְלוֹבֵשׁ אֶת תְּפִילָּיו וְקוֹרֵא קְרִיַּת שְׁמַע וּמִתְפַּלֵּל.

מֵאֵיכָתַי כּוֹפִין אֶת הַמִּיטּוֹת. מִשֶּׁיָּצָא הַמֵּת מִפֶּתַח הֶחָצֵר. דִּבְרֵי רִבִּי לְעָזָר. וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר. מִשֶּׁיִּסָּתֵם הַגּוֹלָל. וּכְשֶׁמֵּת רַבָּן גַּמְלִיאֵל כֵּינוּן שֶׁיָּצָא מִפֶּתַח הֶחָצֵר אָמַר רִבִּי לְעָזָר לְתַלְמִידִים. כְּפוּ אֶת הַמִּיטּוֹת. וּכְשֶׁנִּסְתָּם הַגּוֹלָל אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְתַלְמִידִים. כְּפוּ אֶת הַמִּיטּוֹת. אָמְרוּ לוֹ. כְּבָר כָּפִינוּם עַל פִּי זָקֵן. בְּעֶרֶב שַׁבָּת הוּא זוֹקֵף אֶת מִיטּוֹתָיו. בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת הוּא כוֹפָן. תַּנֵּי. דַּרְגֵּשׁ נִזְקֶפֶת וְאֵינָהּ נִכְפֶּית. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר. שׁוֹמֵט אַת קְלֶמְנְטָרִין שֶׁלָּהּ וְדַייוֹ. רִבִּי יוֹסֵה בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יָסָא. מִיטָּה שֶׁנִּקְלִיטָה עוֹלִין וְיוֹרְדִין עִמָּהּ שׁוֹמְטָן וְדַייוֹ.

אֵי זוֹ הִיא מִיטָּה וְאֵי זוֹ הִיא דַּרְגֵּשׁ. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. כָּל שֶׁמְּסָרְגִין עַל גּוּפָהּ זוֹ הִיא מִיטָּה. וְכָל שֶׁאֵין מְסָרְגִין עַל גּוּפָהּ זוֹ הִיא דַּרְגֵּשׁ. וְהָא תַנִּינָן. הַמִּיטָּה וְהָעֲרִיסָה מְשֻׁשְׁוִפִּם בְּעוֹר הַדָּג. אִם מְסָרֵג הוּא עַל גּוּפָהּ לְאֵי זֶה דָּבָר הוּא שָׁפָּה. אָמַר רִבִּי לְעָזָר. תִּיפְתָּר בְּאֵילֵּין עַרְסָתָא קַיְסָרְיָיתָא דְּאִית לָהּ נִיקְבָן.

וּמְנַיִין לִכְפִיַּת הַמִּיטּוֹת. רִבִּי קִרְיסְפִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וַיֵּשְׁבוּ אִתּוֹ לָאָרֶץ. עַל הָאָרֶץ אֵין כְּתוּב כָּאן אֶלָּא וַיֵּשְׁבוּ אִתּוֹ לָאָרֶץ. אֶלָּא דָּבָר שֶׁהוּא סָמוּךְ לָאָרֶץ. מִיכָּן שֶׁהָיוּ יְשֵׁינִין עַל מִיטּוֹת כְּפוּיוֹת. בַּר קַפָּרָא אָמַר. אֵיקוֹנִין אַחַת טוֹבָה הָיְתָה לִי בְתוֹךְ בֵּיתִךְ וּגְרַמְתָּנִי לִכְפּוֹתָהּ. אַף אַתְּ כְּפֵה מִיטָּתָךְ. וְאִית דְּמַפְקִין לִישְׁנָא. יְכַפֶּה הַסְּרִסּוּר. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵה תְּרֵיהוֹן בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. חַד אָמַר. מִפְּנֵי מַה הוּא יָשֵׁן עַל מִיטָּה כְּפוּיָה. כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נִיעוּר בַּלַּיְלָה וְנִזְכָּר שֶׁהוּא אָבֵל. וְחוֹרָנָה אָמַר. מִתּוֹךְ שֶׁהוּא יָשֵׁן עַל גַּבֵּי מִיטָּה כְּפוּיָה הוּא נִיעוּר בַּלַּיְלָה וְנִזְכָּר שֶׁהוּא אָבֵל.

אָמַר. אֵינִי כוֹפֶה אֶת הַמִּיטָּה. חֲרֵי אֲנִי יָשֵׁן עַל גַּבֵּי הַסַּפְסָל. אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ. מִפְּנֵי שֶׁאָמַר. אֵינִי כוֹפֶה אֶת הַמִּיטָּה. אֲבָל אִם אָמַר. חֲרֵי אֲנִי כוֹפֶה אֶת הַמִּיטָּה. שׁוֹמְעִין לוֹ. מַתְנִיתָא לֹא אָמְרָה כֵן אֶלָּא וּכְשֶׁמַּבְרִין אוֹתוֹ כָּל הָעָם מְסוּבִּין עַל הָאָרֶץ וְהוּא מֵיסֵב עַל הַסַּפְסָל. בְּכֹהֵן גָּדוֹל. הָא בְכֹהֵן הֶדְיוֹט לֹא. וּבְרַבִּים. הָא

בְּיָחִיד לֹא. וְלָא עָבְדִין כֵּן.

כְּפַיֵּית הַמִּיטוֹת פְּעָמִים עוֹשֶׂה שִׁשָּׁה חֲמִשָּׁה אַרְבָּעָה שְׁלֹשָׁה. בְּעֶרֶב שַׁבָּת שִׁשָּׁה. בְּעֶרֶב שַׁבָּת עִם דִּימְדּוּמֵי חַמָּה חֲמִשָּׁה. יוֹם טוֹב לְאַחַר שַׁבָּת אַרְבָּעָה. שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלֹשָׁה. חַד תַּלְמִיד מִן דְּרִבִּי מָנָא הוֹרִי לְחַד מִן קְרִיבוֹי דִּנְשַׁיָּא. מְשֻׁהוּא זוֹקָפָה שׁוּב אֵינוֹ כוֹפָהּ. כַּמָּה יָמִים הָיָה לוֹ. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יָסָא. שְׁנֵי יָמִים הָיָה לוֹ. רִבִּי בָּא רִבִּי אַמִּי רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי בְּשֵׁם רִבִּי יִצְחָק. שְׁלֹשָׁה. רִבִּי חִינְנָא בַּר פַּפָּא הוֹרִי לְכְפוֹתָהּ אֲפִילוּ יוֹם אֶחָד. וְאִיתְחֲמִי לֵיהּ יַעַן כִּי מָרִיתָה. תַּנֵּי. הַדָּר בְּפוּנְדָּק אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לִכְפוֹת. דְּלָא יְהַוּוֹן אָמְרִין. חָרַשׁ הוּא.

חֲרֵי שֶׁמֵּת חָמִיו אוֹ חָמוֹתוֹ אוֹ אֶחָד מִקְרוֹבֵי אִשְׁתּוֹ אֵינוֹ כוֹפָהּ לֹא לִכְחוֹל וְלֹא לִפְקוֹס אֶלָּא נוֹהֶג עִמָּהּ כְּדֶרֶךְ שֶׁהִיא נוֹהֶגֶת. וְכֵן הִיא שֶׁמֵּת חָמִיהָ אוֹ חָמוֹתָהּ אוֹ אֶחָד מִקְרוֹבֵי בַעֲלָהּ אֵינָהּ לֹא כוֹחֶלֶת וְלֹא פוֹקֶסֶת אֶלָּא נוֹהֶגֶת עִמּוֹ כְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא נוֹהֵג. שְׁמוּאֵל אָמַר. לֹא שָׁנוּ אֶלָּא חָמִיו אוֹ חָמוֹתוֹ. הָא אֶחָד כָּל הַקְּרוֹבִים לֹא. רִבִּי בָּא בַּר כַּהֲן אָמַר קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּדָר עִמּוֹ. קָם רִבִּי יוֹסֵה עִם רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי. אָמַר לֵיהּ. אַתָּה שָׁמַעְתָּ מִן אָבוּךְ הָדָא מֵילְתָא. אָמַר לֵיהּ. אַבָּא לָא הֲוָה אָמַר כֵּן. אֶלָּא אַחוֹי דְּאִיתְתֵיהּ דְּבַר נְחֶמְיָה מִית. אֲתוֹן וּשְׁאֲלוֹן לֵיהּ. מָהוּ לְכְפוֹת אֶת הַמִּיטָּה. אָמַר לוֹן. לֹא צָרִיךְ. מַהוּ לִקְרוֹת אֶת שְׁמַע וּלְהִתְפַּלֵּל. אָמַר לֵיהּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. חֲרֵי שֶׁהָיָה עָסוּק עִם הַמֵּת בַּקֶּבֶר וְהִגִּיעָה עוֹנַת קְרִיַּת שְׁמַע. חֲרֵי זֶה פּוֹרֵשׁ לִמְקוֹם טָהֳרָה וְלוֹבֵשׁ אֶת תְּפִילָּיו וְקוֹרֵא אֶת שְׁמַע וּמִתְפַּלֵּל.

מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ שַׁבָּת עוֹלָה וְאֵינָהּ מַפְסֶקֶת וְהָרַגָלִים מַפְסִיקִין וְאֵינָן עוֹלִין. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. שֶׁהוּא מוּתָּר בְּתַשְׁמִישׁ הַמִּיטָּה. קָם רִבִּי יִרְמְיָה עִם רִבִּי יוּדָה בֵּירִבִּי סִימוֹן. אָמַר לֵיהּ. הָכֵין (מן) [אָמְרִין] כָּל תַּלְמִידוֹי דְּרִבִּי יוֹחָנָן. לָא שְׁמַע בַּר נַשׁ מִינֵּיהּ הָדָא מֵילְתָא אֶלָּא אָבוּךְ אָמַר לֵיהּ רִבִּי יַעֲקֹב. אֵין דְּאִיתְאֲמַרַת לָא אִיתְאֲמַרַת אֶלָּא מִן אִילֵּין מִילַּייָא דְּהָכֵין הָכֵין. מֵילְתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמְרָה. שֶׁהוּא אָסוּר בְּתַשְׁמִישׁ הַמִּיטָּה. דְּאָמַר רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. וַהֲלֹא אָמְרוּ. אֵין אֵבֶל בָּרֶגֶל. אֶלָּא שֶׁהָרַבִּים נוֹהֲגִין בּוֹ בְּצִינְעָה. מָהוּ בְּצִינְעָה. שֶׁהוּא אָסוּר בְּתַשְׁמִישׁ הַמִּיטָּה. הָתִיבוּן. חֲרֵי הָרֶגֶל חֲרֵי הוּא אָסוּר בְּתַשְׁמִישׁ הַמִּיטָּה וְאֵינוֹ עוֹלֶה. אַף הַשַּׁבָּת הוֹאִיל וְהִיא אֲסוּרָה בְּתַשְׁמִישׁ הַמִּיטָּה לֹא תַּעֲלֶה. אָמַר רִבִּי בָּא. אֶיפְשַׁר לְשִׁבְעָה בְלֹא רֶגֶל. אֲבָל אִי אֶיפְשַׁר לְשִׁבְעָה בְלֹא שַׁבָּת.

ו משנה: רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עֲצֶרֶת כַּשַּׁבָּת. רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכִּפּוּרִים כָּרְגָלִים. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים לֹא כְדִבְרֵי זֶה וְלֹא כְדִבְרֵי זֶה אֶלָּא עֲצֶרֶת כָּרְגָלִים רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכִּפּוּרִים כַּשַּׁבָּת:

הלכה: דְּבֵית רִבִּי יַנַּיי אָמְרֵי. עֲצֶרֶת עוֹלָה שִׁבְעָה כָּרְגָלִים. בָּעוּן קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. שִׁלְשָׁה לִפְנֵי הָעֲצֶרֶת וַעֲצֶרֶת שִׁבְעָה חֲרֵי עֲשָׂרָה. אֶלָּא שְׁלֹשָׁה לִפְנֵי עֲצֶרֶת שִׁבְעָה. וַעֲצֶרֶת שִׁבְעָה. חֲרֵי אַרְבָּעָה עָשָׂר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בִּירִבִּי. וְכֵינִי. יוֹם אֶחָד לִפְנֵי עֲצֶרֶת מוֹנֶה חֲמִשָּׁה. לְאַחַר הָעֲצֶרֶת שְׁנַיִם מוֹנֶה אַרְבָּעָה. שְׁלֹשָׁה בָּטְלוּ מֵֽמֶּנּוּ גְּזֵירוֹת שִׁבְעָה.

תַּנֵּי. אֵין מַרְאִין פָּנִים לֹא בְרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְלֹא בְיוֹם הַכִּיפּוּרִים. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. יוֹם הַכִּיפּוּרִים שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת מַרְאִין בּוֹ פָּנִים. כְּהָדָא רִבִּי חִזְקִיָּה חֲוָה לֵיהּ עוֹבְדָא. סָלְקוּן רַבָּנָן לְגַבֵּיהּ מַרְאִין פָּנִים מֵיחֲמֶיָא לֵיהּ אַפִּין בְּצוֹמָא רַבָּא. אָמַר לוֹן. כְּלוּם אָמְרוּ אֵין מַרְאִין פָּנִים לֹא בְרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְלֹא בְיוֹם הַכִּיפּוּרִים לֹא מִפְּנֵי הַתְּפִילָּה. שַׁנְיָיא הִיא יוֹם הַכִּיפּוּרִים שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת. שַׁנְיָיא הִיא יוֹם הַכִּיפּוּרִים שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּחוֹל.

ז משנה: אֵין קוֹרְעִין וְלֹא חוֹלְצִין וְאֵין מַבְרִין אֶלָּא קְרוֹבָיו שֶׁל מֵת. וְאֵין מַבְרִין אֶלָּא עַל מִיטוֹת זְקוּפוֹת וְאֵין מוֹלִיכִין לְבֵית הָאֵבֶל לֹא בַּשַּׁבָּלָא וְלֹא בָאִסְקוּטְלָא וְלֹא בַקָּנוֹן אֶלָּא בַּסַּלִּים. וְאֵין אוֹמְרִים בִּרְכַּת אֲבֵלִים בַּמּוֹעֵד אֲבָל עוֹמְדִין בַּשּׁוּרָה וּמְנַחֲמִין וּפוֹטְרִין אֶת הָרַבִּים:

הלכה: אֵין קוֹרְעִין וְלֹא חוֹלְצִין וְאֵין מַבְרִין אֶלָּא קְרוֹבָיו שֶׁל מֵת. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. וּבִלְבַד קְרוֹבִין שֶׁהֵן רְאוּיִין לְהִתְאַבֵּל. כְּהָדָא דְתַנֵּי. חָכָם שֶׁמֵּת [הַכֹּל] קְרוֹבָיו וַאֲפִילוּ קְרוֹבִים שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לְהִתְאַבֵּל. כְּהָדָא רִבִּי אָבוּן דֶּמֶךְ בְּמוֹעֲדָא וְלֹא גָּמַל לֵיהּ רִבִּי מָנָא חֶסֶד. וַהֲווֹן צִיפּוֹרָאֵי אָמְרִין. עַד מָתַי שְׁנָא. בָּתַר מוֹעֲדָא עֲבַד לֵיהּ אִיקָרֵיהּ. עָאַל וְאָמַר קוֹמֵיהוֹן כְּהָדָא דְתַנֵּי. חָכָם שֶׁמֵּת הַכֹּל קְרוֹבָיו. בְּאִינּוּן דַּהֲווֹן גַּבֵּיהּ. אֲנַן לָא הֲוִינָן גַּבֵּיהּ.

הַקּוֹרֵעַ מִן הַמְּלֵל מִן הַשָּׁלֵל מִן הָרְדִיד אֵינוֹ קָרֵעַ. מִן הָאֵיחוּי חֲרֵי זֶה קָרֵעַ. אִי זֶהוּ אֵיחוּי. אָמַר רִבִּי אָחָא. כָּל שֶׁאֵין מְקוֹמוֹ נִיכָּר.

עֲשָׂרָה קְרָעִים אֲסוּרִין בְּאֵיחוּי. הַקּוֹרֵעַ עַל אָבִיו. וְעַל אִמּוֹ. וְעַל רַבּוֹ שֶׁלִּימְּדוֹ חָכְמָה. וְעַל הַנָּשִׂיא. וְעַל אַב בֵּית דִּין. וְעַל שְׁמוּעוֹת הָרָעוֹת. וְעַל קְלָלַת הַשֵּׁם. וְעַל שְׁרֵיפַת תּוֹרָה. וְעַל יְרוּשָׁלַם. וְעַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

עַל אָבִיו וְעַל אִמּוֹ וְעַל רַבּוֹ שֶׁלִּימְּדוֹ חָכְמָה מְנַיִין. וֶאֱלִישָׁע רֹאֶה וְהוּא מְצַעֵק אֲבִי אָבִי רֶכֶב יִשְׂרָאֵל וּפָרָשָׁיו. רִבִּי מַתּוּן בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן. וּמֵאֱלִישָׁע אָנוּ לְמֵידִין תּוֹרָה. אָמַר לֵיהּ. מַתּוּן מַתּוּן. מַה הַמֵּת מְשֻׁהוּא מִסְתַּלֵּק עוֹד אֵינוֹ רוֹאֵהוּ. כָּךְ זֶה מְשֻׁנְּסְתַּלֵּק עוֹד לֹא רָאָהוּ. כְּשֵׁם שֶׁקּוֹרְעִין עַל הַחֲכָמִים כָּךְ קוֹרְעִין עַל תַּלְמִידֵיהֶן. אִי זֶהוּ תַּלְמִיד חָכָם. חִזְקִיָּה אָמַר. כָּל שֶׁשָּׁנָה הֲלָכוֹת וְעַד תּוֹרָה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹסֵה. הָדָא דַתְּ אָמַר בָּרַאשׁוֹנָה. אֲבָל עַכְשָׁיו אֲפִילוּ הֲלָכוֹת. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כָּל שֶׁהוּא מְבַטֵּל עֲסָקָיו מִפְּנֵי מִשְׁנָתוֹ. תַּנֵּי. כָּל שֶׁשּׁוֹאֲלִין אוֹתוֹ וְהוּא מֵשִׁיב. אָמַר רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. כְּגוֹן אֲנַן דְּרַבְּבִינָן מַשְׁגְּחִינָן עֲלִינָן

וַאֲנַן מְתִיבִין לוֹן. אָמַר רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. כָּל שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לְבָאֵר מִשְׁנָתוֹ. וַאֲנַן אֲפִילוּ רַבְּבִינָן לָא חָכְמִין מִבָּאֲרָה מַתְנִיתָן.

אֵי זֶהוּ רַבּוֹ. כָּל שֶׁפָּתַח לוֹ תְּחִילָה. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. כָּל שֶׁרוֹב תַּלְמוּדוֹ מִמֶּנּוּ. רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר. כָּל שֶׁהֵאִיר עֵינָיו בְּמִשְׁנָתוֹ. וּמַה הֵאִיר עֵינָיו בְּמִשְׁנָתוֹ. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֲלָכָה כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא אוֹמֵר. כָּל שֶׁרוֹב תַּלְמוּדוֹ מִמֶּנּוּ. וְלָמָּה לֹא אָמַר כְּרִבִּי יְהוּדָה. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי וּמְחַלֵּף. רִבִּי אֶלְעָזָר קָרַע עַל שֶׁפָּתַח לוֹ תְּחִילָה. שְׁמוּאֵל חָלַץ עַל שֶׁהֵאִיר עֵינָיו בְּמִשְׁנָתוֹ. וּמַה הֵאִיר עֵינָיו בְּמִשְׁנָתוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. בִּשְׁנֵי מַפְתֵּיחוֹת. אֶחָד יוֹרֵד לְאַמַּת הַשֶּׁיְחִי וְאֶחָד פּוֹתֵחַ כֵּיוָן. מָהוּ יוֹרֵד לְאַמַּת הַשֶּׁיְחִי. שֶׁהָיָה שׂוֹחֶה אַמָּה עַד שֶׁלֹּא יִפָּתֵחַ.

עַל הַנָּשִׂיא וְעַל אַב בֵּית דִּין וְעַל שְׁמוּעוֹת הָרָעוֹת מְנַיִין. וַיִּחֲזַק דָּוִד בִּבְגָדָיו וַיִּקָּרֵעֻם וגו׳. וַיִּסְפְּדוּ וַיִּבְכּוּ וַיָּצוּמוּ עַד הָעֶרֶב עַל שָׁאוּל. וְזֶה הַנָּשִׂיא. וְעַל יְהוֹנָתָן בְּנוֹ. זֶה אַב בֵּית דִּין. וְעַל עַם יי וְעַל בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי נָפְלוּ בֶּחָרֶב. אֵילּוּ שְׁמוּעוֹת הָרָעוֹת.

עַל קִלְלַת הַשֵּׁם מְנַיִין. וַיְהִי כִּשְׁמוֹעַ הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ אֶת דִּבְרֵי רַב שָׁקֵה וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו. מָהוּ לִקְרוֹעַ עַל קִלְלַת הַגּוֹי. מָאן דְּאָמַר. רַב שָׁקֵה גּוֹי הָיָה. קוֹרְעִין. וּמָאן דְּאָמַר. יְהוּדִי הָיָה. אֵין קוֹרְעִין. תַּנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. אֶחָד שֶׁשָּׁמַע קִלְלַת הַשֵּׁם מִיִּשְׂרָאֵל וְאֶחָד שֶׁשָּׁמַע קִלְלַת הַשֵּׁם מִן הַגּוֹי חַיָּיב לִקְרוֹעַ. מַה טַּעֲמָא. הִנֵּה יי אֱלֹהֵי כָּל [בָּשָׂר] הֲמִמֶּנִּי יִפָּלֵא כָּל דָּבָר.

מָהוּ לִקְרוֹעַ בִּזְמַן הַזֶּה. רִבִּי יוֹסֵה רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מִשֶּׁרַבּוּ הַגּוֹדְפָנִים פָּסְקוּ מִלִּקְרוֹעַ. מָהוּ לִקְרוֹעַ עַל הַכִּינּוּיִים. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ חֲוָה מְהַלֵּךְ בְּאִיסְרָטָא. אִיזְדַּמֵּן לֵיהּ חַד כּוּתַּיי וַהֲוָה מְגַדֵּף וְהוּא קָרַע. מְגַדֵּף וְהוּא קָרַע. נְחַת לֵיהּ מִן חַמְרָא וְיהַב לֵיהּ חַד מַרְתּוּקָא גַּו לִיבֵּיהּ. אֲמַר לֵיהּ. רָשָׁע. אִית לְאִיפְּךְ מָאנִין מְסַפְּקָא לִי. הָדָא אָמְרָה שֶׁקּוֹרְעִין עַל הַכִּינּוּיִין וְשֶׁקּוֹרְעִין בַּזְּמַן הַזֶּה.

עַל שְׁרֵיפַת הַתּוֹרָה מְנַיִין. וַיְהִי כִּקְרוֹא יְהוּדִי שָׁלֹשׁ דְּלָתוֹת וְאַרְבָּעָה. מָהוּ שָׁלֹשׁ דְּלָתוֹת וְאַרְבָּעָה. תְּלַת אַרְבַּע פְּסִיקָן. כֵּינָן שְׁהִגִּיעוּ לְפָסוּק הַחֲמִישִׁי כִּי יי הוֹנָהּ עַל רֹב פְּשָׁעֶיהָ מִיַּד יִקָּרֵעָה בְּתַעַר הַסּוֹפֵר וְהַשָּׁלֵךְ וגו׳. וְלֹא פָחֲדוּ וְלֹא קָרְעוּ אֶת בִּגְדֵיהֶם.

הָרוֹאֶה תַּלְמִיד חָכָם שֶׁמֵּת כְּרוֹאֶה סֵפֶר תּוֹרָה שֶׁנִּשְׂרַף. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. יָבֹא עָלַי אִם טָעַמְתִּי כְלוּם כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם. רִבִּי יוֹנָה הֲוָה בְצוֹר. שָׁמַע דִּדְמָךְ בְּרֵיהּ דְּרִבִּי אַבָּהוּ. אַף עַל גַּב דְּאָכַל גּוּבְנָא וְשָׁתָה מַיָּא אַסְקֵיהּ צוֹם כָּל הַהוּא יוֹמָא. רִבִּי בָּא וְרִבִּי הוּנָא בַּר חִיָּיה הֲווֹן יְתִיבִין. אֲתַת נַעֲמִיתָא וְחַטְפַת תְּפִילּוֹי דְּהוּנָא בַּר חִיָּיה. צָוְחָה רִבִּי בָּא וְחָנְקָהּ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי חוּנָא בַּר חִיָּיה עוֹד מְעַט וְהָיִינוּ בָאִים לִידֵי שְׂרֵיפַת תּוֹרָה. אָמַר לֵיהּ. וַאֲדַיִין אַתְּ לָזוֹ. כֵּן אָמַר רַב יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַב. אֵין קוֹרְעִין אֶלָּא עַל סֵפֶר תּוֹרָה שֶׁשָּׂרְפוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בִּזְרוֹעַ. כְּגוֹן יְהוֹיָקִים בֶּן יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וַחֲבֵירָיו. עוּלָּא בִּירִיָּא רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. הָרוֹאֶה סֵפֶר תּוֹרָה שֶׁנִּשְׂרַף חַיָּיב לִקְרוֹעַ עַל הַגְּוִיל בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְעַל הַכְּתָב בִּפְנֵי עַצְמוֹ. מַה טַּעֲמָא. אַחֲרֵי שְׂרוֹף הַמֶּלֶךְ אֶת הַמְּגִילָּה וְאֶת הַדְּבָרִים. אֶת הַמְּגִילָּה זֶה הַגְּוִיל. וְאֶת הַדְּבָרִים זֶה הַכְּתָב.

רִבִּי בֶּרֶכְיָה רִבִּי חֶלְבּוֹ עוּלָּא בִּירִיָּא רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. עָתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֵיעָשׂוֹת רֹאשׁ חוֹלָה לַצַּדִּיקִים לְעָתִיד לָבוֹא. מַה טַּעַם. שִׂיתוּ לִיבְּכֶם לְחֵילָה. לְחוֹלָה כְתִיב. וְהַצַּדִּיקִים מַרְאִין אוֹתוֹ בְּאֶצְבַּע וְאוֹמְרִים. כִּי זֶה אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד הוּא יְנַהֲגֵנוּ עַלמוּת. עַלמוּת בְּזָרִיזוּת. עַלמוּת. כְּאִילֵּין עוֹלִימְתָא. תִּירְגֵּם עֲקִילַס. אַתְנָא סְיָיא. עוֹלָם שֶׁאֵין בּוֹ מָוֶת. וְהַצַּדִּיקִים מַרְאִין בּוֹ בְּאֶצְבַּע וְאוֹמְרִים. כִּי זֶה אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד הוּא יְנַהֲגֵנוּ עַלמוּת. הוּא יְנַהֲגֵנוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה. הוּא יְנַהֲגֵנוּ לְעָתִיד לָבוֹא.

וְעַל יְרוּשָׁלַם וְעַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וַיָּבוֹאוּ אֲנָשִׁים מִשְּׁכֶם וּמִשִּׁילֹה וּמִשֹּׁמְרוֹן שְׁמוֹנָה אֲנָשִׁים מְגוּלָּחֵי זָקָן וּקְרוּעֵי בְגָדִים. אֶחָד שֶׁשָּׁמַע שֶׁחָרְבָה יְרוּשָׁלַם וְאֶחָד הָרוֹאֶה אֶת יְרוּשָׁלַם בְּחוּרְבָּנָהּ חַיָּיב לִקְרוֹעַ. הָרוֹאֶה אֶת יְרוּשָׁלַם מִן הַצּוֹפִים חַיָּיב לִקְרוֹעַ. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. מוֹסִיף עַל הַקֶּרַע. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. תְּחִילַּת הַקֶּרַע טָפַח וְתוֹסֶפֶת טָפַח הָרוֹאֶה אֶת יְרוּשָׁלַם בְּחוּרְבָּנָהּ חַיָּיב לִקְרוֹעַ. מִן הַצּוֹפִים חַיָּיב לִקְרוֹעַ. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. תְּחִילַּת הַקֶּרַע טָפַח וְתוֹסֶפֶת טָפַח הָרוֹאֶה אֶת יְרוּשָׁלַם בְּחוּרְבָּנָהּ חַיָּיב לִקְרוֹעַ. הָרוֹאֶה אֶת יְרוּשָׁלַם מִן הַצּוֹפִים חַיָּיב לִקְרוֹעַ. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. מוֹסִיף עַל הַקֶּרַע

הֲוָה רִבִּי סִימוֹן רִבִּי עֲבַד. אֲמַר לֵיהּ. הִתְפַּלֵּל עָלֵינוּ. אֲמַר לֵיהּ. יִסּוֹג תּוֹרַעְתָּךְ. שֶׁכָּל אוֹתָהּ הַשָּׁנָה הַדִּין מָתוּחַ כְּנֶגֶד הַמִּשְׁפָּחָה. דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. כָּל שִׁבְעָה הַחֲרֵב שְׁלוּפָה. עַד שְׁלֹשִׁים הִיא רוֹפֶפֶת. לְאַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חוֹדֶשׁ הִיא חוֹזֶרֶת לְתַעֲרָהּ. לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה. לְכִיפָּה שֶׁלְאֲבָנִים. כֵּינִן שֶׁנִּתְרַעְרְעָה אַחַת מֵהֶן נִתְרַעְרְעוּ כוּלָּן. וְאָמַר רִבִּי לָעְזָר. אִם נוֹלַד בֶּן זָכָר בְּאוֹתָהּ הַמִּשְׁפָּחָה נִתְרַפְּאת כָּל אוֹתָהּ הַמִּשְׁפָּחָה.

מְנַיִין שֶׁאָבֵל חַיָּיב לִקְרוֹעַ מְעוּמָד. דְּכְתִיב וַיָּקָם אִיּוֹב וַיִּקְרַע אֶת מְעִילוֹ וַיָּגֹז אֶת רֹאשׁוֹ. רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מִיכָּן שֶׁאָבֵל צָרִיךְ לִקְרוֹעַ מְעוּמָד. כִּדְאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן הוֹרִי רִבִּי יָסָא לִשְׁלוֹל לְמָחָר. כַּד דְּמָךְ רִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא לְנָעוֹל בּוֹ בַיּוֹם. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. וְלָא פְלִיגִין. מָאן דְּאָמַר. יִשְׁלוֹל לְמָחָר. יִנְעוֹל לְמָחָר. וּמָאן דְּאָמַר. יִנְעוֹל בּוֹ בַיּוֹם. יִשְׁלוֹל בּוֹ בַיּוֹם.

אָמְרוּ לוֹ. מֵת רְאוּבֵן. וְקָרַע. וַאֲחַר כָּךְ אָמְרוּ לוֹ. שִׁמְעוֹן הָיָה. כְּבָר יָצָא יְדֵי קִרְעוֹ. אָמְרוּ לוֹ. מֵת רְאוּבֵן. וְקָרַע. וַאֲחַר כָּךְ אָמְרוּ לוֹ. קַיִם הָיָה וָמֵת. אֵית תַּנֵּיי תַּנֵּי. יָצָא יְדֵי קִרְעוֹ. אֵית תַּנֵּיי תַּנֵּי. לֹא יָצָא יְדֵי קִרְעוֹ. מָאן דְּאָמַר. יָצָא יְדֵי קִרְעוֹ. כְּבַר קָרַע. מָאן דְּאָמַר. לֹא יָצָא יְדֵי קִרְעוֹ. וַהֲרֵי עַל חַי קָרַע. וְעוֹד מִן הָדָא דְתַנֵּי. קָרַע וְחָזְרָה בּוֹ נִשְׁמָה. אִם עַל אָתָר אֵינוֹ צָרִיךְ לִקְרוֹעַ. אִם לְאַחַר זְמַן צָרִיךְ לִקְרוֹעַ. כַּמָּה הוּא עַל אָתָר. כְּדֵי דִיבּוּר. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. כְּדֵי שְׁאֵילַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵירוֹ. אַבָּא בַּר בַּר חָנָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כְּדֵי שְׁאֵילַת שָׁלוֹם בֵּין הָרַב לַתַּלְמִיד וְיֹאמַר לוֹ. שָׁלוֹם עָלֶיךָ רִבִּי.

רִבִּי יוֹחָנָן הֲוָה מִיסְתַּמֵּיךְ עַל רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי וַהֲוָה רִבִּי לָעְזָר חֲמִי לֵיהּ וּמִיסַּמֵּר מִן קוֹמוֹי. אֲמַר. הָא תַּרְתֵּין מִילִּין הָדֵין בַּבְלָיֵא עֲבַד לִי. חָדָא דְלָא שְׁאַל בְּשַׁלְמִי. וְחָדָא דְלָא אֲמַר שְׁמוּעָתָא מִן שְׁמִי. אֲמַר לֵיהּ. כֵּן אִינּוּן נַהֲגִין גַּבּוֹן. זְעִירָא לַא שְׁאַל בִּשְׁלָמֵיהּ דְּרַבָּא. דְּאִינּוּן מְקַיְּימִין רָאוּנִי נְעָרִים וְנֶחְבָּאוּ וִישִׁישִׁים קָמוּ עָמָדוּ. מִי מְהַלְכִין חֲמִי לֵיהּ חַד בֵּית מִדְרָשׁ. אֲמַר לֵיהּ. הָכֵין הֲוָה רִבִּי מֵאִיר יְתִיב וּדְרַשׁ וַאֲמַר שְׁמוּעָתָא מִן שְׁמֵיהּ דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל וְלָא אֲמַר שְׁמוּעָתָא מִן שְׁמֵיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה. אֲמַר לֵיהּ. כָּל עַמָּא יָדְעִין דְּרִבִּי מֵאִיר תַּלְמִידֵיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה. אֲמַר לֵיהּ. וְכָל עַמָּא יָדְעִין דְּרִבִּי לָעְזָר תַּלְמִידֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן. וּמָהוּ מֵיעֲבוֹר קוֹמֵי אֲדוּרֵי צַלְמָא. אֲמַר לֵיהּ. וּמַה אַתְּ פְלִיג לֵיהּ אוֹקָר. עֲבוֹר קוֹמוֹי וְאַסְמֵי עֵינוֹי. אֲמַר לֵיהּ. יְאוּת רִבִּי לָעְזָר עֲבַד לָךְ דְּלָא עֲבַר קוֹמָךְ. אָמַר לֵיהּ. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי. יוֹדֵעַ אַתְּ לְפַיֵּיס. וְרִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי דְּיֵיתְרוּן שְׁמוּעָתָא מִן שְׁמֵיהּ. אַף דָּוִד בִּיקֵּשׁ עָלֶיהָ רַחֲמִים. אָמַר אָגוּרָה בְּאָהֳלְךָ עוֹלָמִים. רִבִּי פִּינְחָס רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וְכִי עָלָת עַל לֵב דָּוִד שֶׁהוּא חָיָיה לְעוֹלָמִים. אֶלָּא כָּךְ אָמַר. אֶזְכֶּה שֶׁיִּהוּ דְבָרַיי נֶאֱמָרִים בְּבָתֵּי כְנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת. וּמָה אָנִים לֵיהּ. בַּר טִירָא אָמַר. הָאוֹמֵר שְׁמוּעָה מִשֵּׁם אוֹמְרָהּ שִׂפְתוֹתָיו רוֹחֲשׁוֹת בַּקֶּבֶר. מַה טַעֲמָה. דּוֹבֵב שִׂפְתֵי יְשֵׁינִים. כְּכוֹמֶר זֶה שֶׁלְּעַנָּבִים שֶׁהוּא זָב מֵאֵילָיו. רִבִּי חִינְנָא בַּר פַּפָּא וְרִבִּי סִימוֹן. חַד אָמַר. כָּהֵן דְּשָׁתֵי קוֹנְדִּיטוֹן. וְחוֹרָנָה אָמַר. כָּהֵן דְּשָׁתֵי חֲמַר עָתִיק. אַף עַל גַּב דְּהוּא שָׁתֵי לֵיהּ טַעֲמֵיהּ בְּפוּמֵיהּ.

וְאֵין דּוֹר שֶׁאֵין בּוֹ לֵיצָנִים. וּמֶה הָיוּ פְּרִיצֵי הַדּוֹר עוֹשִׂין. הָיוּ מְהַלְכִין אֶצֶל חֲלוֹנוֹתָיו שֶׁלְּדָוִד וְאוֹמְרִים. דָּוִד. אֵימָתַי יִבָּנֶה בֵית הַמִּקְדָּשׁ. אֵימָתַי בֵּית יי נִלְוֶה. וְהוּא אוֹמֵר. אַף עַל פִּי שֶׁהֵן מִתְכַּוְונִין לְהַכְעִיסֵנִי יָבוֹא עָלַי שֶׁאֲנִי שָׂמֵח בְּלִיבִּי. שֶׁמַּחְתִּי בְּאוֹמְרִים לִי בֵּית יי נֵלֵךְ. וְהָיָה כִּי יִמְלְאוּ יָמֶיךָ לָלֶכֶת עִם אֲבוֹתֶיךָ. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְדָוִד. דָּוִד. יָמִים מְלֵיאִים אֲנִי מוֹנֶה לָךְ. אֵין אֲנִי מוֹנֶה לָךְ יָמִים חֲסֵירִים. כְּלוּם שְׁלֹמֹה בְנְךָ בוֹנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לֹא לְהַקְרִיב בְּתוֹכוֹ קָרְבָּנוֹת. חָבִיב עָלַי מִשְׁפָּט וּצְדָקָה שֶׁאַתְּ עוֹשֶׂה יוֹתֵר מִן הַקָּרְבָּנוֹת. מַה טַעַם. עֲשֹׂה צְדָקָה וּמִשְׁפָּט נִבְחָר לַיי מִזָּבַח.

ח **משנה**: אֵין מַנִּיחִין אֶת הַמִּיטָּה בָּרְחוֹב שֶׁלֹּא לְהַרְגִּיל אֶת הַהֶסְפֵּד. וְלֹא שֶׁל נָשִׁים לְעוֹלָם מִפְּנֵי הַכָּבוֹד. נָשִׁים בַּמּוֹעֵד מְעַנּוֹת אֲבָל לֹא מְטַפְּחוֹת. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר הַסְּמוּכוֹת לַמִּיטָּה מְטַפְּחוֹת:

הלכה: עַל כָּל הַמֵּתִים הוּא דּוֹחֶה בַּמִּיטָּה וְאֵינוֹ מַרְבֶּה בָּעֲסָקָיו. עַל אָבִיו וְעַל אִמּוֹ מַרְבֶּה בָּעֲסָקָיו וְאֵינוֹ דּוֹחֶה בַּמִּיטָּה. אִם הָיָה שָׁעַת הּוֹחַק אוֹ עוֹנַת גְּשָׁמִים אֲפִילּוּ עַל אָבִיו וְעַל אִמּוֹ מַרְבֶּה בָּעֲסָקָיו וְאֵינוֹ דּוֹחֶה בַּמִּיטָּה. שֶׁכָּל הַמַּרְבֶּה בָּעֲסָקָיו עַל אָבִיו וְעַל אִמּוֹ הֲרֵי זֶה מְשׁוּבָּח.

עַל כָּל הַמֵּתִים אֵינוֹ מְבַדֵּיל קָנֶה שָׁפָה אֶלָּא עַל אָבִיו וְעַל אִמּוֹ. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. כָּל קָרֵע שֶׁאֵינוֹ מַבְדִּיל קָנֶה שָׁפָה שֶׁלּוֹ הֲרֵי זֶה קָרֵע שְׁלִתְיפְלוּת. רִבִּי יוֹחָנָן פְּלִיג עִם רִבִּי יוּדָה בְּתַרְתֵּיי. רִבִּי יוֹחָנָן שְׁמַע דְּרִבִּי חֲנִינָה תְּשִׁישׁ. סְלַק בָּעֵי מְבַקְּרָתֵיהּ. גַּו אִיסַּרְטָא שְׁמַע דְּדָמָךְ. נְחַת מִן חַמְרֵיהּ וַאֲפִיק מָאנָא דְטַבְיָיא דְּשׁוּבְתָא וּבְזָעֵין. כַּיי דְתַנִּינָן תַּמָּן. כֹּהֵן גָּדוֹל פּוֹרֵם מִלְּמַטָּן וְהַהֶדְיוֹט מִלְּמַעְלָן. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם כַּהֲנָא. לְמַעְלָן לְמַטָּן. לְמַטָּן מִקֶּנֶה שָׁפָה. לְמַטָּן לְמַטָּן מִקֶּנֶה שָׁפָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. לְמַטָּן מַמָּשׁ. וְאַתְיָא דְרִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם כַּהֲנָא כְּרִבִּי יוּדָה. אֵין כְּרִבִּי יוּדָה לֹא יִפְרוֹם כָּל עִיקָּר. מַאי כְּדוֹן. חוֹמֶר הוּא בְּכֹהֵן גָּדוֹל שֶׁהוּא מַבְדִּיל קָנֶה שָׁפָה.

עַל כָּל הַמֵּתִים הוּא שׁוֹלֵל לְאַחַר שִׁבְעָה וּמְאַחֶה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים. עַל אָבִיו וְעַל אִמּוֹ אֵינוֹ מְאַחֶה עוֹלָמִית. תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי נָתָן. הָאִשָּׁה שׁוֹלֶלֶת מִיַּד וּמְאַחָה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים. עַל אָבִיהָ וְעַל אִמָּהּ אֵינָהּ מְאַחָה עוֹלָמִית. אִי זֶהוּ אִיחוּי. כְּאָרִיג. הַסּוֹלֶם וְהַקֶּפֶשׁ אֵין מְעַכְּבִין.

עַל כָּל הַמֵּתִים אֵינוֹ קוֹרֵעַ אֶלָּא הָעֶלְיוֹן בִּלְבַד. עַל אָבִיו וְעַל אִמּוֹ אֲפִילּוּ עֲשָׂרָה זֶה עַל גַּבֵּי זֶה. אֵין אֶפִּיקַרְסִין מְעַכֶּבֶת. הָאִשָּׁה אֵינָהּ קוֹרַעַת אֶלָּא הָעֶלְיוֹן בִּלְבַד. תַּנֵּי. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר. הָאִשָּׁה קוֹרַעַת אֶת הַפָּנִימִי וְהוֹפְכָתוֹ לַאֲחוֹרֶיהָ וְחוֹזֶרֶת וְקוֹרַעַת אֶת הַשְּׁאָר.

עַל כָּל הַמֵּתִים הוּא אָסוּר בְּגִיהוּץ עַד שְׁלֹשִׁים. עַל אָבִיו וְעַל אִמּוֹ עַד שְׁנַיִם עָשָׂר חוֹדֶשׁ. אֵי זֶהוּ גִיהוּץ. כְּלֵי צֶמֶר מְגוּהָצִין חֲדָשִׁים וּכְלֵי פִשְׁתָּן מְגוּהָצִין

לְבָנִים.

עַל כָּל הַמֵּתִים הוּא אָסוּר בְּתִגְלַחַת עַד שְׁלֹשִׁים. עַל אָבִיו וְעַל אִמּוֹ עַד שֶׁיִּשְׁלַח פֶּרַע אוֹ עַד שֶׁיִּגְעֲרוּ בּוֹ קְרוֹבָיו. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אֲבוּדַמִי דָּמְכַת אִימֵּיהּ קוֹמֵי מוֹעֲדָא תְּמַנְיָא יוֹמִין. אֲתָא שְׁאַל לְרִבִּי מָנָא. אָמַר לֵיהּ. כָּל דָּבָר שֶׁהוּא תָלוּי בְּשִׁבְעָה וּשְׁלֹשִׁים הֲרֵגֶל מַפְסִיק. בִּרַם הָכָא עַד שֶׁיִּשְׁלַח פֶּרַע אוֹ עַד שֶׁיִּגְעֲרוּ בּוֹ חֲבֵירָיו.

עַל כָּל הַמֵּתִים אֵינוֹ מְגַלֶּה אֶת לִבּוֹ אֶלָּא עַל אָבִיו וְעַל אִמּוֹ. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רִבִּי אֶבְדּוּמִי בַּר תַּנְחוּם. מִפְּנֵי שֶׁבָּטְלָה מִמֶּנּוּ מִצְוַת כִּבּוּד.

עַל כָּל הַמֵּתִים הוּא אָסוּר לֵילֵךְ בְּסָחוֹרָה עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם. עַל אָבִיו וְעַל אִמּוֹ עַד שֶׁיִּגְעֲרוּ בּוֹ חֲבֵירָיו וְיֹאמְרוּ לוֹ. צֵא עִמָּנוּ.

עַל כָּל הַמֵּתִים הוּא אָסוּר לֵילֵךְ בְּסָעוּדָה עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם. עַל אָבִיו וְעַל אִמּוֹ עַד שִׁבְעִים עָשָׂר חוֹדֶשׁ. אִם הָיְתָה חֲבוּרַת מִצְוָה אוֹ קִידּוּשׁ הַחוֹדֶשׁ <מוּתָּר>.

<חֲרִי> שֶׁהָיָה מַחֲלִיף בְּגָדִים כָּל שִׁבְעָה חַיָּיב לִקְרוֹעַ אֶת כּוּלָּן. רִבִּי חִיָּיה רַבָּה וְרִבִּי חָמָא אָבוּי דְּרִבִּי הוֹשַׁעְיָה תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. כּוּלְּהֶן אֲסוּרִין בְּאֵיחוּי. בַּר קַפָּרָא אָמַר. אֵין לָךְ אָסוּר בְּאֵיחוּי אֶלָּא יוֹם הָרִאשׁוֹן בִּלְבַד. אָמַר רִבִּי חוּנָה. פְּלָגָא אֲחֶרֶת בֵּינֵיהוֹן. מָאן דָּמַר. כּוּלְּהֶן אֲסוּרִין בְּאֵיחוּי. עוֹשֶׂה שְׁאָר הַיָּמִים כְּיוֹם הָרִאשׁוֹן. אֲפִילוּ יֵשׁ עָלָיו כַּמָּה בְגָדִים חַיָּיב לִקְרוֹעַ אֶת כּוּלָּן. מָאן דָּמַר. אֵין לָךְ אָסוּר בְּאֵיחוּי אֶלָּא יוֹם הָרִאשׁוֹן בִּלְבַד. עוֹשֶׂה שְׁאָר הַיָּמִים תּוֹסֶפֶת. אֲפִילוּ יֵשׁ עָלָיו כַּמָּה בְגָדִים אֵינוֹ קוֹרֵעַ אֶלָּא אֶת הָעֶלְיוֹן בִּלְבַד.

ט משנה: וּבְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים בַּחֲנוּכָּה וּבַפּוּרִים מְעַנּוֹת וּמְטַפְּחוֹת. בָּזֶה וּבָזֶה אֲבָל לֹא מְקוֹנְנוֹת. נִקְבַּר הַמֵּת לֹא מְעַנּוֹת וְלֹא מְטַפְּחוֹת. אֵיזֶהוּ הָעִינּוּי שֶׁכּוּלָּן עוֹנוֹת כְּאֶחָת. וְקִינָה שֶׁאַחַת מְדַבֶּרֶת וְכוּלָּן עוֹנוֹת אַחֲרֶיהָ שֶׁנֶּאֱמַר וְלַמְּדָנָה בְנוֹתֵיכֶם נְהִי וְאִשָּׁה רֵעוּתָהּ קִינָה. אֲבָל לֶעָתִיד לָבוֹא מָהוּ אוֹמֵר בִּלַּע הַמָּוֶת לָנֶצַח וּמָחָה יי אֱלֹהִים דִּמְעָה מֵעַל כָּל פָּנִים וגו׳:

הלכה: רִבִּי תַּנְחוּם בַּר עִילַּיי דְּמָךְ בַּחֲנוּכְתָא. רִבִּי דוֹסָא דְּמָךְ בְּרִישׁ יַרְחָא דְנִיסָן. עָבְדִין לֵיהּ אִיבְרְיָא. סָבְרִין מֵימַר. מִן דַּעְתּוֹן דְּרַבָּנָן. וּבָדְקוֹן וַאֲשְׁכְּחוֹן דְּלָא מִן דַּעְתּוֹן דְּרַבָּנָן. רִבִּי קְרוֹסְפֵּי דְּמָךְ בְּמוֹעֲדָא וְעָבְדוֹן לֵיהּ אִיבְרְיָא. סָבְרִין מֵימַר. מִן דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי אִמִּי. וּבָדְקוֹן וַאֲשְׁכְּחוֹן דְּלָא מִן דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי אִמִּי. רִבִּי חֶלְבּוֹ רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא בְּשֵׁם רַב. אֲפִילוּ לְשָׁעָה. מִן הָדָא וַתָּמֹת שָׁם מִרְיָם וַתִּקָּבֵר שָׁם. וַאֲנָן חֲמֵיי רַבָּנָן עַנְיָין בְּדִיבּוּרָא. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. חֲבֵירִים זְרִיזִין הֵן וְאֵינָן בָּאִין לִידֵי הֶסְפֵּד.

תַּנֵּי. אֵין מוֹלִיכִין חֲלִילִין לְבֵית הָאֵבֶל. אֲבָל מוֹלִיכִין חֲלִילִין לְבֵית הַמִּשְׁתֶּה וּלְבֵית הַמִּשְׁתֶּה.